

Protocol municipal d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci

Ajuntament de Salou | 2021

Finançat amb càrrec als crèdits rebuts del Ministerio de la Presidencia, Relaciones con las Cortes e Igualdad, a través de la Secretaría de Estado de Igualdad:

noctàmbul@s

Coordinació del treball

Coordinació Territorial de Joventut a Tarragona.

Agència Catalana de la Joventut.

Regidoria d'Igualtat . Ajuntament de Salou.

Regidoria de Serveis Educatius, Lleure, Esport, Infància, Joventut i Adolescència, i Platges: Qualitat i Pla d'Usos. Ajuntament de Salou.

Aquest protocol s'ha elaborat gràcies al Programa d'Assessorament a ens locals: Protocols de prevenció de violències masclistes i sexuals en l'oci nocturn de l'Agència Catalana de la Joventut en el marc del Pacte d'Estat contra la violència de gènere.

Autoria

Observatori Noctàmbul@s. FSC.

noctàmbul@s

Salou, desembre 2021

ÍNDIX

1 Presentacions	5
1.1 Exposició de motius	9
1.2 Persones participants	10
2 Marc conceptual i normatiu	12
2.1 Aproximació a les violències sexuals en espais festius	13
2.2 Aproximació al marc legal i normatiu	18
3 Objectius del Protocol	23
4 Disseny metodològic	25
5 Protocol local d'actuació	27
5.1 Introducció	28
5.2 Compromisos inicials	29
5.3 Principis del Protocol	30
5.4 Actors, rols i responsabilitats	32
5.4.1 Principis d'actuació	34
5.4.2 Passos a seguir	34
5.4.3 Formacions	38
5.4.4 Reunions prèvies i posteriors	40
5.4.5 Adhesió d'entitats al Protocol	41
5.5 Espais públics d'oci on s'ha d'implementar el Protocol	43
5.5.1 Espais i entorns festius	44
5.5.2 Principis bàsics de programació de festes	44
5.6 Dispositius de suport	46
5.6.1 Punt Lila d'atenció	46
5.6.2 Punt Lila informatiu	48
5.6.3 Plafó informatiu	49
5.7 Circuits d'actuació i serveis d'atenció	50
5.7.1 Circuit de suport en cas d'agressió lgtbifòbica	54
5.8 Pla d'actuació: accions previstes a desenvolupar	55
5.8.1 Campanya de sensibilització	58
5.9 Seguiment i avaluació del Protocol	61
5.9.1 Grup de seguiment	62
5.9.2 Indicadors de seguiment i avaluació	63
6 Bibliografia	65
7 Annex (I)	68
Fitxa 1. Manifest del Protocol	69
Fitxa 2. Llistat de festes populars i esdeveniments de Salou	70

Fitxa 3. Llistat d'integrants Comissió de Seguiment.....	70
Fitxa 4: Recull de recursos per programació.....	71
Fitxa 5: Model de classificació d'agressions.....	72
Fitxa 6: Tipus de violència sexual penalitzats.....	73
Fitxa 7: Full informatiu per les persones agredides.....	74
Fitxa 8: Publicacions comunicats públics ajuntaments.....	75
Fitxa 9: Annex als contractes de grups de música i Dj's.....	76
Fitxa 10: Serveis d'atenció i recuperació al territori.....	77
Fitxa 11: Document de registre de casos i document de cessió de dades personals.....	78
Fitxa 12: Taula avaluació Pla d'actuació.....	80
8 Annex (II).....	82
Document 1. Accions recomanades.....	83
Document 2. Informe de Diagnosi.....	84

1 PRESENTACIONS

- > **Exposició de motius**
- > **Persones participants**

Treballant pel respecte i la llibertat de les persones

Gràcies al fet que ens trobem en un moment de canvis socials de gran magnitud, on les consciències de moltes persones s'obren per donar pas a un nivell més elevat de comprensió d'allò que significa la llibertat i el respecte, podem insistir, amb més força que mai, per inculcar a la nostra societat valors com la comprensió i la tolerància, amb la pau social com a teló de fons.

En els darrers mesos, Salou ha dut a terme una intensa labor per tal d'elaborar el Protocol municipal davant les violències sexuals als espais públics d'oci.

Ara mateix, tenim a les nostres mans els instruments per crear estratègies de control i erradicació d'aquest tipus de violència. I, amb fermesa, treballem per garantir que qualsevol persona, home o dona, pugui gaudir, amb llibertat, dels espais públics d'oci de Salou.

Vull felicitar i agrair a totes les persones, entitats i col·lectius, que s'han compromès amb la responsabilitat d'elaborar aquest protocol municipal, la seva tasca i dedicació, i encoratjar-los a continuar treballant per construir un món millor.

Pere Granados Carrillo

Alcalde de Salou

Satisfacció i agraïment

Des de la regidoria de Joventut, volem compartir la nostra satisfacció i agraïment per la culminació del Protocol municipal davant les violències sexuals als espais públics d'oci de Salou. Esperem que aquest conjunt de regles i accions a promoure ens ajudi a garantir una bona convivència entre les persones i que aquestes puguin gaudir dels espais festius en llibertat.

Les nostres festes majors, els esdeveniments culturals, els festivals i qualsevol context d'oci han de poder celebrar-se en espais lliures de violències masclistes. Cal que tots i totes siguem responsables i coresponsables i que ens coordinem i tirem endavant campanyes de sensibilització i de prevenció. Només amb l'educació i treballant des de tots els àmbits, tant el públic com el privat, aconseguirem el consens social.

Julia Gómez Mesonero

Regidora de Joventut

La unió fa la força

Des de la Regidoria d'Igualtat, som molt conscients que en la societat heteropatriarcal en la qual vivim les violències són múltiples; en què tant les que poden patir les dones, com les que pot patir el col·lectiu LGTBI; aquestes es poden produir en qualsevol àmbit o context de la nostra vida.

Les agressions sexuals són una de les múltiples manifestacions d'aquestes violències, que sempre han existit, però que han quedat invisibilitzades, i precisament per aquest motiu és necessària la lluita per fer visible la violència sexual.

Hem treballat intensament per consolidar un pas més en l'abordatge de les violències sexuals en espais públics d'oci. Després del treball realitzat durant nou mesos, de manera conjunta entre les diferents regidories que han participat en l'elaboració del protocol, aquest va ser aprovat el darrer 26 de gener, en sessió plenària.

Aquest document es tracta d'un full de ruta transversal que compta amb la implicació de persones, a títol individual, entitats i personal tècnic i polític. Des de l'àrea, estem molt satisfetes de comptar amb aquesta nova eina, que serà indispensable per garantir espais lliures de violències sexuals, tant masculines com LGTBI-fòbiques, amb l'objectiu que tothom pugui gaudir dels espais festius amb llibertat.

Estem treballant en xarxa, i com que la unió fa la força, esperem que la nostra tasca sigui exitosa i puguem sentir-nos orgulloses i orgullosos dels resultats, amb moltes fites per assolir.

Estela Baeza

Regidora de Benestar. Serveis Socials i Igualtat

1.1 Exposició de motius

Els darrers anys s'ha posat de manifest la **impunitat** amb què es produeixen les **violències sexuals**, violències masclistes altament invisibilitzades i generalitzades, essent els **espais públics d'oci** un dels contextos en què la impunitat de la que gaudeixen es torna més puixant. Darrerament, ha pres centralitat a l'agenda política la necessitat d'articular estratègies per fer-hi front. Els **col·lectius feministes de base** fa anys que denuncien els comportaments masclistes en aquests espais, visibilitzant públicament les diferents manifestacions que prenen les violències sexuals, així com definint i endreçant les diverses formes de violències sexuals que s'hi manifesten.

L'Enquesta de Violència Masclista (Dept. Interior, 2016) identifica els espais on s'han patit violències masclistes per part de no-parelles en el següent ordre segons percentatge de resposta total: **20'9% espais d'oci; 18'3% espai públic; 17'1% transport públic; 12'5% casa; 11'9% feina; 7'3% xarxes socials; 5'5% altres; 3'3% una altra casa; 3'2% lloc d'estudis**. En la mateixa línia, **la Macroenquesta Estatal de Violència envers la dona** (Delegación del Gobierno contra la violencia de Género, 2019), assenyala els **espais públics, 32,0%; els espais d'oci, 17,8%** i el **transport públic, 8,0%** com el segon, tercer i quart lloc on s'han patit violències sexuals per part de no-parelles. Així, les dades fan palesa de la necessitat de posar la mirada i definir estratègies sobre els espais públics i d'oci per combatre l'alta concentració de fets constitutius de violència masclista (sexual) que han patit les dones en aquests espais.

Un dels **instruments** sorgits per combatre les violències sexuals als espais festius té el seu **origen als col·lectius feministes** vinculats a espais autogestionats. Des d'aquests espais existeix una trajectòria i coneixement en l'elaboració de **Protocols** d'abordatge de les violències sexuals als espais festius. En aquest sentit, les administracions, el personal tècnic i els càrrecs polítics, es troben en un clima de creixent sensibilització respecte a la importància del treball comunitari que apliqui la perspectiva de gènere per actuar davant aquestes manifestacions de violència en espais festius. Els protocols que es promouen des d'una **perspectiva comunitària**, procuren interpel·lar i promoure la participació de les persones que organitzen la festa, entitats del territori, col·lectius i associacions de dones i feministes i col·lectius i persones LGTBI.

Sabem que les **desigualtats de gènere**, les **violències sexuals**, les **discriminacions** a persones lesbianes, gais, bisexuals, transgènere, Intersexuals i, en general, persones amb identitats i expressions de gènere no normatives, no es podran revertir aquí en la seva totalitat. En aquest sentit, l'acció política, les Campanyes o els Protocols són un gra de sorra més en pro dels drets i de les llibertats de les persones vulnerabilitzades que pateixen aquest tipus de discriminacions i violències.

Les **festes populars** són espais molt arrelats i estimats al nostre territori, aportant precisament consciència i creació de teixit associatiu, producció cultural i artística. Per aquest motiu, perquè ens estimem les festes populars i tradicionals, volem que siguin **espais de llibertat**, de gaudi, de qualitat i de respecte cap a totes les persones que en formen part. Tothom ha d'estar convidat i sentir-se a gust a la festa. Les dones de totes les edats han de sentir-se bé a les festes, han de poder moure's amb llibertat sense por a patir agressions sexistes i les persones amb diversitats de preferències afectives i sexuals o d'expressions de gènere, han de poder mostrar-se i viure la festa amb normalitat sense por a ser jutjades o violentades

Els col·lectius feministes de base fa anys que denuncien els comportaments masclistes als espais públics d'oci.

L'Enquesta de Violència Masclista de Catalunya i la Macroenquesta Estatal de Violència envers la dona identifiquen l'alta incidència de violències sexuals als espais públics i d'oci.

Perquè ens estimem les festes populars i tradicionals, volem que siguin espais de llibertat, de gaudi, de qualitat i de respecte cap a totes les persones que en formen part.

1.2 Persones participants

El Protocol s'ha elaborat conjuntament amb moltes persones que han col·laborat en diversos moments del procés i a través de diferents canals. També ha estat possible gràcies a totes les dones dels **col·lectius feministes** i **persones LGTBI** d'arreu, que han compartit els materials, les experiències i els documents necessaris per a l'elaboració de Protocols comunitaris.

Han participat en l'elaboració d'aquest Protocol:

Coordinació, redacció i dinamització

Equip Observatori Noctàmbul@s: Otger Amatller Gutiérrez (Coordinador Departament Prevenció FSC), Ana Burgos García (Coordinadora Observatori), Marta Cremades Gurrea (Coordinadora Consultoria), Roser Monsó Ramos. (Tècnica Noctàmbul@s), Laia Plaza Hernández (Tècnica Noctàmbul@s), Sònia Ricondo Garcia (Tècnica Noctàmbul@s) i Pau Zabala Guitart (Tècnic Noctàmbul@s).

Tècnica Noctàmbul@s referent del Protocol: Amaya I. Díez Rodríguez

Tècnica del Programa Inclusió i Gènere de l'Agència Catalana de la Joventut (Coordinació territorial de Joventut a Tarragona): Mar Penalba Suárez

Aquest treball ha estat possible gràcies a totes les dones dels col·lectius feministes i persones LGTBI d'arreu.

Protocols essencials:

- ↪ Protocol *Poble Sec feminista*.
- ↪ *Protocolo local de actuación ante las agresiones machistas que se manifiestan en espacios de ocio y festivos del Ayuntamiento de Vitoria-Gasteiz.*
- ↪ *Protocol d'abordatge de les agressions sexistes i LGTBIfòbiques als espais públics de l'Ajuntament de Viladecans.*
- ↪ *Protocol "No callem" contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat. Ajuntament de Barcelona.*
- ↪ *Protocol de Joventut per a l'abordatge de la violència Masclista. Agència Catalana de Joventut.*
- ↪ *Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci. Generalitat de Catalunya.*

Grup Motor

Arruego Ubide, Aitor. Referent SAI
Fumadó Navarro, Rut. Promotora d'activitats del departament de Joventut i infància
López Sánchez, Sònia. Tècnica Auxiliar Igualtat.
Mimbrera Palomares, Salvador. Coordinador Cultura, Festes, Infància i joventut
Pérez Pérez, Montse. Infermera i agent de Salut als intituts de Salou.
Real Jiménez, Elodia. Dinamitzadora juvenil.
Sabaté Rubio, Daniel. Tècnic d'Esports de l'Ajuntament.
Sáez Llambrich, Contxi. Auxiliar interpret- Grup de relacions ciutadanes
Serra Roca, Carme. Coordinadora d'Immigració, Dona i Acció Social

Comissió Participativa

Associació d'apartaments turístics a Salou
 Associació Consumidors i Usuaris de Catalunya.
 Associació Cooperació Activa.
 Creu Roja. Departament de Joventut i Projecte "Som.Nit".
 Creu Roja. Àrea de Joventut i Comunicació.
 Grup de Dones de Salou.
 Grup Esplai Salou.
 Grup de Joves de Salou.

Persones a títol individual

A qui s'agraeix el temps i les aportacions que han fet possible el disseny del Protocol que segueix a continuació, així com a la resta de persones **entrevistades**, persones anònimes que han omplert el **qüestionari** i les que han participat en les **activitats** realitzades durant l'elaboració del Protocol.

Comissió Política

Gómez Mesonero, Julia. Regidora de Serveis Educatius, Lleure, Esport, Infància, Joventut i Adolescència, i Platges: Qualitat i Pla d'Usos.

Baeza Vaquerizo, Estela. Regidora d'Igualtat, Serveis Socials i Medi Ambient.

Montalà Arribas, Xavier. Regidor de Serveis Culturals i Relacions Ciutadanes.

González Cardeña, F.David. Regidor de Seguretat Ciutadana, Mobilitat, i de Dinamització i Servei d'Ocupació, i Dinamització Laboral: Borsa de treball.

2 MARC CONCEPTUAL I NORMATIU

- > Aproximació a les violències sexuals en espais festius
- > Aproximació al marc legal i normatiu

2.1 Aproximació a les violències sexuals en espais festius

Per entendre les dinàmiques en què es produeixen i manifesten les violències sexuals als espais públics d'oci cal situar la mirada, en primer lloc, en l'estructura de **desigualtats de gènere** fonamentades en un marc de relacions de poder **heteropatriarcal**¹ que es troba en plena vigència i operativitat a la nostra societat.

Aquestes desigualtats i conseqüent reproducció dels estereotips de gènere en les diferents esferes i escales de relació són les que provoquen les **violències sexuals**. A la vegada, les violències masclistes (i sexuals) funcionen com el sistema de poder i control que manté l'estructura de desigualtat basada en el sistema sexe-gènere.

Si es posa el focus en les dinàmiques pròpies de les desigualtats de gènere, de les violències de gènere i de **les violències sexuals en espais d'oci (i en context de consum de drogues)**, podem extreure un seguit de conclusions² que cal tenir en compte per entendre les dinàmiques concretes en què es produeixen i establir estratègies per abordar-les.

✂ MERCANTILITZACIÓ DEL COS SEXUAT DE LES DONES

Les dones i l'ús dels cossos estereotipats són utilitzats de manera **sistemàtica** als entorns d'oci i especialment als locals d'oci nocturn com a part del **producte** de reclam.

✂ VIOLÈNCIA SEXUAL NATURALITZADA, NORMALITZADA I GENERALITZADA

Les violències sexuals enteses com a limitació de la llibertat sexual de les dones i de persones LGTBI i en forma **d'agressions sexuals de tot tipus**, intensitats i freqüències estan **normalitzades** a la nostra societat. També hi ha una percepció hegemònica de **justificació de les violències sexuals** com a fenomen de naturalesa humana que no es pot canviar, que és intrínsec als comportaments masculins. Aquesta visió es troba generalitzada en els discursos i en les pràctiques de la vida quotidiana.

✂ HIPERSENSIBILITAT PER PART DELS HOMES I AGRESSOR FANTASMA

Les violències sexuals als homes són **de caràcter puntual** i no sistèmiques. Hi ha una resposta a la defensiva, de relativització i de menyspreu de molts homes cap a les agressions envers les dones. La majoria d'homes afirmen que mai han agredit però, en canvi, hi ha moltes dones que han patit agressions per part d'homes.

✂ MIRATGE DE LA IGUALTAT

Entre les noies joves opera l'anomenat "miratge de la igualtat" que sostindria que les dones, en el context i societat actual, poden divertir-se lliurement i sense perill d'igual manera que els homes. És interessant, però, analitzar com en un context en el qual se li atribueix la **responsabilitat de la violència a les dones**, aquestes se sentin

Les desigualtats i la conseqüent reproducció dels estereotips de gènere son a la base de l'exercici i reproducció de les violències sexuals.

Exemples:

☞ Campanyes de discoteques on el reclam és l'intercanvi de pràctiques sexuals a canvi d'alcohol o les entrades gratuïtes per a les dones.

☞ La justificació de les agressions sexuals per part dels homes com a causa incontrolable d'arrel biològica (l'impuls sexual irrefrenable).

☞ Les enquestes recullen alts percentatges de dones que afirmen haver patit violències sexuals, en canvi a les mateixes enquestes pocs homes admeten exercir-les.

☞ El judici social respecte mantenir relacions sexuals amb diferents persones és desigual per a nois i noies. A les noies se les castiga socialment i als nois se'ls premia (La "fresca" i el "triomfador").

interpel·lades en parlar de sexisme com si es tractés d'una acusació cap a elles i, per tant, haguessin de donar una resposta defensiva. Aquesta idea serà fonamental a l'hora d'orientar les **accions preventives**. És molt important no caure en accions que **limitin la llibertat** de les dones, sinó en el treball de les conseqüències i en les causes de les agressions.

✗ ELS CONTEXTOS D'OCI NOCTURN FACILITEN LA VIOLÈNCIA

Els contextos d'oci festiu i sobretot nocturn, es conceben com espais on la idea del "tot s'hi val" i "són coses que passen" està molt estesa i normalitzada. La **responsabilitat es dilueix** a través del contextos grupals i de consum.

✗ LA DROGA MÉS PRESENT EN SITUACIONS DE VIOLÈNCIA SEXUAL ÉS L'ALCOHOL

L'alcohol, com a droga depressora, per una banda, pot reduir i fer desaparèixer la capacitat de reacció de la persona agredida i, per l'altra, pot actuar com a desinhibidor i **facilitador** per a la persona potencialment agressora. Hi ha una tendència a situar el detonant de la **violència sexual en la substància** i no en la subjectivitat i en el **marc social sexista**.

✗ EL CONSUM CULPABILITZA A LES DONES PERÒ LEGÍTIMA I DESRESPONSABILITZA ALS HOMES

Existeix una percepció social, col·lectiva i fins i tot en la jurisprudència, que davant una situació de violència el **consum de substàncies penalitza i culpabilitza les dones** i legitima i desresponsabilitza als homes. Així, el consum de drogues funciona com un **atenuant per a les persones agressores** i com agreujant per a les persones agredides.

✗ LA MAJORIA D'AGRESSIONS SEXUALS SÓN DE TIPOLOGIA OPORTUNISTA I NO DE TIPOLOGIA PREMEDITADA

Contràriament a l'opinió generalitzada, les agressions sexuals més freqüents són per part d'homes que les exerceixen cap a una persona amb **escassa o nul·la capacitat de reacció** degut a un **consum voluntari** de substàncies. Són persones que potser no tenien la intenció de cometre una agressió, però que es troben amb l'**oportunitat** de cometre-la i la duen a terme. També existeixen les agressions premeditades, que gaudeixen de més publicitat en els mitjans de comunicació i que són un dels operadors de la cultura de la violació, però que no són les més habituals.

✗ PARLAR DE CONSENTIMENT NO ÉS SUFICIENT I POT SER PROBLEMÀTIC

Existeixen moltes agressions sexuals on **no hi ha una negativa clara** davant l'agressió que es comet. És habitual, sobretot en **parelles**

☞ Es freqüent trobar titulars de premsa on apareix la informació d'estar sota els efectes de l'alcohol en comptes d'anomenar el sistema patriarcal que legitima les violències.

☞ En context de consum d'alcohol o altres drogues es sol justificar i minimitzar l'agressió comesa per un home, "és que anava borratxo", mentre es culpabilitza a la dona que n'ha estat víctima per "anar borratxa".

☞ Des dels mitjans de comunicació s'ha promogut l'alarma social vers la utilització del "burundanga" com a droga per cometre agressions sexuals premeditades.

☞ D'entre les dones que han patit agressions sexuals, el 81% de les agressions han estat exercides per part de persones conegudes: parelles, ex-parelles, amics, coneguts i familiars⁴.

¹ **Heteropatriarcat**: Model de societat hegemònic de construcció social, històrica, econòmica, colonial, cultural i psicològica que es basa en una relació de poder dels homes sobre les dones, de les categories de les masculinitats per sobre de les de la feminitat i de la construcció d'aquestes en un marc de relacions heterosexuales com a norma social, de sexualitat i familiar.

² Els **informes de l'Observatori Noctàmbul@s** recullen els resultats de recerca del projecte en aquest àmbit i desenvolupen les conclusions aquí presentades a l'apartat "Ideari". Podeu consultar el 5è informe a: https://www.drogasgenero.info/wp-content/uploads/5InformeNoctambulas_2017-18.pdf

⁴ (MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD, 2015, p. 301)

heterosexuals, que existeixi consentiment, però no una relació sexual desitjada.

En primer lloc, el fet d'haver de donar un consentiment pressuposa un **rol actiu de l'home** i un **rol passiu i reactiu de la dona**, que ha de donar resposta a una demanda de l'home. Aquesta dinàmica no trenca amb la **jerarquia de gènere**.

En segon lloc, una vegada més es posa el focus en la dona, atribuint-li la responsabilitat d'haver de donar una resposta clara davant un home, en lloc de posar la **mirada en els comportaments dels homes**.

En tercer lloc, les respostes de les dones estan molt condicionades per un seguit d'estigmes que limiten les seves llibertats sexuals, definint així les múltiples respostes que poden donar en un rang que va des de **l'estigma de puta** fins a **l'estigma d'estreta**.

Finalment, les condicions que es poden donar per expressar una resposta clara i lliure de consentiment són difícilment generades, ja que és habitual que aquestes estiguin molt condicionades per altres formes de **violències de gènere** més implícites i subtils, com poden ser la psicològica, l'ambiental, la social o la simbòlica. Sobretot en relacions de parella o de relacions sexuals esporàdiques amb coneguts.

✂ LA CONFIGURACIÓ DELS ESPAIS D'OCI I ELS DESPLAÇAMENTS CONDICIONEN I LIMITEN LA LLIBERTAT DE MOVIMENT DE LES DONES ALS ESPAIS PÚBLICS

És majoritàriament entre les dones, que **la percepció d'inseguretat o de llibertat** està molt condicionada per la configuració i el **disseny dels espais d'oci** i de l'urbanisme en general. També en els **desplaçaments** per espais públics. Això genera por, inseguretat i un seguit d'estratègies com evitar espais, rutes i horaris que les dones procuren utilitzar per minimitzar riscos. La **cultura de la violació**, l'anomenada construcció del **terror sexual**³, conjuntament amb la falta de perspectiva de gènere en el disseny dels espais públics i locals d'oci, és una de les causes d'aquesta **limitació de les llibertats** sexuals de les dones.

✂ APRENENTATGE DE LA SEXUALITAT TABÚ, HETERONORMATIVA I MASCLISTA.

A l'arrel de les violències sexuals hi trobem uns **aprenentatges de la sexualitat** basats en **missatges diferencials** a noies i a nois en un marc de relacions de poder **heteropatriarcal**. La sexualitat no es treballa obertament des d'una mirada basada en el plaer de compartir, en el desig i en el bon tracte. La manera d'aprendre els codis, els rituals i les pràctiques sexuals està basada en la mirada que promou la **pornografia**

✂ Alguns conceptes que permeten construir un significat sobre el consentiment lliure d'estereotips i marques de gènere són el fet que sigui: lliure, sobri, entusiasta, sense coerció, honest, actiu, reversible, empàtic, basat en el desig mutu, etc.

✂ Les marxes exploratòries⁵ són una tècnica de recerca qualitativa que permet identificar els elements urbanístics d'un territori en base a la percepció de seguretat i llibertat per transitar l'espai públic.

✂ L'educació sexual i afectiva amb perspectiva de gènere segueix essent un tema en el que cal treballar per tal de que

³ Nerea Barjola proposa el concepte "**terror sexual**" per definir la construcció del sistema de control patriarcal sobre el cos de les dones, disciplinant i coartant-ne la llibertat a través de la instauració de la por a ser violada i la culpabilització de les dones respecte a les emocions, actituds, plaers i activitats (BARJOLA, 2018).

⁵ Consultar Col·lectiu Punt 6: <http://www.punt6.org/2017/11/20/aclaraciones-metodologicas-marchas-exploratorias-y-recorridos-de-reconocimiento/>, cooperativa feminista experta en mobilitat i espai públic.

hegemònica: falocentrisme, coitocentrisme, heteronormativitat, violència masclista i dona objecte passiva al servei de l'home subjecte actiu.

arribi a tota la població, en especial l'adolescent.

Agressions sexuals més normalitzades

A continuació un recull sobre algunes de les **agressions sexuals més normalitzades** en contextos d'oci nocturn, a les que cal parar especial atenció.

En aquest Protocol es treballa a partir d'una proposta de tipologies d'agressions. Aquesta és una **proposta de concreció**. Això implica que poden produir-se altres tipus de violències que no estan descrites a continuació i que també se'ls ha de donar resposta.

TIPUS D'AGRESSIONS I VISIBILITAT DE LA VIOLÈNCIA	
	<p>Mirades sexuades no desitjades i continuades</p> <p>Persona o grup de persones que no para de mirar d'una forma desagradable i constant. Normalment amb una intenció de sexualitzar el cos de l'altre generant incomoditat o per riure-se'n.</p>
	<p>Comentaris sexuals no desitjats o comentaris masclistes, lesbofòbics, gaifòbics i transfòbics</p> <p>Els coneguts popularment com a "piropos" o comentaris que vagin en la direcció de valorar el cos de les dones. També comentaris de mofa o de menyspreu pels comportaments pel fet de ser dona, per lesbofòbia, per gaifòbia o per transfòbia.</p>
	<p>Invasió continuada de l'espai vital</p> <p>Comportament invasiu continuat i voluntari, generant incomoditat a la persona o persones que ho pateixen.</p>
	<p>Tocaments puntuals o continus no desitjats</p> <p>Tocar a una altra persona sense ser desitjat. Encara que sigui un fet puntual també s'ha de tenir en compte.</p>
	<p>Acorralaments</p> <p>Posar impediments perquè una persona es pugui moure lliurement. Pot ser exercit per una persona o per un grup de persones.</p>
	<p>Violació amb intimidació i/o amb força física</p> <p>Obligar a realitzar una pràctica sexual amb penetració bucal, vaginal o anal. No hi ha desig ni consentiment per part de la persona que la pateix. Pot ser mitjançant altres formes de violència que no només la física: violència psicològica (intimidacions, xantatges, pressions, submissió química,...), violència ambiental, violència econòmica, violència simbòlica, etc.</p>

A banda d'aquestes formes de violència sexual en els espais d'oci **és comú que concorrin altres tipus de violències sexuals** de tipus més simbòlic, com la mercantilització del cos sexual de les dones, la culpabilització de les dones per la violència rebuda o la sensació de por o inseguretat a ser agredides sexualment entorn als espais festius.

En aquest Protocol s'entén l'**agressió** com una **acció violenta que atempta contra la integritat sobretot física i/o psicològica de qualsevol persona**.

Les agressions sexuals o sexistes són un abús de poder de les persones que reproduïxen i s'aprofiten principalment de la relació de dominació de l'home sobre la dona i de la relació de dominació de persones sobre les

Per aprofundir:

- ① A l'Annex del Protocol "Exemples d'agressions" es recull un llistat més exhaustiu de diverses manifestacions d'agressions.

persones que trenquen les **normes estereotipades de sexe, gènere i sexualitat**.

Les **sexuals** són les que fan referència a un abús de poder a través de **limitar la llibertat sexual** i les **sexistes** les que fan referència a **reproduir els estereotips sexistes**.

Una agressió és també quan una persona se sent agredida i, en un context social de relacions masclistes continuades, les dones i persones LGBTI pateixen quotidianament agressions. En aquest sentit, cal remarcar que no s'ha de qüestionar l'agressió a la persona que la pateix i s'ha de tenir clar que **res justifica una agressió**. Totes les persones en aquest marc de relacions de poder poden ser agents agressors.

En aquest sentit, el Protocol és una eina per ajudar a conèixer els diferents **tipus de situacions** de violències sexuals que es poden donar als espais de festes i saber intervenir **en la mesura de les possibilitats** de les persones que poden fer-ho.

És per això que cal fomentar que **totes les persones** que interaccionen a la festa són actors que poden **detectar** i denunciar situacions. El **personal que organitza** la festa haurà rebut una **formació específica** per aprendre a identificar les diferents formes de violències sexuals que poden patir les dones i les persones LGTBI en aquest espais.

És important incorporar a la mirada la **sensibilitat per parar atenció** a les dinàmiques que s'estan produint als diferents espais. Una fotografia del moment de la festa, entendre què està passant, quina activitat s'està realitzant, els actors que hi intervenen, les relacions que hi ha entre les persones, etc.

① *L'abordatge de les violències sexuals a Catalunya. Part 1: marc conceptual sobre les violències sexuals. Antígona i Creación Positiva⁶.*

Cal tenir en compte:

🌐 On està passant?

🗣️ Qui està patint l'agressió i qui l'està exercint?

🔗 Quina relació hi ha entre aquestes persones?

📍 En quin estat es troben aquestes persones?

⁶ (TOLEDO & PINEDA, 2016)

2.2 Aproximació al marc legal i normatiu

Els criteris normatius i professionals que guien el present Protocol s'adeqüen a la normativa vigent a nivell internacional, estatal i autonòmic.

Àmbit internacional

Des de la **Convenció per a l'eliminació de totes les formes de discriminació contra les dones i les nenes (CEDAW**, per les seves sigles en anglès) l'any 1992, en la seva recomanació número 19, la violència contra les dones es reconeix internacionalment com **"una forma de discriminació dirigida contra les dones per la seva condició de ser dona i que afecta les dones de manera desproporcionada. Aquesta violència inhibeix greument la capacitat de la dona per gaudir dels drets i llibertats en el mateix pla d'igualtat que els homes"** (p.1) ⁷.

D'altra banda, el **Conveni d'Istanbul** fa incidència en l'obligació de l'Estat en les seves diferents esferes de prevenir, actuar, sancionar i reparar les víctimes dels delictes de caràcter masclista.

El més important d'aquests instruments internacionals és que reconeixen que **les violències masclistes també es produeixen fora de l'àmbit privat i de parella** per fer-se extensiu a totes aquelles relacions home-dona, hi hagi una relació sexo afectiva o no. Això inclou qualsevol espai comunitari, espai públic, llocs de treball i d'oci, política, esport, etc. En aquest sentit, aquest Protocol es vincula ja amb el Conveni d'Istanbul, adaptant-se a la concepció àmplia de violències masclistes i sexuals.

Els diversos instruments legals previs, conferències, convencions i trobades internacionals es continuen centrant en la **necessitat de dotar de recursos als enfocaments de tipus preventiu** destinats a fer pedagogia a la població en general, recaient aquesta en especial als infants i adolescents. És per això que **les administracions tenen l'especial deure** de posar en marxa els diversos mecanismes, instruments, formacions a professionals i recursos de diversa índole a l'abast de les víctimes per tal que el procés sigui reparador.

Àmbit estatal

A nivell estatal es compta, per una banda, amb la **Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere** que comprèn "tot acte de violència física i psicològica, incloses les **agressions a la llibertat sexual**, les amenaces les coaccions o la privació arbitrària de llibertat" (p.10), tot i que únicament en l'àmbit de la parella o ex-parella.

Per altra banda, es compta amb la **Llei Orgànica 3/2007, de 3 de març, per a la igualtat efectiva entre homes i dones**, que inclou definicions

La violència contra les dones és "una forma de discriminació dirigida contra les dones per la seva condició de ser dona i que afecta a les dones de manera desproporcionada. Aquesta violència inhibeix greument la capacitat de la dona per gaudir dels drets i llibertats en el mateix pla d'igualtat que els homes" (CEDAW, 1992).

Lleis de referència:

- ① Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere.
- ① Llei Orgànica 3/2007, de 3 de març, per a la igualtat efectiva entre homes i dones.
- ① Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

⁷ (Naciones Unidas, 1992).

Actuació davant les violències sexuals als espais públics d'oci

d'assetjament sexual i per raó de sexe. Aquesta defineix **l'assetjament sexual** com a "qualsevol comportament, verbal o físic, de naturalesa sexual que tingui el propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona, en particular, quan es crea un entorn intimidatori, degradant o ofensiu" (p.1518); i **l'assetjament per raó de sexe** com a "qualsevol comportament realitzat en funció del sexe d'una persona, amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat i de crear un entorn intimidatori, degradant o ofensiu" (p. 1518).

L'assetjament sexual també està tipificat com a delictes al **Codi Penal** per a supòsits de més gravetat, concretament:

- > **Agressió sexual** (article 178 CP): atemptar contra la llibertat sexual d'una persona utilitzant la violència o intimidació.
- > **Violació** (article 179 CP): constitueix una forma d'agressió sexual agreujada en aquells casos en els quals a més d'haver-hi violència o intimidació, hi hagi penetració vaginal, anal o bucal.
- > **Abús sexual** (article 181 CP): atemptar contra la llibertat i indemnitat sexuals sempre i que no hi hagi violència o intimidació, però tampoc hi hagi consentiment lliure i vàlid per part de la persona agredida.
- > **Assetjament sexual** (article 184 CP): sol·licitud de favors de naturalesa sexual en l'àmbit d'una relació laboral, docent o de prestació de serveis, continuada o habitual, provocant en la persona assetjada una situació objectivament i greument intimidatòria, hostil i humiliant.

D'altra banda, l'aprovació de **l'Avantprojecte de Llei Orgànica de Garantia Integral de la Llibertat Sexual**, liderat pel Ministeri d'Igualtat del govern central, podria redefinir el Codi Penal espanyol, incloent-hi els següents canvis:

- > **L'abús sexual passaria a ser agressió sexual**, entès aquest com a qualsevol atac contra la llibertat sexual **sense consentiment** de la persona agredida.
- > L'àmbit d'aplicació inclouria també a infants menors de 16 anys.
- > S'inclouria **l'assetjament de carrer com a delictes** entès com a expressions, comportaments o proposicions de caràcter sexual.
- > Contemplaria **dos agreujants** que actualment el Codi Penal no contempla: **existència d'una relació sentimental** amb o sense convivència; i **la submissió química** per part de l'agressor amb l'objectiu d'anul·lar la voluntat de la persona agredida. Actualment, en el Codi Penal la submissió química no es considera una circumstància agreujant, sinó una de les circumstàncies per les quals el delictes d'agressió sexual passa ser tractat com un abús, doncs l'administració química evitaria la necessitat d'utilitzar l'ús de la violència o intimidació.

- ① Llei 11/2014, per garantir els drets de les lesbianes, gais, bisexuals, transgènere, intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.
- ① Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

Àmbit autonòmic

A Catalunya, **la Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista**, incloent-hi **la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar**

la violència masclista, defineix diverses formes de violència contra les dones (violència física, psicològica, violència obstètrica i vulneració dels drets sexuals i reproductius, violència econòmica, violència digital, violència de segon ordre, violència vicària), entre les quals destaquem la **definició de violència sexual**:

“Comprèn **qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual i la dignitat personal de la dona** creant unes condicions o aprofitant-se d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual **sense tenir el consentiment ni la voluntat de la dona, amb independència del vincle que hi hagi entre la dona i l'agressor o agressors**. Inclou l'accés corporal, la mutilació genital o el risc de patir-ne, els matrimonis forçats, el tràfic de dones amb finalitat d'exploració sexual, l'assetjament sexual i per raó de sexe, l'amenaça sexual, l'exhibició, l'observació i la imposició de qualsevol pràctica sexual, entre altres conductes” (p.3).

Aquesta llei també fa referència als àmbits en els quals es produeix la violència i dels quals destaquem **l'àmbit social o comunitari**, àmbit en el qual també s'emmarca aquest protocol. S'inclouen, entre d'altres, les següents formes de violència:

- > **Violència sexual i abusos sexuals** són les que comprenen qualsevol acte de **naturalesa sexual no consentit** per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.
- > **Agressions sexuals** en l'àmbit social o comunitari consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a **arma per a demostrar poder** i abusar-ne(...) Qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o siguin susceptibles de lesionar la dignitat, la integritat o **la llibertat de les dones**.

Tant la Llei 5/2008, com la seva modificació, Llei 17/2020, defineixen **sis àmbits d'actuació en els que cal actuar per l'erradicació de la violència contra les dones** i que s'han emprat en aquest protocol a l'hora d'estructurar les accions i propostes recollides en el mateix.

- > **Sensibilització**: el conjunt d'accions educatives, pedagògiques i comunicatives encaminades a generar canvis i modificacions en l'imaginari social que permetin avançar cap a l'erradicació de la violència masclista.
- > **Prevenió**: el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania en el sentit que cap forma ni manifestació de violència no és justificable ni tolerable.

Les agressions sexuals en l'àmbit social o comunitari consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne(...)

Es defineixen sis àmbits d'actuació en els que cal actuar per l'erradicació de la violència contra les dones i que s'han emprat en aquest protocol a l'hora d'estructurar les accions i propostes recollides en el mateix

Actuació davant les violències sexuals als espais públics d'oci

- > **Detecció:** la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma esporàdica com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.
- > **Atenció:** el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per la violència masclista en els àmbits personal, familiar, laboral i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments.
- > **Recuperació:** el procés de desvictimització en els àmbits afectats, realitzat per les mateixes dones i llurs fills i filles. Aquest procés comporta un cicle vital personal i social de la dona centrat en el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació de violència masclista viscuda.
- > **Reparació:** el conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda, garantint l'acompanyament i l'assessorament necessaris.

També es compta amb la **Llei 11/2014, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere, intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia**. Aquesta llei té per objecte "establir i regular els mitjans i les mesures per a fer efectiu el dret a la igualtat i a la no discriminació per raó d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere, en els àmbits, tant públics com privats, sobre els quals la generalitat i els ens locals tenen competències" (p.15).

La llei defineix l'**assetjament per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere** com a "qualsevol comportament basat en l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere d'una persona que tingui la finalitat o provoqui l'efecte d'atemptar **contra la seva dignitat** o la seva integritat **física o psíquica** o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest" (p.16).

Finalment, des del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, com a òrgan competent de la seguretat de les persones, l'any 2019 crea el **Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci**⁸ d'aplicació a tot el territori de Catalunya. És un Protocol innovador perquè dona contingut i criteris d'interpretació a les **violències sexuals no penals**, concretament a l'**assetjament sexual no penal**, fet **constitutiu d'infracció administrativa** i per tant, perseguible administrativament perquè no quedi impune. A més, estableix actuacions operatives envers la persona agressora, sigui aquesta adulta o menor, d'igual manera que si la víctima és menor.

Aquest Protocol també **coordina a tots els actors en matèria de seguretat** com Mossos d'Esquadra i policies locals, policies portuàries i professionals de la seguretat privada, juntament amb altres actors i agents

El Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci (2019) de la Generalitat de Catalunya dona contingut i criteris d'interpretació a les violències sexuals no penals, concretament a l'assetjament sexual no penal, però sí fet constitutiu d'infracció administrativa.

A més, coordina a tots els actors en matèria de

⁸ (Departament d'Interior, 2019)

Actuació davant les violències sexuals als espais públics d'oci

amb incidència en l'àmbit de la seguretat i l'oci públic (càrrecs electes, personal tècnic municipal d'ens locals) i privat (personal de sala, personal control d'accessos, auxiliars serveis, cambreres i cambrers, etc.), als quals se'ls hi assigna un rol corresponsable en la prevenció, detecció, actuació i recuperació de les persones agredides.

seguretat com Mossos d'Esquadra i policies locals , policies portuàries i professionals de la seguretat.

Sense configurar una llista tancada, es consideren incloses com a infracció administrativa les següents conductes:

- > **Exhibicionisme obscè** davant de persones adultes, sempre que no siguin discapacitades necessitades d'especial protecció.
- > **Masturbació en espais públics o oberts** al públic davant de persones adultes, sempre que no siguin discapacitades necessitades d'especial protecció.
- > **Injúria sexual.**
- > **Seguiment puntual o obscè** d'una persona o un grup de persones.
- > **Captar imatges de les parts íntimes** d'una persona.
- > **Acorralament** amb finalitats sexuals.
- > **Altres conductes** que impliquen vexació sexual.

Per últim, el Protocol d'Interior envia "un missatge clar, en el sentit que el respecte a **la indemnitat i la llibertat sexuals no té gradacions**: o hi ha aquest respecte o no hi és, i tot allò que se situï fora del respecte a la llibertat i indemnitat sexuals de les persones, especialment de les dones [inclou també violència sexual contra persones LGTBI, serà objectiu d'intervenció, i si s'escau, de sanció" (p.8).

3 OBJECTIUS DEL PROTOCOL

Objectius

L'**objectiu estratègic** d'aquest Protocol és el següent:

***Reduir les violències sexuals
als espais públics d'oci de Salou
i promoure espais lliures de sexisme***

Per tal d'assolir aquest objectiu estratègic, el Protocol s'articula a través de quatre **objectius operatius**:

1. Identificar les principals **violències sexuals** en espais i entorns festius a Salou per reduir-les.
2. Definir **accions d'intervenció comunitàries** per reduir les violències sexuals als espais festius de Salou segons eixos de prevenció, detecció, actuació/atenció i reparació/recuperació.
3. Promoure el **treball transversal i coordinat** entre els diferents agents i actors que interactuen i intervenen als espais festius de Salou.
4. Incorporar la **mirada LGBTI** amb la informació necessària sobre les situacions, casos que es poden donar i on es poden derivar, emparada per la Llei (11/2014) per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

Per tal d'assolir aquest objectiu estratègic, el Protocol s'articula a través de quatre objectius operatius

4 DISSENY METODOLÒGIC

Disseny metodològic

Aquest Protocol s'ha realitzat a través de **metodologies participatives** aplicades en els moments de recerca d'informació, d'anàlisi de la situació, de comprensió de la realitat i de recull de propostes.

Una de les finalitats d'aquesta metodologia és **promoure la legitimitat democràtica**⁹ a través de la implicació del personal tècnic de l'administració i les persones i col·lectius feministes de base en la presa de decisions. També s'ha procurat promoure que les persones que organitzen les festes participin al procés i es vinculin al Protocol.

Tot i que la metodologia i les tècniques d'extracció d'informació emprades es descriuen en profunditat al document de diagnosi (adjunt a l'annex 2), és important destacar que al llarg del procés s'ha realitzat una **enquesta** sobre percepció de les violències sexuals i dinàmiques d'oci, **entrevistes** a informants clau, **grups de treball participatius** amb població i personal tècnic i una **Comissió Política** amb càrrecs electes. A través de les tècniques de recerca aplicades i les aportacions recollides als grups de treball, s'ha recollit les dades necessàries per elaborar la Diagnosi, definir els eixos de treball i dissenyar el Protocol.

Tanmateix, s'ha considerat prioritari establir un **consens ideològic** per marcar els límits i les potencialitats basades en una **perspectiva de gènere o feminista**. S'ha procurat tenir en compte una mirada interseccional¹⁰ de les desigualtats i també una perspectiva que impliqui i tingui en compte a les persones LGTBI com a agents vulnerabilitzats que pateixen les violències relacionades amb el gènere. En aquest sentit, al llarg del procés d'elaboració s'han dut a terme **accions formatives** en les sessions dels diferents grups de treball.

A nivell d'estructura organitzativa, s'han realitzat tres grups de treball: un **Grup Motor** format per personal tècnic municipal, una **Comissió Participativa** formada per població en general, que és d'on han sorgit els eixos de treball i les propostes principals del Protocol i una **Comissió Política** amb representants de l'Equip de Govern.

Aquest procés d'elaboració del Protocol s'ha estès al llarg de **9 mesos de treball**, iniciat a març de 2021 i finalitzat amb el lliurament del document final el mes de desembre del 2021.

Un dels objectius principals és promoure la legitimitat democràtica a través d'implicar en la presa de decisions a personal tècnic de l'administració i a persones i col·lectius de base.

La Comissió Participativa està formada per població i entitats del municipi i és d'on han sorgit els eixos de treball i les propostes principals del Protocol.

Documents de referència:

- ① *7 pasos para construir un plan de abordaje de las violencias sexuales en espacios festivos. Guía de apoyo técnico para elaborar protocolos y planes frente a las violencias sexuales en espacios festivos y de consumo de drogas.* Observatori Noctàmbul@s.
- ① *Guia per dissenyar i executar processos participatius en l'àmbit municipal.* Guies breus de participació ciutadana, Generalitat de Catalunya.
- ① *Guia per a l'elaboració de Protocols davant les violències sexuals ens espais públics d'oci.* Sèrie Benestar i Ciutadania. Diputació de Barcelona.
- ① *Guia per incorporar la interseccionalitat a les polítiques locals.* Ajuntament de Terrassa.

⁹ **Legitimitat democràtica:** Consens dels membres de la comunitat política institucional amb la societat civil per acceptar l'autoritat vigent i les decisions que finalment es prendran i s'implementaran. Per promoure aquest consens i la posterior obediència a l'autoritat, és fonamental el procés, els mecanismes i els requisits adoptats per tal que la societat civil es cregui que s'han de complir les lleis i les polítiques establertes per l'autoritat.

¹⁰ **Perspectiva interseccional:** És una mirada d'anàlisi de la realitat que entén que cada individu pateix opressió o ostenta privilegi en base a la seva pertinença a múltiples categories socials. És una mirada que integra les diferents formes de desigualtats que generen dominació, opressió i discriminació i que interaccionen amb les desigualtats de gènere a la societat on vivim. Sobretot es té en compte, per exemple, les desigualtats que afecten a persones LGTBI, les de classe, d'ètnia, de diversitat funcional, de vellesa o de procedència.

5 PROTOCOL LOCAL D'ACTUACIÓ

- **Introducció**
- **Compromisos inicials**
- **Principis del Protocol**
- **Actors, rols i responsabilitats**
- **Espais públics on s'ha d'implementar el protocol**
- **Dispositius de suport**
- **Circuits d'actuació i serveis d'atenció**
- **Pla d'actuació: accions previstes a desenvolupar**
- **Seguiment i avaluació del Protocol**

5.1 Introducció

Aquest capítol descriu els elements i accions necessàries per **aplicar** el Protocol municipal d'actuació davant les violències sexuals als espais públics d'oci de Salou. És important destacar del Protocol aprovat que:

- > Els seus **principis** regeixen el model d'atenció i acompanyament, així com l'estratègia d'abordatge que desplega el Pla d'actuació.
- > Crea la figura de **Referent tècnica del Protocol**, persona encarregada de garantir la correcta implementació del Protocol i coordinar-se amb els diferents agents. Aquesta figura tindrà formació específica¹¹.
- > Defineix uns compromisos per formalitzar l'**adhesió voluntària** de les **entitats** que es vinculin amb el Protocol i crea la figura d'**Agent detector**, persones voluntàries de les mateixes entitats que hauran rebut una formació de capacitació.
- > S'implementarà a les Festes populars acordades en el moment d'aprovació i progressivament s'inclouran noves festes populars i esdeveniments aprovades pel Grup de Seguiment segons **criteris d'importància**, nombre aproximat de persones **participants** i **recursos** destinats.
- > Defineix els principals **actors**¹² i **agents**¹³ **socials implicats**, els rols que han d'adoptar, les responsabilitats i com s'han de coordinar.
- > S'empara en la *Llei (5/2008) del dret de les dones a eradicar la violència masclista*: prevenció i sensibilització, detecció, atenció, recuperació i reparació¹⁴.
- > Incorpora una **mirada LGTBI** amb la informació necessària sobre les situacions, casos que es poden donar i on es poden derivar i per tant s'empara en la *Llei (11/2014) per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals* i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia¹⁵.
- > Es complementa i coordina amb el **Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci** de la Generalitat de Catalunya¹⁶.
- > Defineix un **circuit específic** per atendre casos d'agressions durant les festes vinculat al circuit del *Protocol d'actuació per a*

El Protocol conté un pla d'actuació estructurat segons els eixos estratègics marcats per la Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista: prevenció i sensibilització, detecció, atenció, recuperació i reparació.

Es complementa i coordina amb el Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci de la Generalitat de Catalunya.

S'estableix un grup de treball, coordinació, seguiment i avaluació sobre el Protocol: el Grup de Seguiment.

¹¹ A l'apartat "Actors, rols i responsabilitats" queden definides les funcions de cadascuna de les figures resultants del Protocol i a l'apartat de "Formacions" s'estableixen els continguts formatius per a cada figura.

¹² **Actors socials**: subjectes, grups d'individus o entitats que assumeixen rols, la representació de determinats interessos i que treballen per aconseguir determinats objectius. Els actors socials són subjectes actius que incideixen a la comunitat en la que intervenen. Les seves accions tenen significats i porten valors.

¹³ **Agents socials**: institucions, grups, associacions i organitzacions que directa o indirectament contribueixen al processos de socialització. Per exemple, la família, l'escola, els grups d'iguals, els mitjans de comunicació, l'estat, etc. són agents de socialització.

¹⁴ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2009).

¹⁵ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2016).

¹⁶ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2019).

l'abordatge de les situacions de violència masclista al municipi de Salou, a través dels canals de derivació amb els recursos especialitzats que l'integren.

- > Estableix un **grup de treball**, coordinació, seguiment i avaluació sobre el Protocol: el **Grup de Seguiment** del Protocol.

5.2 Compromisos inicials

Aquest Protocol està dissenyat perquè el seu desplegament s'executi de forma progressiva, amb una implementació **activa, efectiva i transversal** al llarg del temps.

Per aquest motiu i per tal d'assolir els objectius marcats, l'Ajuntament de Salou es compromet a complir unes **accions inicials** que garanteixin la implementació del Protocol i el desplegament del **Pla d'actuació** de forma **transversal** als diferents àmbits d'actuació fixats.

Les accions aprovades sorgeixen dels resultats de la **Diagnosi¹⁷** i dels diferents grups de treball: **Comissió Política, Grup Motor i Comissió Participativa**.

El llistat que s'exposarà a continuació són els **compromisos inicials** del Protocol aprovats com a requisit per començar la implementació del mateix. A mesura que vagi passant el temps, l'ajuntament, conjuntament amb les entitats del municipi i a través del Grup de Seguiment, pot millorar i ampliar el Protocol i les accions del Pla d'actuació.

Protocol dissenyat perquè pugui desenvolupar-se a través d'una implementació activa i efectiva al llarg del temps.

L'ajuntament pot millorar i ampliar el Protocol i les accions del Pla d'actuació.

ACCIONS INICIALS PER IMPLEMENTAR EL PROTOCOL	
Acció	Descripció
1. Aprovació	Aprovació del Protocol pel Ple municipal.
2. Presentació	Presentació pública del Protocol.
3. Campanya	Implementació de la Campanya comunicativa per donar a conèixer el Protocol.
4. Recursos	Garantida dels recursos humans i econòmics necessaris per implementar el Protocol.
5. Referent Protocol	Creació de la figura tècnica de Referent del Protocol.

¹⁷ L'informe de diagnosi complet s'adjunta a l'Annex 2 del present Protocol.

6. Grup de Seguiment	Formalització del Grup de Seguiment del Protocol.
7. Adhesió Entitats	Formalització i difusió del document d'adhesió al Protocol i de les condicions que implica.
8. Requisits personal contractat	Formalització com a requisit obligatori que el personal i empreses contractades per festes s'adequaran al Protocol, als seus principis i a les actuacions que se'n derivin.
10. Formacions obligatòries	Programació de les formacions obligatòries en el marc del Protocol segons persones destinatàries: Agents detectors, entitats, personal de l'ajuntament, etc.
11. Planificació dispositius de suport	Planificació i implementació dels dispositius de suport al Protocol segons els graus d'implementació definits.

5.3 Principis del Protocol

1 ESPAI DE LLIBERTAT

La festa ha de ser un espai de gaudi, de compartir i de promoció del respecte. Ha de garantir els drets i les llibertats de totes les persones que en formen part.

La festa ha de ser un espai de gaudi, de compartir i de promoció del respecte.

2 CORRESPONSABILITAT

Totes les persones que participen en la festa són agents actius en pro de la llibertat i poden fer quelcom davant les diferents situacions d'agressions que es puguin produir. Promou el suport mutu i la solidaritat.

Totes les persones que participen a la festa són agents actius en pro de la llibertat i rebuig de qualsevol agressió.

3 ATENCIÓ PRIORITÀRIA

A les persones que pateixen les agressions, en especial a dones i persones LGTBI. En aquest sentit, el Protocol es basa en uns principis d'actuació i d'atenció a la persona agredida que han d'impregnar totes les accions en el marc del protocol (apartat 5.4.1)

4 REBUIG DE LES AGRESSIONS

Ha de ser ferm, contundent i de resposta comunitària sobre totes les diferents formes d'agressions masclistes, sexuals i lgtbifòbiques.

La responsabilitat sempre és de la persona que ha comès l'agressió.

5 SENSIBILITAT, CURA I BON TRACTE

Totes les accions s'han d'entendre des d'una mirada que les violències de gènere són un problema sistèmic i molt greu a la nostra societat. No són fets puntuals. Cal tenir empatia cap a les persones que pateixen agressions, fomentar la cura i el bon tracte cap a elles.

6 NO CULPABILITZAR A LES PERSONES QUE PATEIXEN LES AGRESSIONS

La responsabilitat sempre és de la persona que ha comès l'agressió. Res justifica una agressió.

Les accions s'han d'entendre des d'una mirada que les violències de gènere són un problema sistèmic.

7 CONFIDENCIALITAT

S'ha de garantir el dret a la privacitat i el dret a la protecció de les dades personals de les quals es tinguin coneixement en virtut dels fets.

8 PUBLICITAT

Els actors que intervinguin en l'aplicació del Protocol han d'explicar l'existència del mateix, dels espais, les campanyes i els mitjans disponibles que ofereix aquest recurs tècnic.

S'ha de garantir el dret a la privacitat i el dret a la protecció de les dades.

5.4 Actors, rols i responsabilitats

A continuació es llisten i descriuen els **actors** vinculats al circuit del Protocol i els **rols** a desenvolupar per cadascun segons el cas:

ACTORS DEL PROTOCOL		
Actors	Rols	Responsabilitats
Ajuntament de Salou	Liderar la implementació del Protocol.	Definir una persona de l'Ajuntament com a referent del Protocol. Garantir la implementació del Protocol i de les accions a dur a terme definides pel mateix. Planificar i implementar els dispositius de suport al Protocol segons els graus d'implementació definits. Donar a conèixer a l'equip de govern local dels acords , la planificació i la implementació de les accions que s'han d'anar realitzant en el marc del Protocol. Garantir el bon funcionament tècnic de les accions i activitats del Protocol.
Referent municipal del Protocol¹⁸	Representant tècnica de l' Ajuntament responsable de la implementació del Protocol al municipi i dels acords adoptats.	
Agents detectors¹⁹ (Comissions organitzadores, entitats, penyes)	Participen activament a l'organització i implementació de les festes. Com a mínim una persona de l'entitat haurà d'haver rebut una formació com a " agent detector " del Protocol i serà la persona Referent de l'entitat respecte al Protocol.	Promoure la coresponsabilitat entre les persones que organitzen les festes. Ampliar la percepció i la sensibilitat per detectar i avisar .
Seguretat i emergències	Serveis de Mossos d'Esquadra o Emergències Sanitàries . Serveis de Seguretat privada .	Garantir la seguretat de totes les persones que participen a les festes i atendre els casos i les situacions que se'ls requereixi. Han de saber de l' existència del Protocol i de com implementar-lo conjuntament amb la resta d'actors.
Personal contractat	Desenvolupar les tasques que siguin motiu de la seva contractació sense promoure actituds ni comportaments masclistes i lgbtifòbics .	Estar informats i conèixer les obligacions del Protocol. Detectar i saber on avisar .
Població en general	Participa activament o passivament a la festa. A través de la campanya de sensibilització , s'emplaça a totes les persones de la societat en general que promoguin un espai festiu de llibertat i en contra de les agressions sexistes.	Es demana ajuda per detectar situacions, informar-ne i oferir suport a la intervenció seguint els passos del Protocol.

A banda de les tasques i rols que els diferents actors i agents implicats en el Protocol han de desenvolupar, també se'ls atribueix un seguit de **responsabilitats i passos a seguir** dins el circuit segons el seu nivell

¹⁸ A l'Apartat "Grup de Seguiment" també queden definides les funcions de la Referent local del Protocol.

¹⁹ La figura dels Joves Agents de Salut (JAS), ja existent al municipi, també s'inclou dins la dels Agents detectors.

Actuació davant les violències sexuals als espais públics d'oci

d'intervenció a l'espai d'oci. A més, hi ha una sèrie de **principis d'actuació** que regeixen el present Protocol i que haurien de regir qualsevol intervenció en el marc d'aquest. Aquests es presenten a continuació:

5.4.1 Principis d'actuació

1 AVISAR I INFORMAR

Totes les situacions detectades s'han d'avisar i traspasar la informació a un **punt d'entrada de situacions** marcat per la festa. Aquest serà el Punt Lila d'atenció. Haurà d'estar ben clar on s'ha d'avisar. Si a la festa no hi ha aquest punt, s'informarà dels recursos del Protocol i on es poden dirigir i demanar ajuda²⁰.

2 INFORMACIÓ RIGOROSA

La informació ha d'arribar de primera mà abans d'iniciar l'actuació. Cal evitar i tallar rumors. Cal garantir la confidencialitat.

3 NO QÜESTIONAR L'AGRESSIÓ

Es recull la informació i es traspasa sense fer un judici sobre l'agressió. Sobretot en el cas que l'agressió estigui explicada per part de la persona agredida, caldrà tenir cura d'aquest principi.

4 RESPECTAR LA VOLUNTAT DE LA PERSONA AGREDIDA

Es traslladarà tota la informació necessària a la persona agredida i es respectarà la seva voluntat. Només en casos de risc d'integritat física de la persona agredida es pot actuar sense la seva voluntat i sempre a través dels serveis de seguretat.

5 TREBALL EN EQUIP

La resposta ha de ser coordinada amb tot l'equip o persones involucrades en l'organització i serveis de seguretat i salut de la festa, les persones responsables han de ser informades de totes les situacions detectades i els diferents actors que hagin rebut formació lideraran l'actuació i la resta de personal ha de donar-los suport.

6 ACTITUD DE CURA AMB LA PERSONA AGREDIDA I FERMA AMB L'AGRESSORA

De bon tracte, suport mutu, respectuosa i d'escolta activa cap a la persona que pateix l'agressió. Actitud ferma, de rebuig però no violenta, dialogant i assertiva amb la persona que exerceix l'agressió.

Cal destacar:

- ① Aquesta proposta d'actuació pot ser revisada i millorada a través de les avaluacions del Grup de Seguiment.

5.4.2 Passos a seguir

POBLACIÓ EN GENERAL

👁️ DETECTAR

Es detecta qualsevol de les situacions definides Protocol o les que no estiguin definides i que també puguin ser **agressions sexistes, sexuals o lgtbifòbiques**.

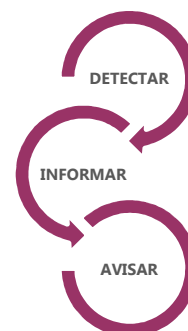
Si es detecta una situació clara d'emergència, es truca a emergències o s'avisava a personal de seguretat. Mai intervenir amb les persones agressores. **Prioritzar la seguretat de la persona agredida.**

i INFORMAR

Si és la persona agredida qui demana suport: se li ofereix acompanyament i se l'informa que hi ha un **Protocol a la festa** i que pot **demanar suport** a través dels contactes que ofereix el circuit.

📣 AVISAR

Si no és la persona agredida qui demana ajuda: es traspasa la informació del que està passant a qualsevol dels **recursos que ofereix el Protocol** en funció de la festa i moment: telèfon d'emergències, Punt Lila, serveis de seguretat, etc.

PUNT LILA INFORMATIU (AGENTS DETECTORS) ²¹

👁️ DETECTAR

Es detecta qualsevol de les situacions definides al Protocol o les que no estiguin definides i que també puguin ser **agressions sexistes, sexuals o lgtbifòbiques**.

Si es detecta una situació d'emergència, es truca a emergències o s'avisava a personal de seguretat. Mai intervenir amb les persones agressores. **Prioritzar la seguretat de la persona agredida.**

i INFORMAR

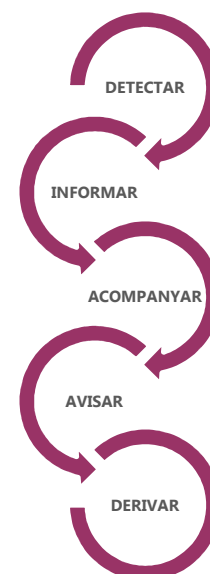
Si la persona agredida és la que demana ajuda: se l'informa que hi ha un **Protocol a la festa** i que pot demanar **ajuda i acompanyament** per part de les entitats que organitzen la festa.

👥 ACOMPANYAR

Si la persona vol desplaçar-se fins al Punt Lila, se l'acompanya. Si no es vol desplaçar, es busca una companya o company perquè es quedi amb ella o ell i l'altra persona va avisar l'equip del Punt Lila. **Mai es deixa sola a la persona que ha patit l'agressió.**

📣 AVISAR

Traslladar la informació al **Punt Lila** o, si no està activat, a la persona de contacte que hagi facilitat la **Referent tècnica del Protocol**. A totes les festes han d'haver decidit on es traspasarà la informació sobre situacions que es puguin detectar i traslladar la informació als recursos disponibles.

🕸️ DERIVAR

²⁰ La persona referent de cada entitat que hagi assistit a la formació sobre el Protocol ha de garantir que totes les persones de l'organització que participen a la festa sàpiguen on s'han de derivar els casos. A més hi haurà un plafó informatiu amb la informació clau del circuit d'actuació.

²¹ Els Agent Detectors del Protocol són persones voluntàries (de les entitats adherides al Protocol o persones a títol individual) que han participat a l'acció formativa de 4 hores.

Informar a la persona agredida de les opcions que ofereix el **circuit d'atenció**, suport, derivació i recuperació a les persones que han patit agressions. Traspasar els **recursos** que s'hagin elaborat per la festa (díptic del Protocol, full d'informatiu per persones que hagin patit agressions, resum de recursos d'atenció disponibles, etc.).

Totes les festes han de tenir determinat on es traspasarà la informació sobre situacions que es puguin detectar i traslladar la informació als recursos que disponibles.

EQUIP PUNT LILA D'ATENCIÓ (EQUIP PROFESSIONAL)

👁️ DETECTAR

Es detecta qualsevol de les situacions definides al Protocol o les que no estiguin definides i que també puguin ser **agressions sexistes, sexuals o lgtbifòbiques**.

Si es detecta una situació d'emergència, es truca a emergències o s'avis a personal de seguretat. Mai intervenir amb les persones agressores. **Prioritzar la seguretat de la persona agredida.**

📄 INFORMAR

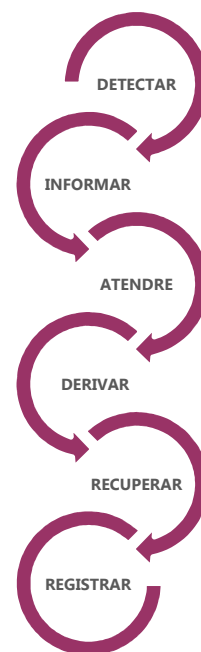
Si la persona agredida és la que demana ajuda: se l'informa que hi ha un **Protocol a la festa**, que pot demanar **ajuda, suport, atenció i acompanyament** per les professionals del Punt Lila.

L'Equip del Punt Lila pot fer una **primera intervenció amb les persones agressores**²² si valora que **no es posa en risc la seva pròpia seguretat** i sempre davant d'agressions més normalitzades com les mirades sexuals no desitjades i continuades, els comentaris sexuals no desitjats o la invasió continuada de l'espai vital.

Davant la detecció de situacions com tocaments puntuals, acorralaments o violacions, si es valora que es vol fer una primera intervenció amb l'Equip del Punt Lila, **sempre serà amb avís als serveis de seguretat**, que seran els encarregats d'intervenir davant la persona agressora.

❤️ ATENDRE

Els **Principis** d'atenció a la persona agredida són els següents:

Atenció prioritària a la persona agredida. Cal posar èmfasi en la defensa de la llibertat i de la seguretat de la persona que rep l'agressió. La prioritat és que estigui bé.

Respecte a les decisions de la persona agredida. Se li traslladarà tota la informació necessària, però respectarà en tot moment la seva voluntat. Si vol confidencialitat, si vol privacitat, si vol explicar-ho tot o només una part, si vol que les persones agressores marxin de l'espai de festa, si no vol que es comuniqui l'agressió, etc.

No centralitzar l'actuació en el procediment penal. Existeixen altres vies per acompanyar aquestes situacions i se li passarà un full informatiu amb els diferents camins que es poden agafar.²³

²² Cal tenir present que l'Equip del Punt Lila té la formació especialitzada per atendre aquest tipus de situacions i valorarà la millor opció en funció de les situacions que es puguin donar.

²³ A l'Annex (fitxa 7) es pot consultar un document de suport per informar a la persona agredida sobre les implicacions d'obrir un procediment penal per tal que prengui la decisió en condicions de màxima informació possible.

S'animarà a la persona agredida a ser atesa l'**Espai Tranquil**. Si la persona agredida no vol desplaçar-s'hi, es buscarà un espai tranquil a prop d'on es trobin. A l'Espai Tranquil, quan arribi la persona agredida **només podrà ser amb ella l'Equip del Punt Lila**. S'ha de generar un espai de privacitat, confiança i tranquil·litat.

L'Equip Punt Lila **atendrà amb més profunditat la persona agredida:**

- > Informar sobre el Protocol. Explicar les possibilitats que poden sorgir i que no es farà res que ella no vulgui.
- > Recollir la informació sobre el que ha passat.
- > Recollir informació sobre entorn, situació de la persona i relació amb les persones agressores. Si té amigues o amics, si està sola o sol, si coneix o no a les persones agressores, etc.
- > Recollida de dades essencials, si vol. Sobretot telèfon de contacte i nom.
- > Traslladar la informació sobre els **recursos disponibles** del circuit d'atenció i recuperació.

L'Equip del Punt lila atindrà amb més profunditat a la persona agredida en un espai de privacitat, confiança i tranquil·litat.

DERIVAR

Un cop la persona agredida decideixi què vol fer, se li oferirà suport i **acompanyament en la derivació** que hagi triat si és el cas. L'acompanyament al servei derivat podrà ser amb les persones de l'Equip del Punt Lila si elles ho decideixen o a través dels serveis que ofereixi el **circuit d'atenció**, suport, derivació i recuperació a les persones que han patit agressions.

RECUPERAR

Si la persona agredida es troba en condicions i **vol seguir a la festa**, se l'animarà a que ho faci amb el suport de l'organització.

Si es dona el cas que **la persona agressora encara és a la festa**, s'explicarà a la persona agredida que la prioritat és que ella pugui seguir a la festa i que es farà una **intervenció amb les persones agressores**. La persona agressora podrà ser expulsada de la festa si així ho decideixen els **serveis de seguretat o policials**, conjuntament amb l'organització de la festa i amb l'Equip del Punt Lila. També es pot oferir un suport a distància sense intervenció amb la persona agressora.

És molt important que si hi ha intervenció amb la persona agressora els serveis de seguretat i policials es complementin i coordinin amb el present Protocol i amb les persones de l'Equip del Punt lila i entitats organitzadores.

En el cas que s'efectuï aquesta intervenció, **l'organització es quedarà** amb la persona agredida a l'espai Tranquil mentre l'Equip del Punt Lila surt a fer la intervenció. A la tornada se li explicarà tot el que ha passat i com ha quedat la situació.

S'ha de verbalitzar **l'actitud de rebuig cap a l'agressió** i cap a les persones agressores per part de l'organització per tal que la persona agredida se senti recolzada, valorada i acompanyada.

Si l'organització de la festa ho creu oportú i ha estat acceptat prèviament amb la persona Referent del Protocol del municipi, es pot oferir a la persona agredida **parar la música de la festa**, en el cas que n'hi hagi, i llegir el Manifest per denunciar que s'ha produït una agressió.

Se li explicarà a la persona agredida els **recursos disponibles del circuit**²⁴. En funció de la gravetat, és important no perdre el contacte d'aquesta persona i, si cal, **l'Equip del Punt Lila li trucarà l'endemà** per

²⁴ A l'Annex del Protocol (fitxa 10) hi ha el llistat de serveis i recursos disponibles de derivació i recuperació.

fer-li el seguiment sobre com es troba i li tornarà a traspasar tota la informació necessària.

També se li traslladarà un **full informatiu** per si es vol denunciar, amb l'explicació de les conseqüències positives i negatives de fer-ho, els perills de la victimització secundària i les recomanacions d'anar en paral·lel amb altres vies no judicials.

REGISTRAR

Omplir el full de registre amb consentiment si és el cas o el full de registre de situacions detectades.

 És molt important que si hi ha **intervenció amb la persona agressora** els serveis de **seguretat i policials es complementin i coordinin** amb el present Protocol i, concretament in situ, amb les persones de l'Equip del Punt Lila i amb les entitats organitzadores. Tots els actors implicats han de tenir coneixement dels Protocols i traspasar correctament la informació sobre les situacions que es puguin donar per **activar correctament els serveis de seguretat**.²⁵

Es valorarà si és necessari que l'Ajuntament facin un comunicat públic davant una agressió durant les festes populars.

COMUNICAT PÚBLIC EN CAS D'AGRESSIÓ GREU

En el cas que la persona agredida vulgui i si és un **cas que es considera de gravetat**, l'Ajuntament valoraran si és necessari que es faci un **comunicat públic** davant una agressió durant les festes populars i informaran al **Grup de Seguiment**. Si el departament o regidoria ho consideren oportú, s'hi reuniran d'urgència.

En aquest sentit, l'Ajuntament disposa d'un **model de comunicat públic**²⁶ que es pot difondre en casos d'agressions.

5.4.3 Formacions

El Protocol contempla un **paquet d'accions formatives** a desenvolupar amb anterioritat a les dates de festes populars. Una part d'aquestes tenen caràcter **obligatori**, mentre que la resta seran complementàries, és a dir de caràcter **voluntari**.

El **Grup de Seguiment** proposarà cada any, en funció de les necessitats i dels recursos, el nombre d'accions formatives i persones destinatàries d'aquestes. També caldrà especificar si una determinada acció formativa es programarà anualment, o bé bianualment o en la freqüència que es consideri adequada. Aquest primer paquet formatiu aprovat és susceptible de ser ampliat en funció de les necessitats i els recursos disponibles.

La **Referent Tècnica del Protocol** serà l'encarregada d'informar, coordinar i planificar les accions formatives destinades als diferents actors i agents del Protocol.

²⁵ L'ajuntament de Salou no està adherit al **Protocol de seguretat de contra les violències sexuals en entorns d'oci del Departament d'Interior**, però és una acció contemplada al present Protocol. Per tant una vegada formalitzada l'adhesió, serà d'aplicació conjunta amb els professionals de seguretat. Aquests serveis hauran de treballar segons els **principis de complementarietat i coordinació** amb el present Protocol i hauran de vetllar per garantir l'adequada col·laboració entre tots els actors serveis i institucions implicats en les activitats d'oci (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2019, p. 43).

²⁶ A l'Annex del Protocol (fitxa 8) es proposa un text per orientar un possible comunicat públic.

Actuació davant les violències sexuals als espais públics d'oci

Les **accions formatives** s'orienten a partir d'uns **objectius comuns** a assolir, mentre que es marquen **objectius específics** segons el perfil de **persones destinatàries**. A continuació els objectius comuns:

- > Entendre els principis bàsics de la perspectiva de gènere.
- > Identificar els principals mites i mandats masclistes relacionats amb les violències sexuals.
- > Visibilitzar les principals formes de violències sexuals que es poden donar en contextos festius i a l'espai públic.
- > Detectar situacions i casos de violències sexuals i lgtbifòbiques.
- > Conèixer el Protocol, els principis i el circuit d'actuació.

FORMACIONS OBLIGATÒRIES EN EL MARC DEL PROTOCOL		
Destinatàries	Durada mínima	Continguts específics
Agents detectors* (entitats i persones vinculades a les festes)	4h	<ul style="list-style-type: none"> > Identificació d'actituds masclistes i les diferents formes de violències sexuals que es poden produir als espais festius. > Principis bàsics de programació amb perspectiva de gènere. > Circuit del protocol i recursos del circuit de Violències Masclistes del territori. > Principis bàsics d'acompanyament per evitar la revictimització. > Informació clau per difondre el Protocol i el seu circuit. <p>*Aquesta acció formativa pot dividir-se en dos: una primera sessió de formació i una segona en format reunió de preparació amb la Referent tècnica/local del Protocol per conèixer el circuit i recursos del Protocol.</p>
Tècnica referent del Protocol*	4h	<ul style="list-style-type: none"> > Principals resultats de la diagnosi i circuit del Protocol. > Conceptes i aplicació de la perspectiva de gènere en l'àmbit de la cultura, de la programació de festes populars i el disseny dels seus espais.
Personal tècnic i polític. Ajuntament (Àrees vinculació Protocol)	4h	<ul style="list-style-type: none"> > Principals resultats de la diagnosi i circuit del Protocol. > Marc teòric en violències sexuals i transversalitat en les polítiques públiques. <p>*Aquesta acció formativa pot dividir-se en dos: una primera sessió de formació i una segona en format reunió amb la Referent tècnica del Protocol.</p>
Equip Punt Lila*	2h	<ul style="list-style-type: none"> > Conèixer les especificitats del Protocol d'actuació davant les violències sexuals als espais públics d'oci de Salou i dels circuits de violència. > Conèixer les principals entitats que organitzen i formen part de les festes. > Conèixer la programació de festes i les activitats que es duran a terme. > Acordar els criteris de col·laboració i coordinació amb les resta d'agents relacionats amb el protocols, sobretot els agents detectors/ preventius/ interlocutors del protocol, seguretat, emergències i la Referent tècnica del Protocol. <p>*Aquesta acció formativa pot ser en format de reunió tècnica de l'equip professional contractat amb la Referent tècnica del protocol.</p>

Professorat de primària i secundària	2h	<ul style="list-style-type: none"> > Identificació d'actituds masclistes i les diferents formes de violències sexuals que es poden produir als espais festius. > Circuit del protocol i recursos del circuit de VM del territori. > Principis bàsics d'acompanyament per evitar la revictimització. > Informació clau per difondre el Protocol i el seu circuit. <p>*Aquesta acció formativa pot dividir-se en dos: una primera sessió de formació i una segona en format reunió de preparació amb la Referent tècnica/local del Protocol per conèixer el circuit i recursos del Protocol.</p>
Personal sanitari. Atenció Primària	2h	<ul style="list-style-type: none"> > Identificació d'actituds masclistes i les diferents formes de violències sexuals que es poden produir als espais festius. > Circuit del protocol i recursos del circuit de VM del territori. > Principis bàsics d'acompanyament per evitar la revictimització. > Informació clau per difondre el Protocol i el seu circuit. <p>*Aquesta acció formativa pot dividir-se en dos: una primera sessió de formació i una segona en format reunió de preparació amb la Referent tècnica/local del Protocol per conèixer el circuit i recursos del Protocol.</p>
Personal Seguretat (Pública/Privada)	2h	<ul style="list-style-type: none"> > Identificació d'actituds masclistes i les diferents formes de violències sexuals que es poden produir als espais festius. > Circuit del protocol i recursos del circuit de VM del territori. > Principis bàsics d'acompanyament per evitar la revictimització. > Informació clau per difondre el Protocol i el seu circuit. <p>*Aquesta acció formativa pot dividir-se en dos: una primera sessió de formació i una segona en format reunió de preparació amb la Referent tècnica/local del Protocol per conèixer el circuit i recursos del Protocol.</p>

La cartera d'**accions formatives complementàries o voluntàries** estarà destinada a les **entitats** adherides al Protocol, així com al personal municipal i agents socials del territori que es consideri oportú. La durada mínima de cada formació serà de 2h, tot i que es promouran formacions més llargues en funció de les necessitats i els recursos. A continuació un **llistat de temàtiques** d'interès per aquest tipus de formacions:

- > Aproximació a les violències sexuals en espais d'oci.
- > Perspectiva de gènere en l'àmbit de la cultura i programació.
- > Estratègies d'actuació comunitàries per combatre el sexisme a les entitats: protocols d'actuació.
- > Autodefensa feminista en espais d'oci.
- > Diversitat LGTBIQ+ en espais d'oci.
- > Desconstrucció de la masculinitat en espais d'oci.

5.4.4 Reunions prèvies i posteriors

A les festes on es marqui un grau d'implementació alt (apartat 5.5) s'haurà de programar una **reunió de preparació** amb els referents de les àrees corresponents. Les persones que hauran d'assistir a aquesta reunió prèvia

i posterior (per exemple, referents del Protocol, regidores/s, serveis de seguretat, serveis d'emergències, equip del Punt Lila, comissió de festes, etc.) estaran definides pel **Grup de Seguiment** segons la festa on s'implementi el Protocol. En aquestes reunions **cal treballar els següents punts:**

- > Informació i existència del Protocol.
- > Circuit d'actuació durant la festa.
- > Rols i responsabilitats de cada actor durant la festa.
- > Recordatori dels principis d'actuació del Protocol.
- > Recordatori de les situacions de violències sexuals més habituals en espais festius i com detectar-les.
- > Com coordinar-se. Com i a qui avisar, de quins serveis i espais disposa la festa, quins són els recursos i contactes per informar, atendre i derivar.

A les festes on es marqui el grau d'implementació alt s'haurà de programar una reunió de preparació prèvia i una posterior.

Un cop acabada la jornada, s'haurà de programar una **reunió de valoració:**

- > S'han detectat casos durant la festa?
- > Com s'ha actuat?
- > Quines problemàtiques s'han detectat i quins aspectes han funcionat bé?
- > Què es podria millorar?

5.4.5 Adhesió d'entitats al Protocol

A les entitats que participen en el teixit associatiu i en els diferents esdeveniments i festes populars de Salou se'ls ofereix la possibilitat d'adherir-se de forma voluntària al Protocol. L'adhesió al mateix, implicarà els següents **compromisos i accions:**

- > Signatura del **manifest** unitari "Per unes festes lliures de violències sexuals i lgtbifòbiques".
- > Participar en la **formació d'agent detector** (com a mínim una persona representant de l'entitat) sobre la implementació del Protocol i detecció de violències sexuals.
- > Definir una persona com a **referent de l'entitat** en matèria del Protocol, que tindrà la responsabilitat d'informar a la resta de persones de l'entitat i de coordinar-se amb les tècniques responsables per rebre tots els materials i comunicacions corresponents.

L'adhesió al Protocol és voluntària i implica un seguit d'accions a implementar per part de les entitats.

És obligatori que aquesta persona hagi assistit a la formació d'agent detector.

La Referent tècnica facilitarà material de sensibilització per difondre la campanya vinculada al Protocol.

- > Compromís com a entitat de dissenyar una **programació** de festes amb perspectiva de gènere segons els recursos i possibilitats de l'entitat²⁷.

²⁷ A l'apartat 5.5.2 del present document es mostren alguns dels principis bàsics de programació de festes amb perspectiva de gènere.

- > Compromís com a entitat de combatre i rebutjar aquells **comportaments i actitud masclistes** i lgtbifòbiques.
- > Difondre i fer ús del **material de sensibilització** de la campanya vinculada al Protocol. Els materials seran facilitats per la Referent tècnica del Protocol.

5.5 Espais públics d'oci on s'ha d'implementar el Protocol

A continuació es relaciona el **llistat de festes i espais públics** de Salou on s'ha d'implementar el Protocol i el **grau d'implementació** en funció de les accions que s'hauran de dur terme en cada cas i dels recursos d'atenció que hi haurà disponibles.

El **Grup de Seguiment** podrà definir millores en les accions i incloure noves festes, espais públics o esdeveniments al següent llistat, és a dir que l'actual llistat pot ser modificat o ampliat a criteri del grup de seguiment.

ABAST DEL PROTOCOL		
Grau d'implementació	Accions a dur a terme	Festa popular o esdeveniment
Alt	<ul style="list-style-type: none"> > Campanya comunicativa (difusió del protocol). > Lectura manifest. > Campanya de sensibilització. > Materials de la campanya de sensibilització per a ajuntament i entitats adherides. > Adhesió de les entitats participants. > Requisits contractació. > Disseny programació amb perspectiva de gènere. > Disseny espais amb perspectiva de gènere. > Reunions de coordinació prèvies i posteriors. > Formació "agents detectors" per representants entitats, referents ajuntament o persones voluntàries. > Ronda informativa a les colles. > Dispositiu de suport: Punt lila d'atenció (equip professional especialitzat). Espai tranquil, parelles itinerants, document de registre de casos. 	<ul style="list-style-type: none"> > Sant Joan (juny) > Festa Major d'hivern (febrer) > Nits daurades (agost)
Mitjà	<ul style="list-style-type: none"> > Campanya comunicativa (difusió del protocol). > Lectura manifest. > Campanya de sensibilització. > Materials de la campanya de sensibilització per a ajuntament i entitats adherides. > Adhesió de les entitats participants. > Requisits contractació. > Formació "agents detectors" per representants entitats, referents ajuntament o persones voluntàries. > Dispositiu de suport: Punt lila informatiu (agents detectors/preventius). 	<ul style="list-style-type: none"> > Cap d'Any (desembre) > Mitja marató (quan es programi)* > Cursa "Challenge Salou" (quan es programi) * <p>* Dispositiu de suport: Punt lila informatiu + campanya de sensibilització.</p>
Baix	<ul style="list-style-type: none"> > Campanya comunicativa (difusió del protocol). > Campanya de sensibilització. > Materials de la campanya de sensibilització per a ajuntament i entitats adherides. > Adhesió de les entitats participants. > Punt d'entrada de casos. > Dispositiu de suport: Plafó informatiu 	<ul style="list-style-type: none"> > Festa del Rei Jaume I (setembre) > Festa Major del 30 d'octubre (octubre) > Parc de Nadal (desembre)

5.5.1 Espais i entorns festius

El disseny de la programació de festes, la distribució d'activitats, d'espais i entorns festius i de les seves configuracions, haurà de procurar definir-se segons uns mínims criteris de perspectiva de gènere i de **prevenció de les violències sexuals**.

La premissa principal és que cal tenir present la **mirada de les dones** i de les **persones LGTBI**. És important posar èmfasi en les **percepcions d'inseguretat** i de **llibertat** d'aquestes persones en aquests espais. Identificar quins són els espais i elements relacionats a cada festa i que generen més por a les dones i persones LGTBI i quins són els que transmeten més sensació de comoditat i llibertat ajudarà a entendre'ls i a definir-los.

Arran de la Diagnosi elaborada en el marc del protocol cal tenir present els següents aspectes sobre disseny dels espais:

- > **Ubicació** clara, senyalitzada i informada del **Punt Lila d'atenció** o del dispositiu que s'activi.
- > Tenir en compte els **espais d'inseguretat** que es creen al voltant de la festa (espais on es fan botellots, espais foscos) i quines accions puntuals es poden desenvolupar.
- > Garantir un entorn equipat: sobretot **lavabos d'ús públic**, que han d'estar situats en un lloc visible i il·luminat.

El disseny de la programació d'espais i entorns festius haurà de procurar definir-se segons uns mínims criteris de perspectiva de gènere i de prevenció de les violències sexuals.

Per aprofundir:

- ① Col·lectiu Punt 6, cooperativa d'urbanistes, geògrafes i sociòlogues amb perspectiva de gènere: www.punt6.org

El **Grup de Seguiment**, conjuntament amb l'àrea responsable de les festes, seran els responsables de valorar i proposar la configuració d'aquests espais, les accions a implementar i d'aportar les millores que cregui necessàries.

5.5.2 Principis bàsics de programació de festes

La programació de les festes, tant pel disseny com per les activitats, ha d'incorporar la perspectiva de gènere en la mesura de les possibilitats.

El **personal de l'Ajuntament** encarregat de la programació de festes ha de rebre la **formació i/o l'assessorament** corresponent per incorporar la perspectiva de gènere en el disseny de la programació.

Les entitats que organitzen festes i que estan adherides al Protocol han de tenir en compte els següents **principis bàsics de programació**:

- > Promoure la presència de dones i persones LGTBI en el **disseny de la programació**.
- > Promoure **continguts amb perspectiva de gènere** o que no fomentin missatges masculistes.

- > Promoure la **diversitat d'activitats i espais per a tots els públics**. Especial èmfasi en pensar activitats per i amb criatures, infants i gent gran. Posar facilitats perquè les activitats tinguin espais per a aquestes persones o activitats per aquestes franges d'edat. La diversificació dels usos i funcions en mateixos espais també ajuda a una millor percepció de llibertat i seguretat.
- > Promoure a **dones i a persones LGTBI** en les **activitats programades**, ja sigui a través de la contractació d'artistes i espectacles, fins a programar activitats dirigides per aquestes persones. També tenir en compte la paritat en el personal contractat per festes.
- > Promoure el **trencament dels rols estereotipats de gènere** en les pròpies activitats de festes populars i en les tasques a realitzar durant les festes. Cal tenir en compte que moltes de les tradicions culturals tenen una arrel clarament androcèntrica i masculista. Adaptar-les a una realitat en pro de l'equitat no està barallat amb seguir-les fent.

Per aprofundir:

- ① A l'Annex I del Protocol (fitxa 4) s'ofereix un recull de recursos disponibles a internet.

Per últim, cal destacar que arran de la Diagnosi elaborada en el marc del present Protocol i com a proposta recurrent en els grups de treball, es recomana **programar tots els esdeveniments amb perspectiva de gènere**, però sense necessitat d'especificar-ho sempre en la seva difusió. L'objectiu és trencar amb les dinàmiques de participació actuals i arribar a persones no sensibilitzades amb la temàtica.

5.6 Dispositius de suport

En aquest apartat s'exposen diversos **tipus de dispositius de suport** a implementar als esdeveniments o espais públics de Salou en el marc del Protocol. Aquests dispositius estan **endregats en funció del nivell o grau d'implementació** que requereixen i es descriuen a continuació per tal de facilitar-ne la comprensió i execució.

5.6.1 Punt Lila d'atenció

Descripció

El **Punt Lila d'atenció** és un **dispositiu de suport** en aquelles festes on estigui activat i servirà de punt principal de **coordinació i centralització** de les intervencions en el marc del Protocol.

És un espai en format "estand" on s'ofereix el servei d'**informació** sobre el Protocol i la campanya, **sensibilització i prevenció** de violències sexuals i lgtbifòbiques, **detecció** de casos i situacions, primera **atenció** i acompanyament per a les persones que han patit aquests tipus d'agressions (segons el **circuit d'actuació específic** que es presenta a l'apartat 5.7 d'aquest document), **recuperació i derivació** als recursos especialitzats que integren el **circuit de violència masclista** local i si s'escau poden oferir informació sobre entitats feministes i/o LGTBI del territori.

És un dispositiu de suport en format "estand" on s'ofereix *in situ* el servei de prevenció, detecció, atenció, recuperació i derivació en el marc del Protocol i el seu circuit d'actuació.

Equip professional

Ha de comptar amb un **equip de professionals** especialitzades i capacitades en atenció a persones que han patit violències masclistes, sexuals i lgtbifòbiques. Cada equip estarà format per un mínim de **2 professionals**. Són majoritàriament **dones** o en el cas que hi hagi homes estaran sempre en binomi amb una companya dona.

Ha de comptar amb un equip de professionals especialitzades i capacitades en atenció a persones que han patit violències masclistes, sexuals i lgtbifòbiques.

Col·laboració amb Agents detectors Comissió i entitats

El present Protocol contempla la possibilitat que durant l'activació del Punt lila d'atenció existeixi la figura d'**Agents de Prevenció i Detecció de la comissió i entitats** que donin **suport i ajuda** a l'equip del mateix. Aquestes persones han d'haver rebut una **formació de capacitació** per tal de desenvolupar tasques de publicitat i coordinació amb les entitats que organitzen festes, detecció, derivació i suport a les intervencions de l'equip del Punt lila d'atenció. Aniran identificades amb el format que decideixi el Grup de Seguiment.

El Protocol contempla la possibilitat que amb la implementació del Punt lila d'atenció existeixin figures de suport com els Agents detectors de la Comissió i entitats i/o parelles itinerants.

Parelles itinerants

En el present Protocol també es contempla la possibilitat que les persones formades com a **agents detectors** puguin coordinar-se i complementar amb el Punt lila d'atenció realitzant la tasca de les parelles itinerants. Desenvoluparan les funcions de prevenció i detecció en **moviment per tot l'espai i entorn festiu** que tinguin marcat segons festa. Estaran en

contacte permanent amb l'equip de l'estand i aniran identificades amb el vestuari o element que decideixi el Grup de Seguiment.

Implementació

El **Grup de Seguiment** en concretarà els criteris d'implementació, atenent a poder oferir un servei de qualitat i coordinat amb els altres serveis durant les festes. Es tindran en compte les **franges horàries** on més casos i situacions es poden donar, la relació amb la **programació** de les activitats, la **ubicació**, la **bona visibilitat** i la **senyalització** de l'estand.

Les àrees responsables en pressupostaran i planificaran la implementació segons les festes marcades al present Protocol.

Funcions

Les **funcions** a desenvolupar per l'equip del Punt Lila d'atenció són les següents:

- > **Publicitat** del Protocol.
- > **Coordinació** amb els altres serveis activats durant festes (sobretot seguretat i salut) i amb la referent del Protocol durant festes.
- > **Sensibilització** sobre prevenció de violències sexuals i lgtbifòbiques en espais festius.
- > **Detecció** de casos i situacions.
- > Primera **actuació** medidora amb possibles persones agressores, avís als cossos de seguretat si s'escau.
- > **Atenció i acompanyament professional** a les persones agredides.
- > **Recuperació** de persones agredides.
- > **Derivació** de casos detectats i atesos.
- > **Registre** de casos i situacions detectades al document de registre.

Disseny de l'estand

L'espai estarà format per dues zones diferenciades i connectades que permetin realitzar l'acompanyament professional especialitzat:

- > **Punt Lila**, una zona oberta i visible, on s'ofereix el servei d'informació i sensibilització al públic general.
- > **Espai Tranquil** (annex al Punt Lila), una zona reservada on s'ofereix el servei d'atenció a les persones agredides, garantint intimitat i confidencialitat. Aquest serà un espai de descans i atenció individualitzada per a la persona agredida.

Coordinació

El personal del Punt Lila estarà en **comunicació directa** amb la persona responsable de **seguretat** i/o amb la **Referent** de Protocol per activar les derivacions pertinents en cas de necessitat.

Si és possible, alguna de les professionals haurà de formar part de les **reunions** de coordinació prèvies i posteriors a l'inici i acabament de les festes.

El Grup de Seguiment en concretarà els criteris d'implementació atenent a poder oferir un servei de qualitat i coordinat amb els altres serveis durant les festes.

L'Espai Tranquil (annex al Punt Lila) és una zona reservada on s'ofereix el servei d'atenció a les persones agredides, garantint la intimitat i confidencialitat.

El personal del Punt Lila estarà en comunicació directa amb la persona

Recomanacions per al correcte funcionament del dispositiu

- > Bona indicació de la **localització** del Punt Lila d'atenció als mapes i fulletons informatius de l'esdeveniment.
- > Assegurar-se sobretot que el personal professional de seguretat, emergències mèdiques i cossos de seguretat tinguin el **coneixement** sobre les **funcions, ubicació i horaris** del mateix.
- > Disposar a l'Espai Tranquil de cadires, mantes, aigües, fruita i/o caramels i mocadors de paper per oferir a les persones ateses en cas de patir alguna forma de violència sexual.
- > **Situar** els serveis **d'emergències mèdiques i professionals de seguretat** a prop, però no just al costat del Punt Lila per facilitar l'atenció coordinada en cas de necessitat.

responsable de seguretat i/o amb la Referent de Protocol per activar el circuit en cas de necessitat.

5.6.2 Punt Lila informatiu

De vegades, bé per les característiques de la festa popular o bé per falta de recursos suficients per poder contractar un equip especialitzat, **no és possible implementar el dispositiu de Punt Lila d'atenció**. Quan es dona aquesta situació, en moltes ocasions s'opta per implementar un Punt Lila amb el suport de personal tècnic de l'administració o fins i tot amb la col·laboració de població i entitats ofertes voluntàriament per la tasca.

És molt important tenir en compte que aquest recurs és perfectament vàlid, però que **caldrà informar i delimitar molt bé els límits d'actuació i funcions** de les persones que participin en l'equip d'aquest recurs anomenat **Punt Lila informatiu**.

El Punt Lila informatiu actuarà segons el **circuit d'actuació específic** que contempla el Protocol, que serà el mateix circuit contemplat per a **persones d'entitats col·laboradores** de la festa (veure apartat 5.7 d'aquest document).

El Punt Lila informatiu té la funció de difondre material de sensibilització i informar sobre els recursos del territori.

Funcions

Les **funcions** a desenvolupar des del Punt Lila informatiu són les següents:

- > **Publicitat** del Protocol.
- > **Sensibilització** sobre prevenció de violències sexuals i lgtbifòbiques en espais festius.
- > Es recomana disposar d'una **campanya de sensibilització i prevenció amb material per repartir** entre les persones assistents.
- > **Coordinació** i comunicació amb els **cossos de seguretat** per informar de possibles casos detectats.
- > **Derivació** de casos detectats als recursos del circuit de violència masclista local.

Disseny de l'estand

L'espai estarà format per **una única zona oberta i visible**, on s'ofereix el servei d'informació i sensibilització al públic general.

☞ Si és el cas que el personal tècnic del **Punt lila** està inclòs en el circuit de violència masclista i són professionals capacitades en atenció a persones que han patit violències masclistes, sexuals i lgtbifòbiques, es consideraria un Punt lila d'atenció i es seguirien els passos i circuit pertinents.

5.6.3 Plafó informatiu

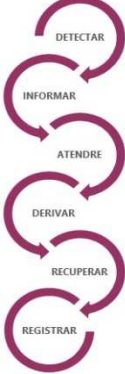

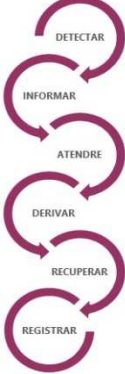

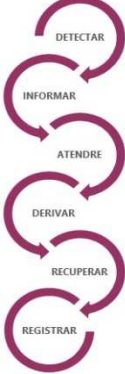

En aquelles festes acordades al Protocol en les que no es pugui implementar un Punt lila d'atenció o un Punt lila informatiu hi haurà d'haver un **plafó informatiu visible**. Aquest és un recurs visual que constarà d'informació sobre el Protocol i els recursos i serveis que se'n deriven, així com del circuit d'actuació a seguir en cas de patir o veure algun tipus d'agressió sexual. Es tracta d'un dispositiu pensat per **oferir la informació** necessària a la ciutadania en general i en especial a aquelles persones que puguin patir violències sexuals **en cas que no hi hagi cap altre dispositiu disponible**, ja sigui per manca de recursos humans o econòmics o per la grandària o característiques de la festa.

Serà el Grup de Seguiment i/o la Referent del Protocol qui defineixi com serà aquest dispositiu, tot i que es recomana que sigui clar i visual, o que s'utilitzin eines com el codi QR per tal de facilitar-hi l'accés.

El plafó informatiu està pensat per oferir la informació necessària en cas que no hi hagi cap altre dispositiu disponible.

5.7 Circuits d'actuació i serveis d'atenció

RESUM DEL CIRCUIT PREVIST AL PROTOCOL ALS ÀMBITS DE LA PREVENCIÓ, DETECCIÓ, ACTUACIÓ I RECUPERACIÓ

ACCIONS I RECURSOS																
PREVENCIÓ	Campanya Comunicativa del Protocol	Punt Lila d'atenció	Punt lila Informatiu	Paquets d'accions formatives	Programació i espais amb perspectiva de gènere	Adhesió entitats de festes	Requisits de contractació	Materials i/o campanya de sensibilització								
DETECCIÓ	TIPUS DE VIOLÈNCIES SEXUALS (existeixen més tipologies que també poden ser detectades)															
	Mirades sexuades no desitjades i continuades 	Comentaris masclistes, lesbofòbics, gaifòbics i transfòbics 	Invasió continuada de l'espai vital 	Tocaments puntuals o continus no desitjats 	Acorralaments impediments per moure's lliurement 	Violació amb intimidació i/o amb violència física 										
ACTUACIÓ	PRINCIPIIS D'ACTUACIÓ				PASSOS A SEGUIR											
	<ol style="list-style-type: none"> AVISAR I INFORMAR. Totes les situacions detectades s'han d'avisar i traspasar la informació al punt d'entrada de situacions marcat per la festa (Punt Lila o Punt d'entrada de casos). INFORMACIÓ RIGOROSA. La informació ha d'arribar de primera mà abans d'iniciar l'actuació. Cal evitar i tallar rumors. Cal garantir la confidencialitat de les persones implicades i explicar l'existència del Protocol i dels recursos disponibles. NO QÜESTIONAR L'AGRESSIÓ. Es recull la informació i es traspassa sense fer un judici sobre l'agressió. RESPECTAR LA VOLUNTAT DE LA PERSONA AGREDIDA. Es traslladarà tota la informació necessària a la persona agredida i es respectarà la seva voluntat. Només en casos de risc per la integritat física de la persona agredida es pot actuar sense la seva voluntat i sempre a través dels serveis de seguretat. TREBALL EN EQUIP. Ha d'haver-hi una resposta coordinada i amb equip de totes les situacions detectades. ACTITUD DE CURA AMB LA PERSONA AGREDIDA I FERMA AMB L'AGRESSORA. De bon tracte, suport mutu, respectuosa i d'escolta activa cap a la persona que pateix l'agressió. Actitud ferma, de rebuig, però dialogant i assertiva amb la persona que exerceix l'agressió. 				<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Població</td> <td style="text-align: center;">Entitats organització</td> <td style="text-align: center;">Equip Punt Lila i Arc Iris</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="vertical-align: middle;"> </td> </tr> </table>				Població	Entitats organització	Equip Punt Lila i Arc Iris					
Població	Entitats organització	Equip Punt Lila i Arc Iris														
																

PRINCIPIIS DE RECUPERACIÓ

Que la persona agredida pugui **seguir a la festa**, si així ho vol.
Actitud col·lectiva de **rebuig** a les agressions.
Traslladar tota la **informació** sobre recursos de recuperació.
Agafar **contacte** i trucar l'endemà si es creu convenient.

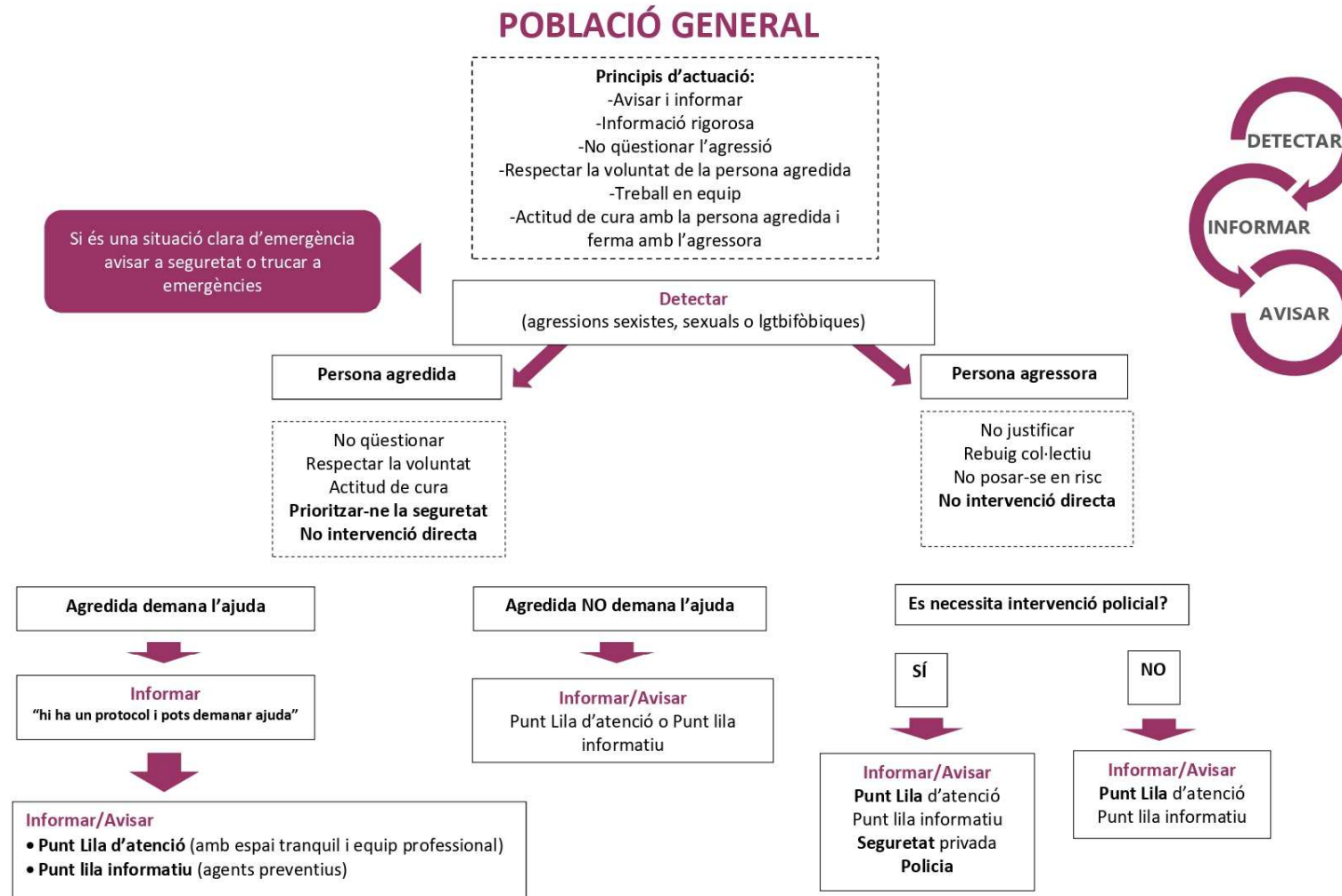
RECURSOS ESPECÍFICS PROTOCOL

Full informatiu sobre agressions sexuals
Registre de les situacions succeïdes
Equip del Punt Lila
Comunicat Ajuntament
Protocol violència masclista

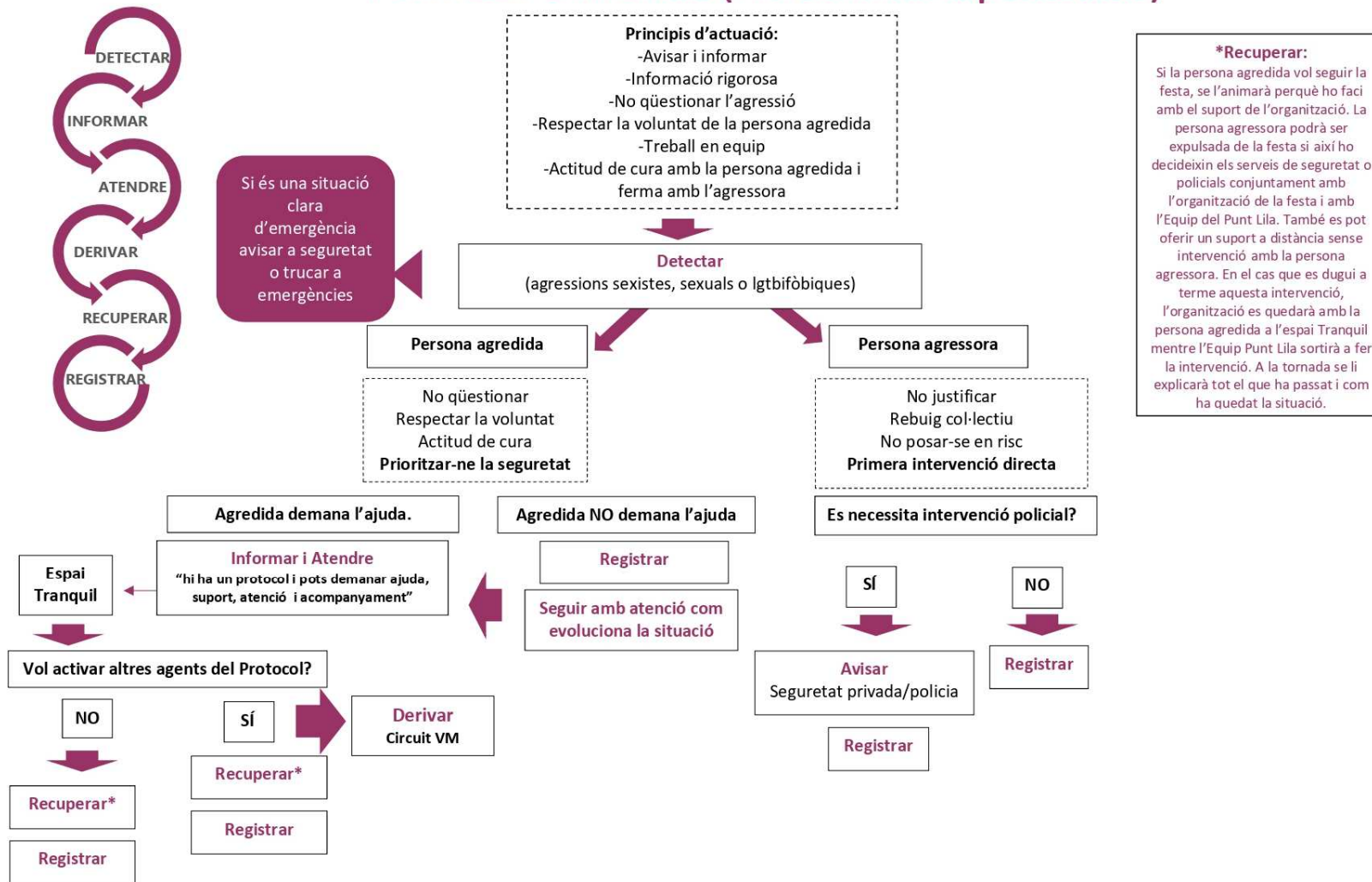
SERVEIS D'ATENCIÓ OFICIALS

SIAD Telf: 977 309 206
SAI Telf: 977 30 92 06
SIE. Telf: 977 92 04 06
Emergències Telf: 061 / 112
Polícia Local Telf: 092.
Mossos d'Esquadra Telf: 112
Atenció 24h Violència masclista Telf: 900 900 120

CIRCUITS ESPECÍFICS SEGONS ELS DIFERENTS ACTORS VINCULATS AL PROTOCOL

PUNT LILA D'ATENCIÓ (Professionals especialitzats)

5.7.1 Circuit de suport en cas d'agressió lgtbifòbica

Les premisses d'aquest apartat són de suport al circuit marc que ja està contemplat. Quan es detectin situacions **d'agressions a persones per causa de lgtbifòbia**, se seguirà el procediment explicat amb anterioritat i es tindrà en compte també aquest suport explicat a continuació:

Supòsit 1. **Insults en contextos de festes.**

- ☑ Donar coneixement de l'agressió al Punt Lila o el punt d'entrada de casos determinat. És a dir, que la persona s'adreci (o si es detecta) i expliqui la situació i, en tot cas, se la protegeixi, d'entrada.
- ☑ Recollir tota la informació (descripció del succés, testimonis, etc.) i si la persona ho decideix, **donar coneixement al SAI** corresponent, perquè faci arribar la incidència/denúncia a l'Àrea de la Generalitat de Catalunya per tal de procedir. És molt important que faci una bona descripció, reculli el màxim d'informació i busqui testimonis²⁸.
- ☑ Si no hi ha Punt Lila o la persona Referent del Protocol tampoc hi és, també es poden adreçar als **Cossos Policials** d'acord amb **l'Article 11 de la Llei 11/2014** –Deure d'Intervenció-

Quan es detectin situacions d'agressions per causa lgtbifòbica es seguirà el procediment explicat amb anterioritat i es tindrà en compte també aquest suport.

*Els **professionals** als qui fa referència l'article 10, si tenen coneixement d'una situació de risc o tenen una sospita fonamentada de discriminació o violència per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, tenen el **deure de comunicar-ho** als cossos i forces de seguretat i a l'òrgan competent. Als efectes del que estableix l'apartat 1, s'ha d'elaborar un Protocol específic d'actuació. El Protocol deure d'Intervenció també subratlla que cal **garantir la confidencialitat** de les dades de caràcter personal (...)*

La **Polícia** aquí té una doble tasca, protegir a la persona assetjada, ajudar a recollir tota la informació, identificar la persona agressora i, posteriorment, **comunicar-ho al SAI municipal o comarcal**. O bé, amb tota la documentació recollida presentar-se al SAI per fer arribar la incidència/denúncia al SAI Central.

Supòsit 2. **Insults, amenaces (delictes d'odi) i agressió física**

- > Ídem supòsit 1.
- > Trucar al 112: Emergències Mossos d'Esquadra o l'OAC de la Comissaria més propera (al·legant Delictes d'Odi). Servei 24h els 365 dies de l'any²⁹.
- > Paral·lelament caldrà tenir un Informe Mèdic d'Agresions: adreçar-se a un Centre d'Urgències i demanar atenció i l'Informe Mèdic corresponent. També ens podem adreçar, en cas de violència verbal, a urgències psiquiàtriques.
- > SAI municipal + fer-ho arribar al SAI Central –Generalitat de Catalunya- i que procedeixi.

²⁸ http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/lgtbi/denuncies-fets-homofobs/

²⁹ <http://mossos.gencat.cat/ca/prevencio/odidiscriminacio/>

5.8 Pla d'actuació: accions previstes a desenvolupar

Introducció

El Pla d'actuació inclou totes aquelles accions previstes a desenvolupar en el marc del Protocol. Aquest està endreçat en dos blocs: el **primer** són les **accions prioritàries** en el **marc del Protocol**. Dins d'aquest bloc també s'encabeixen els **compromisos inicials**, que són els definits a l'apartat 5.2 del present document.

Les àrees referents del Protocol a l'Ajuntament, conjuntament amb l'equip de govern, són els encarregats de concretar la **planificació** i la **implementació** de les mateixes. Un cop formalitzat el **Grup de Seguiment**, serà aquest grup el que valorarà i proposarà les **accions a seguir implementant**, incorporant millores i noves accions que puguin sorgir arran de les necessitats detectades.

Cal ressaltar que totes les accions definides al present document són fruit del procés d'elaboració del Protocol. També és necessari esmentar que han sorgit més propostes d'accions aquí no definides per qüestions de prioritat i possibilitat, però que s'adjunten a l'annex com a **accions recomanades** per tal que el Grup de Seguiment pugui tenir-les en compte en futures revisions i millores del Pla d'actuació.

El Pla d'actuació té dos blocs: les accions prioritàries del Protocol i les accions complementàries.

Les accions definides al present document són fruit del procés d'elaboració del Protocol.

Llegenda

Núm. Número d'identificació de l'Acció.

Eix. Eixos estratègics segons la llei 5/2008. Prevenció (P), Detecció (D), Atenció (A), Recuperació (R).

Acció. Títol de l'acció.

Descripció. Resum de l'acció a desenvolupar.

Àrea. Àrea del municipi responsable a desenvolupar, planificar, pressupostar i implementar l'acció.

Prioritat. Nivell de prioritat acordat: (1) Prioritat Alta (2) Prioritat Mitja (3) Prioritat Baixa.

CD. Relació amb el número de Conclusió de la Diagnosi en el marc d'elaboració del Protocol.

Actuació davant les violències sexuals als espais públics d'oci

LLISTAT D'ACCIONS DEL PROTOCOL						
Núm.	Eix	Acció	Descripció	Area	Prioritat	CD
A1	Tots	Aprovació	Aprovació del Protocol pel Ple municipal	Totes	1	2
A2	Tots	Presentació	Presentació pública del Protocol.	Joventut i Igualtat	1	2
A3	P	Campanya comunicativa	Implementació de la Campanya comunicativa per donar a conèixer el Protocol.	Joventut, Igualtat i Comunicació.	1	2
A4	Tots	Grup de Seguiment	Formalització del Grup de Seguiment del Protocol i designar referents municipals.	Joventut i Igualtat	1	2
A5	P/D	Formacions obligatòries	Programació anual , o en la periodicitat pactada al Grup de Seguiment, les accions formatives obligatòries aprovades al Protocol.	Joventut i Igualtat	1	7,8,9
A6	Tots	Dispositius de suport	Planificació i implementació dels dispositius de suport del Protocol als actes festius del territori, segons els graus d'implementació definits.	Joventut, Igualtat i Cultura i Festes	1	2 i 7
A7	Tots	Adhesió Protocol d'Interior	Adhesió municipal al Protocol de Seguretat del Departament d'Interior de la Generalitat.	Igualtat i Seguretat	1	2
A8	P	Documents de suport	Definició i difusió dels documents específics de suport del Protocol: Document intern sobre protocol i programació per l'ajuntament, document-resum per a la població, agències turisme, establiments turístics, document per a les entitats, document per als dispositius de suport i/o activats durant festes.	Joventut, Igualtat i Comunicació.	1	2
A9	P/D	Document adhesió entitats	Formalització i difusió del document d'adhesió al Protocol entre les entitats municipals, i de les condicions que implica.	Joventut, Igualtat i Participació.	1	4
A10	P	Campanya de sensibilització	Implementació campanya de sensibilització sobre les violències sexuals, especialment les més normalitzades i tolerades als espais públics d'oci del municipi.	Joventut, Igualtat, Comunicació	2	7
A11	Tots	Requisits Empreses de Seguretat	Formalització com a requisit obligatori que les empreses de seguretat privades contractades des de l'ajuntament, han d'estar adherides al Protocol de Seguretat del Departament d'Interior.	Igualtat; Seguretat i Cultura i Festes	2	16
A12	P/R	Manifest	Elaboració d'un manifest de denúncia de les violències sexuals o LGTBIfòbiques als espais festius.	Joventut, Igualtat, Comunicació	1	8

A13	P/R	Acte de rebuig	Coordinació acte públic de rebuig al lloc on s'hagi produït un fet constitutiu de violència sexual. Visibilització física (pancarta, cartell...) i a xarxes socials.	Igualtat	2	8
A14	Tots	Compromís Ajuntament	Compromís de l'Ajuntament per personar-se com acusació particular/popular i amb previ permís a la persona agredida en els processos judicials de violències sexuals en espais públics. Prèvia valoració de la seva viabilitat tècnica i econòmica.	Joventut, Igualtat, àrea jurídica	2	2
A15	P/D	Agents detectors	Creació de la figura "d'agents detectors" a les festes populars fixades per la Comissió de Seguiment del Protocol (persones referents de cada entitat que han d'haver-hi rebut formació específica sobre el circuit de derivació establert al Protocol i sensibilització en la detecció de les violències sexuals).	Joventut, Igualtat, Cultura i Festes	2	11
A16	P/D	Corresponsals	Reforç de la figura de "corresponsals" joves als instituts en temàtiques d'igualtat i salut i promoure la vinculació a la creació d'agents d'igualtat als instituts.	Joventut, Salut i Igualtat	2	11
A17	P/D	Marxa exploratòria	Encarrec una marxa exploratòria per tal de detectar i analitzar quins elements físics i socials que condicionen la percepció de seguretat de les dones al municipi.	Joventut, Igualtat i Urbanisme	2	16
A18	P/D/A	Millora espai públic	Estudi de la viabilitat de millora de l'espai públic en termes d'il·luminació i manteniment dels equipaments, d'acord amb les propostes sorgides a la Marxa Exploratòria.	Joventut, Igualtat i Urbanisme	2	16
A19	P	Punts de trobada	Implementació de punts de trobada als actes festius per garantir la creació de grups segurs de tornada als domicilis de manera col·lectiva. Possible vinculació amb xarxa de taxis amb serveis subvencionats.	Joventut, Igualtat i Cultura i Festes	2	16
A20	P	Mobilitat	Estudiar la promoció de serveis subvencionats de taxis al municipi, especialment a horaris nocturns i pels trajectes d'anada i tornada d'esdeveniments festius del territori.	Joventut, Igualtat, Comerç i mobilitat	2	16
A21	P	Programació esportiva	Programació d'activitats de promoció de l'oci alternatiu amb perspectiva de gènere. Pe exemple, activitats d'obertura de nit d'espais esportius i piscines, amb propostes d'activitats de sensibilització en la igualtat.	Joventut, Igualtat i Esports	2	9

5.8.1 Campanya de sensibilització

El Protocol ha previst una **Campanya comunicativa pròpia** que es realitzarà des de l'Ajuntament de Salou i ha estat elaborada conjuntament amb el Grup Motor i la Comissió Participativa.

Una **campanya comunicativa** té per objectiu donar a conèixer l'existència del Protocol, els recursos que s'hi vinculen a través del circuit d'actuació i les principals accions que es promouen.

En canvi, una **campanya de sensibilització** s'orienta a promoure la informació necessària per detectar qualsevol forma de violència sexual i l'estructura de poder patriarcal en la que se sustenta.

Conjuntament, una campanya comunicativa i una campanya de sensibilització contribueixen a generar un **clima de corresponsabilitat** social respecte a l'abordatge de les violències sexuals als espais festius i **trencar amb la impunitat** en què es produeixen.

Es recomanen les següents indicacions **per desenvolupar la campanya comunicativa** del Protocol:

- > Elaboració i difusió d'un **manifest** per unes festes lliures de violències sexuals.
- > Elaboració i difusió d'un **fulletó informatiu resum** (díptic, tríptic, etc.) sobre el Protocol, els passos a seguir i el Circuit.
- > **Impressió del Protocol** amb un format divulgatiu.
- > Altres **materials de suport** que decideixi elaborar el Grup de Seguiment (cartells, lones, gots, polseres, banderoles, bosses, samarretes, etc.)

Missatges de campanya

El **Grup de Seguiment** del Protocol serà l'encarregat de desplegar la campanya de comunicació i idealment acompanyar d'una campanya de sensibilització.

Els missatges que es defineixen a continuació són una **orientació** per al disseny i implementació de la Campanya comunicativa. Poden ser modificats en funció dels criteris tècnics i polítics que cregui convenient la Regidoria responsable.

S'ha utilitzat el **missatge central "A Salou, ja en tenim prou"** amb el hashtag **#prouviolenciasesexuals**, per fer més visible la campanya a les xarxes socials. També es defineixen un seguit de missatges complementaris que han estat escollits en funció dels resultats de la Diagnosi i de les propostes sorgides als dos grups de treball del Protocol.

Campanyes de suport

↳ *La prevenció de la violència masclista a l'oci nocturn.*
Recull de campanyes de la Generalitat Catalunya³⁰.

↳ "El sexismo también sale de fiesta" i #EsViolenciaSexual de l'Observatori Noctàmbul@s.

↳ "Jo miro la Festa amb respecte, i tu?" del Consell Comarcal del Garraf.

↳ "Respecta" de l'Ajuntament de Tarragona.

↳ "Por unas fiestas libres de agresiones sexistas" de l'Ajuntament de Pamplona.

↳ "Cortando con la violencia sexual" de la Federación de Mujeres Progresistas.

³⁰ (AGÈNCIA DE SALUT PÚBLICA DE CATALUNYA, 2017)

MISSATGES DE CAMPANYA

Posició dels missatges	Descripció	Espai o material de suport per la difusió
Complementari superior	L'alcohol no és excusa de cap agressió sexual	Format físic i xarxes socials
CENTRAL	A Salou, ja en tenim prou #prouviolenciese sexuals	
Complementari inferior	La festa és de totes!	

MISSATGES DE CAMPANYA

Posició dels missatges	Descripció	Espai o material de suport per la difusió
Complementari superior	Volem ser lliures i no valentes	Format físic i xarxes socials
CENTRAL	A Salou, ja en tenim prou #prouviolenciese sexuals	
Complementari inferior	Sola o acompanyada, torno a casa empoderada!	

MISSATGES DE CAMPANYA

Posició dels missatges	Descripció	Espai o material de suport per la difusió
Complementari superior	No sóc diferent, només sóc jo	Format físic i xarxes socials
CENTRAL	A Salou, ja en tenim prou #prouviolencieseexuals	
Complementari inferior	Siguis com siguis, encaixes!	

MISSATGES DE CAMPANYA

Posició dels missatges	Descripció	Espai o material de suport per la difusió
Complementari superior	Lligar no és ser un bavós	Format físic i xarxes socials
CENTRAL	A Salou, ja en tenim prou #prouviolencieseexuals	
Complementari inferior	Si em toques m'agredeixes Si em preguntes, em respectes!	

MISSATGES DE CAMP MISSATGES DE CAMPANYA

Posició dels missatges	Descripció	Espai o material de suport per la difusió
Complementari superior	Volem ser lliures a les xarxes	Format físic i xarxes socials
CENTRAL	A Salou, ja en tenim prou #prouviolencieseexuals	
Complementari inferior	Bloqueig a l'agressor, unfollow al patriarcat!	

MISSATGES DE CAMPANYA

Posició dels missatges	Descripció	Espai o material de suport per la difusió
Complementari superior	Aturar la violència sexual també és cosa teva	Format físic i xarxes socials
CENTRAL	A Salou, ja en tenim prou #prouviolencieseexuals	
Complementari inferior	No siguis còmplice, i actua!	

5.9 Seguiment i avaluació del Protocol

En aquest apartat s'inclou la informació relativa al Grup de Seguiment, grup de treball a través del qual s'anirà avaluant el present Protocol. També es proposen algunes eines per al seguiment i avaluació del Pla d'actuació.

5.9.1 Grup de seguiment

Tot seguit es descriuen les funcions i elements organitzatius del Grup de Seguiment del Protocol.

Objectius

L'objectiu principal d'aquest grup de treball és **vetllar per una bona implementació i millora del Protocol**. Els objectius específics són els següents:

- > Promoure una **implementació qualitativa** del Protocol a cada festa on s'hagi d'aplicar.
- > Fer el **seguiment** de la implementació de les accions obligatòries i complementàries del Protocol i Pla d'actuació.
- > **Adaptar** el Protocol marc a les especificitats de cada festa.
- > **Coordinar** les tasques prèvies, durant i posteriors que s'hagin de fer per implementar el Protocol.
- > Vetllar per incorporar la **perspectiva de gènere i la transversalitat** en els diferents àmbits d'actuació del Protocol.
- > **Valorar, avaluar i millorar** el Protocol marc.
- > Vetllar pel **Registre** de les situacions detectades de violències sexuals durant les festes populars.

L'objectiu principal d'aquest grup de treball és el de vetllar per una bona implementació i millora del Protocol.

Actors, rols i responsabilitats

El Grup de Seguiment estarà liderat per la **Tècnica Referent del Protocol**. Les funcions i tasques³¹ que aquesta figura haurà de realitzar són les següents:

- > Coordinar i programar les trobades del **Grup de Seguiment**.
- > Traspasar la **informació** i **coordinar-se** amb les persones referents de la resta d'àrees.
- > Vetllar perquè els **materials i recursos** necessaris que s'han d'implementar a cada festa estiguin disponibles i es posin als llocs adequats (materials de campanya, Punt lila, plafó informatiu, etc.).
- > Vetllar perquè el Protocol i els **passos a seguir** s'implementin adequadament durant les festes populars.
- > Decidir la **contractació del personal** o de les entitats que implementin els **Punts liles d'atenció** (amb un equip professional amb la formació especialitzada adequada).
- > Escoltar i traspasar les valoracions i **propostes de millora** que aportin les administracions locals i entitats a l'equip de govern de l'Ajuntament.
- > Responsabilitzar-se dels **Documents de Registre d'agressions**³². Centralitzar tota la informació rebuda de les Referents locals.

El Grup de Seguiment estarà liderat per la Referent Tècnica del Protocol.

Hi haurà comunicació i coordinació permanent entre la Tècnica Referent del Protocol i les Referents de la resta d'àrees.

Es recomana que en el Grup de Seguiment hi participin també:

- > Tècnics/es de Joventut, Igualtat, Cultura i Festes, Salut, Mobilitat, Urbanisme i Participació.
- > Cossos de Seguretat.

- > Persones que han participat en el Grup Motor del procés d'elaboració del Protocol.
- > Altres actors i agents que es consideri convenient.

S'haurà de reunir mínim un cop a l'any i podrà convocar-se més vegades si la Tècnica Referent del Protocol i l'equip de govern ho consideren oportú.

Previ a la reunió de seguiment, la Referent tècnica del Protocol podrà convocar a les entitats i persones que han format part de la **Comissió Participativa i el Grup Focal** del procés d'elaboració del Protocol, així com entitats i persones vinculades a l'organització de festes populars per avaluar el nivell d'implementació del protocol i fer propostes de millora. Fins i tot es podrà valorar que les persones integrants a la Comissió Participativa o el Grup Focal formin part del Grup de Seguiment del Protocol.

Cal tenir en compte que l'objectiu d'aquest grup és que sigui operatiu, per la qual cosa **la seva configuració ha de complementar-se amb la d'altres grups de treball ja existents** al territori per tal de no duplicar processos ni sobrecarregar equips tècnics. Així, el Grup de Seguiment haurà de coordinar-se amb el grup de treball i seguiment del **circuit de violències masclistes del territori**, essent recomanable que com a mínim una persona que integri aquest grup formi part alhora del Grup de Seguiment del *Protocol d'abordatge de les violències sexuals als espais públics d'oci*.

Convocatòries

El Grup de Seguiment s'haurà de reunir **mínim un cop a l'any** i podrà convocar-se més vegades si les àrees referents del Protocol i les seves Tècniques referents ho consideren oportú. Es valorarà realitzar una reunió al final de l'any per avaluar el grau de desplegament del Protocol i una a l'inici de l'any per dissenyar noves accions i propostes.

La trobada s'haurà de convocar amb prou temps per fer una **valoració** sobre les accions del Protocol implementades durant les festes passades i per desenvolupar les **accions de millora** per les següents. És recomanable que aquesta trobada sigui a **principis de cada any**.

Si es dona algun cas d'agressió sexual durant festes on s'implementa el Protocol i es considera que cal fer públic un posicionament de l'Ajuntament en qüestió, les responsables tècniques i polítiques del Protocol valoraran si és necessari fer una **convocatòria extraordinària**.

5.9.2 Indicadors de seguiment i avaluació

Tot i que l'avaluació del Protocol és un procés constant que tindrà en compte criteris qualitius com les reunions de coordinació i les posteriors a les festes, gran part d'aquesta avaluació es centrarà en mesurar de manera objectiva les actuacions concretes establertes al Pla d'actuació.

³¹ Hi haurà una comunicació i coordinació permanent entre la Tècnica Referent del Protocol i la resta del Grup.

³² A l'Annex del Protocol hi ha disponible un model de Document de Registre d'agressions, així com un document d'autorització de cessió de dades per a les persones ateses.

Així, per tal de realitzar el seguiment i avaluació del Pla d'actuació és recomanable establir una sèrie d'indicadors o estàndards que permetin mesurar tant l'evolució d'un resultat o procés com la implementació d'accions concretes.

En aquest sentit, és convenient que una de les primeres tasques del Grup de Seguiment sigui **determinar uns indicadors de seguiment** de les accions a implementar, per tal de facilitar la tasca interna d'avaluació i que aquesta sigui rigorosa.

A l'Annex I del Protocol (Fitxa 12) es pot consultar una taula d'exemple per realitzar el seguiment del Pla d'actuació.

6 BIBLIOGRAFIA

- AGÈNCIA DE SALUT PÚBLICA DE CATALUNYA. (2017). *La prevenció de la violència masclista a l'oci nocturn. Recull de Campanyes*. Barcelona: GENERALITAT DE CATALUNYA. Consultat el 2018 a http://hemerotecadrogues.cat/docs/prevencio_de_violencies_masclistes_en_oci_nocturn.pdf
- AJUNTAMENT DE BARCELONA. (2017). *Protocol d'actuació estand Barcelona antimasclista La Lali Jove*. Barcelona.
- AJUNTAMENT DE BARCELONA. (2018). *Protocol "No callem" contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Consultat el 2019 a http://ajuntament.barcelona.cat/bcnantimasclista/sites/default/files/protocol_oci_nocturn_cat.pdf
- AYUNTAMIENTO DE VITORIA-GASTEIZ. (2016). *Protocolo local de actuación ante las agresiones machistas que se manifiestan en espacios de ocio y festivos*. Vitoria-Gasteiz.
- BARJOLA, N. (2018). *Microfísica sexista del poder. El caso Alcàsser y la construcción del terror sexual*. Barcelona: Virus.
- BRUGUER, J. (2017). *Guia per dissenyar i executar processos participatius en l'àmbit municipal*.
- BUTLER, J. (2007). *El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad*. Barcelona: Paidós.
- CAL TEMERARI. (2016). *Protocol contra les agressions masclistes Quinto de Nadal i Cap d'any*. Sant Cugat del Vallès.
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA. (2012). *Guia per a l'elaboració d'un pla local de prevenció de drogodependències*. Barcelona: SPOTT, Àrea d'Atenció a les Persones, Diputació de Barcelona. Consultat el 2018 a <https://www1.diba.cat/uliep/pdf/52508.pdf>
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA. (2018). *Guia per a l'elaboració de protocols davants les violències sexuals ens espais públics d'oci*. Barcelona: Diputació de Barcelona. Consultat el 2019 a <https://www1.diba.cat/lilibreria/pdf/60917.pdf>
- DIRECCIÓ GENERAL DE JOVENTUT. (2013). *Protocol de Joventut per a l'abordatge de la violència masclista*. Barcelona: Departament de benestar Social i família, Generalitat de Catalunya. Consultat el 2018 a www.jove.cat/protocolviolenciajove
- FEDERICI, S. (2004). *Calibán y la bruja. Mujeres, cuerpo y acumulación originaria*. Madrid: Traficantes de sueños.
- FUNDACIÓ SALUT I COMUNITAT;. (2014). *Observatorio cualitativo sobre la relación entre el consumo de drogas y los abusos sexuales en espacios de ocio nocturno*. Consultat el 2018 a <http://www.drogasgenero.info/noctambulasyinformes/>
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2009). *Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista*. Barcelona: Publicacions del Parlament de Catalunya. Consultat el 2018 a <https://www.parlament.cat/document/nom/TL75.pdf>
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2016). *LLEI 11/2014, per garantir els drets de les lesbianes, gais, bisexuals, transgènere, intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia*. Barcelona: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2019). *Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci*. Barcelona: Departament d'Interior. Consultat el 2019 a <https://govern.cat/govern/docs/2019/01/30/13/29/537d407d-0d85-4529-a2dd-553f08b02a7f.pdf>
- GIDDENS, A. (1991). *Sociologia*. Madrid: Alianza Editorial.
- JAYME, M., & SAU, V. (1996). *Psicología diferencial del sexo y el género*. Barcelona: Icaria.

- MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD. (2015). *Macroencuesta de violencia contra la mujer 2015*. Madrid: Publicaciones oficiales. Recollit de http://www.violenciagenero.msssi.gob.es/violenciaEnCifras/estudios/colecciones/pdf/Libro_22_Macroencuesta2015.pdf
- OBSERVATORIO NOCTAMBUL@S. (2018). *5o Informe anual 2017-2018*. Barcelona: Fundació Salut i Comunitat.
- PARÉS, M., & MARCH, H. (2012). *Guia per avaluar processos participatius*. Barcelona: Departament de Governació i Relacions Institucionals. Consultat el 2018 a http://governobert.gencat.cat/web/.content/30_ParticipacioCiudadana/04_Difusio_i_recerca/guies_breus_de_participacio_ciudadana/Guia_per_avaluar_processos_participatius/3-guia_avaluar.pdf
- PÉREZ OROZCO, A. (2014). *Subversión feminista de la economía. Aportes para un debate sobre el conflicto capital-vida*. Madrid: Traficantes de sueños.
- POBLE SEC FEMINISTA. (2015). *Protocol d'actuació contra les agressions sexistes Festes Mjors del Poble Sec*. Barcelona.
- PUNT 6, Col·lectiu. (2017). *Entorns habitables*. Barcelona: Col·lectiu Punt 6. Consultat el 2018 a https://issuu.com/punt6/docs/entorns_habitables_cat_final
- TOLEDO, P., & PINEDA, M. (2016). *L'abordatges de les violències sexuals a Catalunya. Part 1. Marc conceptual sobre les violències sexuals*. Grup de Recerca Antígona i Creació Positiva.

7 ANNEX (I)

> *Materials de suport al Protocol*

Fitxa 1. Manifest del Protocol

Es presenta un model de manifest, a adaptar al territori i que s'haurà de llegir o difondre en el marc de les festes populars on el Grup de Seguiment hagi acordat fer-ho (segons el quadre de nivell d'implementació del Protocol). Les entitats adherides al Protocol hauran de signar el manifest.

“Per unes festes lliures de violències sexuals i lgtbifòbiques”

La violència masclista contra les dones i les violències contra les persones Lesbianes, Gais, Bisexuals, Trans i Intersexuals, són una greu vulneració dels drets humans de les persones. Aquestes violències es basen en desigualtats de gènere, en relacions de poder masclistes i cal afrontar-les amb total contundència. Malauradament, els espais d'oci nocturn i festius són contextos on les violències sexuals cap a les dones i cap a persones LGTBI es manifesten amb més impunitat i normalització.

No volem que els espais d'oci de Salou gaudeixin d'aquesta impunitat. Volem afrontar la problemàtica de cara, fent visible els comportaments masclistes i lgtbifòbics més normalitzats i quotidians per donar-hi resposta.

No podem permetre que el cos de la dona s'utilitzi com a objecte sexual, no podem permetre que se les culpi de les agressions que pateixen, no podem permetre que es justifiquin agressions a través de les drogues, no podem permetre els comentaris sexuals no desitjats, no podem permetre els tocaments no desitjats, no podem permetre les mirades desagradables i constants, no podem permetre els assetjaments i abusos sexuals, no podem permetre les violacions amb i sense força violència física. No podem permetre que les dones i persones LGTBI vagin amb por pel carrer de nit. En definitiva, no podem tolerar que hi hagi persones que visquin la festa amb por i falta de llibertat.

Per aquest motiu i perquè ens estimem les festes populars i els espais d'oci. Perquè volem gaudir de la festa amb llibertat, perquè volem una societat lliure de masclisme, sexisme i lgtbifòbia, hem de generar espais de cura, espais on les agressions sexistes i sexuals no es tolerin i on totes les persones que construïm la festa, estiguem al cas, actuem i ens posicionem perquè això no succeeixi.

Per unes festes lliures de violències sexuals i lgtbifòbiques a Salou.

Fitxa 2. Llistat de festes populars i esdeveniments de Salou

Aquí es mostra el llistat d'esdeveniments i festes populars del territori en les quals es preveu la implementació dels recursos i dispositius del present Protocol.

- > Sant Joan (juny)
- > Festa Major d'hivern (febrer)
- > Nits daurades (agost)
- > Cap d'Any (desembre)
- > Mitja marató (quan es programi)
- > Cursa "Challenge Salou" (quan es programi)
- > Festa del Rei Jaume I (setembre)
- > Festa Major del 30d'octubre (octubre)
- > Parc de Nadal (desembre).

Fitxa 3. Llistat d'integrants Comissió de Seguiment

- > **Referents del Protocol:**
 - Fumadó Navarro, Ruth. Promotora d'activitats del departament de Joventut i infància.
 - López Sánchez, Sònia. Tècnica Auxiliar Igualtat.

- > **Altres membres integrants de la Comissió de Seguiment:**
 - Arruego Ubide, Aitor. Referent SAI.
 - Mimbrera Palomares, Salvador. Coordinador Cultura, festes, Infància i joventut
 - Pérez Pérez, Montse. Infermera i Agent de Salut als intituts de Salou.
 - Serra Roca, Carme. Coordinadora Regidoria d'Igualtat.
 - Sabaté Rubio, Daniel. Tècnic d'Esports de l'Ajuntament.
 - Sáez Llambrich, Contxi. Auxiliar interpret- Grup de relacions ciutadanes.

Fitxa 4: Recull de recursos per programació

Existeix a les xarxes molta informació al respecte sobre propostes de Protocols, programacions amb perspectiva de gènere o feminista i llistes musicals, etc. A continuació, s'exposa una llistat de recursos proposats:

- > Guia per unes festes lliures de masclisme a l'espai públic de Gràcia:
<https://media-edg.barcelona.cat/wp-content/uploads/2018/07/31111941/GUIA-RECOMANACIONS.pdf>
- > Decàleg per programar amb perspectiva de gènere del col·lectiu Adventícies de Sant Cugat del Vallès:
<https://sites.google.com/view/adventicies/dec%C3%A0leg?authuser=0>
- > Recopilació de protocols davant agressions masclistes a espais d'oci del col·lectiu Mujeres y Música:
<http://mujeresymusica.com/protocolos-contra-agresiones-machistas-espacios-ocio-musica/>

Playlists

- > Llistat de cançons i llista de reproducció feminista del col·lectiu Mujeres y Música:
<https://drive.google.com/drive/folders/0B47I1Jk6TXeccEI2SINmdUhiekE>
- > Llista de reproducció de cançons per promoure un oci lliure de violències masclistes, una cultura musical lliure de sexisme i discriminació i per al reconeixement i la promoció de les dones a la indústria musical. Elaborat per l'Institut Català de les Dones i a disposició de la ciutadania, entitats i institucions. Campanya [#BallemLliuresISensePor](#)
https://open.spotify.com/playlist/5z6tJso3IVIAgyz1usEGwD?utm_source=embed_v2&go=1&play=1&nd=1
- > Llista de reproducció de cançons no sexistes adreçat a gent jove, elaborat per l'Institut vasco de la mujer. [Beldur Barik](#) (*Sense Por*)
<https://open.spotify.com/playlist/5nOPQI8ZNqz49sk4OynV6a>
- > Llista de reproducció feminista del col·lectiu De Herstóricas. Noche de Brujas:
<https://open.spotify.com/user/herst%C3%B3ricas/playlist/4bsp98k38swHrt1GtIWkji>
- > Llista de reproducció feminista De La Poderío. Revista de feminisme andalusa:
<https://open.spotify.com/user/rockzio/playlist/2EO6F8fCG8rx42IYVXFnbR>
- > Llista de reproducció feminista De Femiagenda:
<https://open.spotify.com/user/femiagenda/playlist/3t4tZouDIY8jMQz4JA5tX>
- > Llista de reproducció feminista de Magda La La:
https://www.youtube.com/playlist?list=PLj4Du9FZuKHLyT_ozCb0scEduBW64eWHV
- > Llista de reproducció feminista dones d'Amèrica Llatina i el Carib:
https://soundcloud.com/suena-a-revolucion/muxeres_revolusonando

Fitxa 5: Model de classificació d'agressions

Proposta de recull d'agressions extreta del "Protocol contra les agressions masclistes del Quinto de nadal i cap d'any 2016" de Sant Cugat del Vallès.

GRADACIÓ D'AGRESSIONS

Nivell 1		ridiculitzar, infantilitzar, invisibilitzar, humor sexista, menysprear, culpabilitzar, anomenar amb adjectius degradants, desautoritzar, desacreditar, inferioritzar, ignorar/no escoltar, fer sentir incompetent, objectivitzar/rossificar, manifestar gelosia i sospita, acusar falsament d'infidelitat, jutjar per vida sexoafectiva, fer el bavós, atribuir tasques i espais desiguals en funció del gènere, frivolitzar continguts de la lluita feminista,...
Nivell 2	2.1	amençar, humiliar, degradar, fer xantatge, controlar, fer comentaris vexatoris sobre aparença física, exigir obediència, amagar objectes personals, aïllar, intimidar, provocar gelosia conscientment i malintencionada, explicar intimitats sexuals, generar ambient hostil cap persona agredida, imposar presència a la força en actes socials de l'agredida, obligar-la a fer coses sense consentiment, qüestionar el seu consum, posar impediments per a que la dona no es mogui lliurement, jutjar per la manera de ballar o vestir, justificar actituds en base a la manera de ballar/vestir, justificar comportaments sexistes per l'alcohol, forçar a tenir pràctiques sexuals no segures, envair espais, assetjar...
	2.2	escridassar, escopir, colpejar, mossegar, agafar pel coll, retenir o tancar, cremar, tallar, violar (amb o sense penetració), exhibicionisme sexual, immobilitzar, forçar pràctiques sexuals no desitjades, fer fotos o vídeos sense consentiment, fer mal a les persones/animals properes a l'agredida, tocaments sexuals o no sexuals no desitjats, arraconar, insultar, envair espais, empentar, trencar objectes per intimidar, assetjar...
Agreujant		aprofitar-se d'una situació de vulnerabilitat (que l'agredida tingui problemes físics, anar beguda...), autojustificació i buscar justificació de l'entorn/camaraderia, saltar-se la confidencialitat, aprofitar per actuar quan no se senti vigilat, repetició de l'agressió, conèixer el protocol i tenir aquestes actituds...

Nivell 1: són totes aquelles agressions que acostumen a passar desapercebudes pel fet d'estar normalitzades, donar-se de manera subtil, no ser reconegudes com a violències, i molt sovint invisibles a una detecció externa.

Nivell 2: són totes aquelles agressions que comporten l'exercici de poder i violència sobre l'agredida, les quals es consideraran com a greus o molt greus en funció de la situació i depenent dels agreujants. Les hem subdividit en dos apartats:

Nivell 2.1: de detecció difícil.

Nivell 2.2: de detecció fàcil. Al posar en risc la integritat física (a més de la psicològica) de l'agredida, es requerirà l'actuació d'ofici, i en molts casos l'expulsió directa de l'agressor de l'espai.

Agreujants: circumstàncies que faran més greus les agressions i que en poden modificar la resposta.

Fitxa 6: Tipus de violència sexual penalitzats

Quadre resum dels tipus de violència sexual actualment penalitzats.

TIPUS DE VIOLÈNCIA SEXUAL PENALITZATS						
CODI PENAL Delictes	ABÚS SEXUAL Art 181 CP	AGRESSIÓ SEXUAL Arts. 178-179 CP	ASSETJAMENT SEXUAL Art. 184 CP	EXHIBICIONISME Art. 185 CP	ASSETJAMENT ILEGÍTIM O STALKING Art. 172 ter. CP	DIFUSIÓ VÍDEOS SEXUALS Art. 197.7 CP
	Atemptat contra la llibertat o indemnitat sexual sense consentiment i sense violència ni intimidació . Tipus agreujat: Accés carnal via vaginal, anal o bucal o introducció d'objectes primeres dues vies.	Atemptat contra la llibertat o indemnitat sexual sense consentiment, amb violència i/o intimidació . Tipus agreujat (<i>Violació</i>): Accés carnal via vaginal, anal o bucal, o introducció d'objectes primeres dues vies.	Demandes de favors sexuals en el marc d'una relació laboral, docent, o de prestació de serveis , habitual.	Actes d'exhibició obscena davant menors o persones discapacitades d'atenció especial. Inclou masturbació.	Assetjament de manera insistent i reiterada que afecta de manera greu al desenvolupament de la vida quotidiana de la víctima.	Difusió d'imatges privades sense consentiment, encara que hi hagués consentiment durant la gravació.
PROTOCOL D'INTERIOR DE SEGURETAT CONTRA LES VIOLÈNCIES SEXUALS EN ENTORNS D'OCI Infraccions administratives	EXHIBICIONISME OBSCÈ o MASTURBACIÓ EN ESPAIS PÚBLICS	INJURIA SEXUAL	SEGUIMENT OBSCÈ	OBTENIR IMATGES DE PARTS ÍNTIMES	ACORRALAMENT	VEXACIÓ SEXUAL
	Davant de persones adultes. A diferència del CP que només contempla davant menors o discapacitats. Ha d'incloure un component d'obsenitat, per diferenciar de nudisme.	Manifestacions verbals degradants o humiliants que ofenen dignitat de les dones. Situació intimidatòria, hostil o ofensiva.	Seguiment a una persona o grup, realitzant conductes sexuals o obscenes. Es diferencia del delicte de Stalking del CP, en la " manera puntual " i no reiterada.	Upskirting. Captació d'imatges o vídeos sense consentiment. En cas que no hi hagi difusió del tipus de l'art. 197 CP.	Bloquejar el pas d'una persona o intentar limitar el seu moviment, amb finalitat sexual . Sempre que no sigui delicte del CP.	Altres conductes que impliquin situació humiliant o vergonyosa amb conducta de tipus sexual.
AVANTPROJECTE LLEI GARANTIA INTEGRAL DE LA LLIBERTAT SEXUAL Modificacions	ASSETJAMENT ILEGÍTIM O STALKING	DELICTE ASSETJAMENT AL CARRER	DISTINCIÓ ABÚS I AGRESSIÓ SEXUAL	CONSENTIMENT	JUTJATS VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA	
	Modificació de l'Art. 172 ter. CP. S'elimina el requisit "d'afectar de manera greu" al desenvolupament de la vida quotidiana de la víctima.	Modificació de l'Art. 173.4 CP. S'afegeix al delicte "Comportaments o expressions o sexistes, que generen situació objectivament humiliant, hostil o intimidatòria"	Modificació Arts. 178-181 CP. Desapareix la diferència entre els delictes d'abús i d'agressió sexual. Tot atemptat contra la llibertat sexual sense consentiment és agressió sexual, amb independència de violència o intimidació.	S'incorpora la definició al Codi Penal (Art.178 CP). Es descriu com lliure, manifestat per actes exteriors, concloents i inequívocs.	Atribució de competència en la instrucció de causes de violència sexual.	

Fitxa 7: Full informatiu per les persones agredides

CONSELLS PRÀCTICS EN CASOS D'HAVER PATIT VIOLÈNCIA SEXUAL

Els delictes relacionats amb la llibertat sexual reflecteixen les xifres més altes de delictes ocults, en proporció a les denúncies sobre la freqüència que es produeixen. Són molts els factors que fan que les dones no denunciïn: por, vergonya i estigma al voltant d'aquests delictes, manca de confiança en l'administració de justícia, absència de suport en l'entorn, manca d'informació o de recursos econòmics, etcètera.

Les dades mostren una realitat allunyada de la idea estereotipada sobre com es produeixen les violacions. La majoria de violències sexuals són perpetrades per homes que coneixien la víctima amb anterioritat (81%) i, en la majoria dels casos, es produeixen en espais particulars: casa de la víctima o de l'agressor. En tot cas, hi ha unes pautes recomanables per donar suport a la recuperació vital i personal de la dona agredida, així com la preservació de proves en cas de voler denunciar.

Lluny d'una reacció automàtica, **denunciar planteja seriosos dubtes** a totes les dones: recursos de tota mena, exposició a la violència institucional, afrontar els fets segons els temps judicials i no els propis, etc. Per això **s'ha de tenir tota la informació sobre les conseqüències de denunciar**; però també les de no fer-ho.

El primer de tot és trobar **suport proper d'alguna persona** per explicar què ens ha passat i estar acompanyada en les hores -i dies- posteriors, ja que és un procés emocionalment difícil i complex.

En cas de decidir denunciar, és important **no rentar-se** (ni tan sols les mans), també s'ha de **guardar la roba i no rentar-la** (pot preservar material genètic, així com trencaments o marques). És important **fer fotografies** de qualsevol tipus de marca física, i repetir-ho en els dies següents.

És important trobar el **centre/hospital de referència** on ens donaran suport psicològic i un forense farà l'obtenció de mostres corporals i altres proves. Has de saber que tens **dret a que t'atengui una professional del teu mateix sexe**. Aquest és un procés desagradable, per això és important tenir a prop persones que et puguin tenir cura i estar per tu.

Intenta explicar els fets i la teva situació personal amb el **màxim de detalls possibles**: el dia, lloc, hora, si hi va haver algun consum de tòxics, la identitat o descripció de l'agressor, si hi ha risc d'embaràs o risc de contagi, si corres risc, si es pot tornar a repetir, si necessites suport psicològic, etcètera. Juntament amb el resultat de l'exploració mèdica i les informacions que proporcionis, es farà un primer informe en el qual constaran totes les dades.

Després d'aquesta primera fase d'urgència, pots posar-te en **contacte amb els diferents serveis públics de suport emocional**, psicològic, totalment confidencials, a la teva disposició. La teva recuperació personal és el més important, has de saber que **no estàs sola** i que, a més del suport professional que et poden oferir aquestes entitats, hi ha col·lectius de dones i espais de suport a tot el territori que poden ajudar-te.

Si decideixes denunciar al teu agressor, assegura't que el teu advocat/da té una **formació especialitzada en gènere**, experiència en aquest àmbit i una especial sensibilitat en aquesta àrea. Aquests processos judicials són especialment personals, així que has de poder tenir la màxima confiança en el/la professional que t'assisteixi, respectant les teves decisions i prioritats. Intenta **recopilar totes les proves** que se't puguin ocórrer: dades de l'agressor que puguin ajudar a la seva localització, testimonis dels fets o persones a qui hagi explicat què ha passat, rastreig de trucades, missatges, fotografies, imatges de seguretat... Moltes proves estan limitades a un temps per aconseguir-les, així que com més aviat, millor.

Un cop iniciat el **procediment judicial**, com a víctima tens una sèrie de **drets bàsics**. El tracte per part de l'Administració de Justícia no ha de ser traumatitzant, ha de **respectar** la teva **dignitat, privacitat i autonomia**.

En cas que siguis coneixedor/a d'un cas de violència sexual ocorregut a una tercera persona, **contacta amb un servei públic** perquè et pugui oferir pautes per intervenir de forma no revictimitzadora.

Fitxa 8: Publicacions comunicats públics ajuntaments

Propostes extretes del "Protocol local d'actuació davant les agressions masclistes que se manifesten en espais d'oci i festius" de l'Ajuntament de Vitoria-Gasteiz.

COMUNICAT PÚBLIC DAVANT UN CAS DUBTÓS

Davant l'última notícia de la que hem tingut coneixement en el nostre municipi/territori, donat que des de l'Ajuntament de X seguim recollint informació sobre el que ha passat i en la mesura que actuem des del convenciment que, en aquests moments, la prudència és fonamental per protegir la identitat de les persones implicades i els seus familiars, volem comunicar el següent:

1. Que l'Ajuntament de X, dotat del Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais festius, manté i mantindrà sempre una actitud de contundent rebuig davant de qualsevol agressió masclista i actuarà sempre guiat pel principi d'atenció i protecció prioritària a la víctima. És a dir, que es donarà preferència a una atenció que prioritzi l'estat emocional i físic de les víctimes, la valoració del risc que enfronten, el respecte als seus temps, a la garantia i respecte a la decisió informada que prengui i a assegurar el seu acompanyament.
2. Que, des del moment que s'ha tingut coneixement de la notícia, els Departaments del Consell/Ajuntament implicats en l'atenció a les víctimes i en la resposta institucional davant les agressions masclistes, estan treballant coordinadament amb altres institucions supramunicipals i agents socials, tractant de contrastar la informació, amb l'objecte de tenir la visió més completa i precisa possible del cas.
3. Així mateix, que els Departaments de Polítiques Socials i Salut Pública, en col·laboració amb el Departament de Seguretat Ciutadana hi està donant una resposta urgent per acompanyar la víctima, garantint tota la informació i utilitzant per a això els recursos psicològics, jurídics, sanitaris o d'acollida i de protecció que pogués requerir.
4. Quan tinguem tota la informació contrastada, s'elaborarà i s'acordarà un comunicat, que serà difós a través dels mitjans locals i romandrà en la web i xarxes socials dl Consell/Ajuntament.

COMUNICAT PÚBLIC DAVANT UN CAS CLAR

Davant la recent agressió masclista succeïda en el nostre territori/municipi, des del Consell/Ajuntament de X volem manifestar la nostra més enèrgica condemna i rebuig de l'agressió, així com el nostre suport i proximitat cap a la víctima i el seu entorn posant a la seva disposició els recursos psicològics, jurídics, sanitaris, de protecció i d'acollida que requereixi i garantint que compta amb tota la informació que afecta als seus interessos.

En aquest sentit, l'Ajuntament de X, des del moment que ha tingut notícia sobre el cas i després de contrastar la informació que ens permetés tenir la visió més completa i precisa possible sobre aquest, s'ha activat el "Protocol d'actuació davant violències sexuals en espais festius" del municipi convocant una reunió d'urgència per recollir tota la informació i coordinar la resposta institucional i l'atenció a la víctima i el seu entorn.

Volem insistir que la violència masclista és una greu vulneració dels Drets Humans i un problema social de primer ordre que atempta contra la dignitat i la integritat física i moral de les dones i les persones LGTBI que la pateixen i s'enfronten. Aquesta violència no és una acció o accions aïllades, és un entramat de conductes explícites, missatges normalitzats i simbòlics que structuren la nostra societat amb l'objectiu últim de mantenir la subordinació de les dones als homes i de no permetre l'existència de cap cos, model i/o comportaments que transgredeixin els límits marcats pel sistema heteropatriarcal vigent.

A les festes i en el temps d'oci, la diversió, l'alcohol i la sensació d'impunitat que genera la multitud i el "tot s'hi val", són a la base dels motius perquè aquesta violència masclista es manifesti de forma permanent a través de tocaments o petons no consentits, comentaris o mirades degradants sobre el cos de les dones, la pressió per mantenir relacions sexuals, comentaris i gestos lgtbifòbics, etc. Per aquest motiu, treballar des de la prevenció i la coresponsabilitat social de tota la comunitat de X en el rebuig i resposta immediata a les agressions masclistes és urgent i imprescindible.

En aquest sentit, l'Ajuntament de X, com a institució pública responsable de garantir l'exercici efectiu dels drets humans de les dones i persones LGTBI, seguirà impulsant les mesures dirigides al fet que les entitats del territori i la ciutadania en general respongui de manera immediata i contundent a qualsevol agressió masclista, s'atengui de manera prioritària a la víctima, es desenvolupin actuacions preventives per dotar les dones i persones LGTBI d'instruments que els permetin fer front a la violència i al no permetre la impunitat social dels agressors. A més, el Consell/Ajuntament es compromet a seguir donant suport i treballant en l'exercici de les seves competències, per garantir vides lliures de violència masclista.

Per tot això, aquest Ajuntament fa una crida a tota la ciutadania a participar demà a les x hores, a la Plaça X, a una concentració amb el lema X. Així mateix, als espais de festa de la ciutat, es realitzarà una parada de la música durant 15 minuts a les 00.00h i es farà una lectura del comunicat oficial i una parada de 5 minuts en tots els actes festius organitzats per l'Ajuntament, alhora que des d'aquí animem a la participació en aquestes iniciatives o a totes les altres vulguin fer-se, per sumar-se als diversos gestos col·lectius que mostrin el rebuig contundent a qualsevol tipus d'agressió masclista.

Fitxa 9: Annex als contractes de grups de música i Dj's

ANNEX

....., amb DNI , amb domicili de..... es compromet a informar al grup de música contractat que, durant l'actuació, cal que eviti missatges i cançons que promoguin, de manera explícita, el consum de drogues i/o que facin apologia de l'ús i abús de l'alcohol, i també que puguin incitar agressions i delictes racistes, homòfobs o sexistes”.

A de/d'..... de 20 ..

Fitxa 10: Serveis d'atenció i recuperació al territori

SIAD. Servei d'informació i atenció a les dones

Servei municipal, gratuït i confidencial format per un equip de professionals que ofereixen informació, atenció, orientació i assessorament psicològic i jurídic en tots aquells aspectes relacionats amb la vida de les dones.

Adreçat a dones a partir de 16 anys amb autorització de tutor/a.

Contribueix a l'apoderament de les dones i a la sensibilització social, amb especial atenció a la prevenció, detecció precoç i primera atenció de la violència masclista, en coordinació amb la resta dels serveis i institucions que actuen en aquest àmbit.

En l'àmbit comunitari des del SIAD Salou es desenvolupen actuacions de sensibilització social i de dinamització de la participació mitjançant l'organització d'activitats, cursos i xerrades, etc., sobre temes d'interès per a les dones. Mitjançant el desenvolupament del Pla Local d'Igualtat adreçat a la ciutadania es coordinen accions i activitats amb entitats, centres educatius i serveis municipals.

Formes directes d'accés:

Presencialment: de dilluns a divendres de 10 h. a 13 h. (dimecres tancat).

Per telèfon: 977 309 206 de dilluns a divendres de 10 h. a 15.30 h.

Per correu electrònic: siadones@salou.cat

SIE. Servei d'Intervenció Especialitzada. Servei Supramunicipal ubicat a Tarragona.

El SIE és un servei gratuït que ofereix atenció integral i recursos en el procés de recuperació i reparació a les dones que han patit o pateixen situació de violència, i també a llurs fills i filles. També incideixen en la prevenció, la sensibilització i la implicació comunitària. Compten amb un equip professional multidisciplinari integrat per persones titulades en psicologia, treball social, educació social, dret i inserció laboral.

Carrer de Cristòfol Colom, 28 1a. planta

43001 Tarragona

977 920 406

sieta.tsf@gencat.cat

SAI. Servei Atenció Integral

El Servei d'Atenció Integral LGBTIQ+ (lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals) dona resposta a possibles situacions de discriminació al col·lectiu de: lesbianes, gais, transgènere, bisexuals i intersexuals, i, també, a qualsevol necessitat d'acompanyament, suport o informació que tingui la ciutadania

El servei és de titularitat municipal i forma part de la Xarxa de Serveis d'Atenció Integral de Catalunya, coordinats amb la Direcció d'Igualtat, que depèn de la Generalitat de Catalunya.

Espai Mas (carrer Ebre, 11),

Horari de 10 a 13 hores, els dimecres i divendres.

La resta de temps del servei es dedicarà a fomentar la sensibilització i formació comunitària, així com l'organització dels actes de commemoració dels dies LGTBI.

977 30 92 06 saisalou@salou.cat.

ASSIR

Atenció a la salut sexual i reproductiva de les dones. Tarda jove. Control i seguiment de l'embaràs. Educació maternal. Atenció al puerperi. Atenció al postpart. Planificació i Orientació Familiar. Atenció ginecològica. Atenció menopausa. Atenció psicològica relacionada amb la salut sexual.

ASSIR Tarragona

C. Jaume I, 29 · 43005 Tarragona

977 92 04 00

Serveis: Tarda jove. Control i seguiment de l'embaràs. Educació maternal. Atenció al puerperi. Atenció al postpart. Planificació i Orientació Familiar. Atenció ginecològica. Atenció menopausa. Atenció psicològica relacionada amb la salut sexual.

Informació Tarda Jove:
977 92 04 00 / 671 24 32 61
Atenció els dimecres de 15 a 17:30 hores

Fitxa 11: Document de registre de casos i document de cessió de dades personals

REGISTRE DE CASOS

Important: Aquest registre s'omple després d'haver acabat la intervenció. No és un full perquè ompli la persona que ha patit l'agressió. És un document intern i confidencial.

Recordeu: S'ha de respectar en tot moment **la voluntat de la persona agredida** i els fets que vulgui explicar. No s'ha de pressionar perquè aportï tota la informació que aquí es demana.

Persona responsable del Registre	
Data	
Municipi	
Festa popular	
Espai de la festa	
Hora	

INFORMACIÓ SOBRE LA PERSONA QUE HA PATIT L'AGRESSIÓ

Important: només omplir les dades que la persona agredida vulgui.

Nom	
Edat	
Sexe	
Telèfon o informació de contacte	

INFORMACIÓ SOBRE LA PERSONA QUE L'HA AGREDIT

Nom	
Edat	
Sexe	
Informació addicional	

DESCRIPCIÓ DELS FETS I OBSERVACIONS

(Com s'ha detectat la situació, qui l'ha detectada, **quin tipus d'agressió ha succeït** i quins actors implicats hi havia, quina relació hi ha entre les persones implicades, quina atenció s'ha fet a la persona agredida, a quins acords s'han arribat amb la persona agredida, quina intervenció s'ha fet amb la persona agressora, quina resposta ha hagut per part de la/es persona/es agressora/es, com ho ha rebut la persona agredida, etc.)

**MANIFESTACIÓ DE VOLUNTAT DE SER ATES/A PER L'EQUIP DE PUNT LILA D'ATENCIÓ
DECLARACIÓ DE CESSIÓ DE DADES DE CARÀCTER PERSONAL**

En/na _____ (MAJOR D'EDAT) amb DNI _____ i domicili a _____ carrer de _____, núm. ____ pis ____ amb correu electrònic _____ i telèfon _____.

MANIFESTO:

Que vull ser atesa per l'Equip del Punt Lila de l'Ajuntament de Salou, que està gestionat per _____ (nom entitat especialitzada) i en aquest sentit,

Declaro conèixer que estic cedint les meves dades segons la informació següent:

INFORMACIÓ bàsica sobre protecció de dades

Responsable del tractament: Ajuntament de Salou

- Finalitat: Rebre atenció en relació a qualsevol tipus d'agressió sexual o sexista.
- Legitimació: Exercici de poders públics (Article 6.1.e del RGPD 2016/679).
- Destinataris: Les dades no es cediran a tercers, si no és per al compliment d'una obligació legal o per la derivació a altres administracions competents en la matèria.
- Exercici de drets dels interessats D'accés, rectificació, supressió, portabilitat, limitació del tractament, i d'oposició al tractament, dirigint-se a _____ o bé mitjançant el correu electrònic _____
- Per saber més sobre la nostra política de protecció de dades adreceu-vos a _____

A _____, _____ de/d' _____ de 20 ____ .

Signatura.

Fitxa 12: Taula avaluació Pla d'actuació

A continuació es mostra una taula que pot servir de guia per realitzar el seguiment i avaluació del Pla d'actuació i que consta d'un exemple per facilitar-ne la comprensió. Pot elaborar-se una taula diferent per a cadascun dels àmbits inclosos al Pla d'actuació i afegir-hi les accions i indicadors pertinents.

ACCIONS DE L'ÀMBIT (especificar àmbit)																		
NÚMERO	EIX	ACCIÓ I DESCRIPCIÓ	RESPONSABLES (referent / suport)	INDICADORS	CALENDARI (mesos / anys)												GRAU ASSOLIMENT (Total, parcial, No assolit)	GRAU DE SATISFACCIÓ □□□
					G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D		
1	PDA	ACCIÓ: Adhesió Protocol - entitats Difondre i promoure l'adhesió de les entitats al Protocol. QUAN: anual (elaboració convenis entitats)	Dpt referent de les entitats / Igualtat	Nombre d'entitats adherides al Protocol (Establir un mínim d'entitats per tenir valor referencial de l'indicador)						X								

8 ANNEX (II)

- > Accions recomanades
- > Informe de diagnosi

Document 1. Accions recomanades

Aquest és el llistat **d'accions recomanades** perquè el Grup de Seguiment les consideri en futures revisions i millores del Pla d'Actuació, ja que s'haurien considerat inassolibles en l'àmbit d'aquest Protocol:

Núm.	Acció	Descripció
R1	Formació	Tallers sobre educació afectiva-sexuals a espais d'aprenentatge formal (instituts) i informals (entitats, escoles de mares i pares)
R2	Formació	Tallers sobre detecció i acompanyament en les violències sexuals al sector del taxi del municipi.
R3	Formació	Tallers sobre masculinitats i el rol dels homes hegemònic a les relacions afectiva-sexuals.
R4	Formació	Tallers sobre violències sexuals amb famílies , amb especial atenció a la prevenció de les situacions d'abús infantil.
R5	Campanya sensibilització	Creació i difusió campanya de sensibilització de la igualtat a l'àmbit esportiu i promoció de la pràctica esportiva de les dones
R6	Dispositius de suport permanents	Implementació de dispositius de suport com punts liles de manera permanent , especialment a espais públics sensibles amb relació a les violències sexuals.
R7	Difusió Protocol	Treballar la difusió al Protocol a l'àmbit als bars i locals nocturns del municipi i estudiar la seva incorporació a la campanya comunicativa.
R8	Adhesió campanya	Estudiar la incorporació dels bars i locals nocturns del municipi a la campanya comunicativa.
R9	Protocol oci privat	Estudiar la implementació d'un projecte per elaborar un protocol d'actuació davant violències sexuals per espais d'oci privats .
R10	Regulació publicitat sexista	Inclusió en l'Ordenança de civisme municipal dels missatges sexistes i promoció del canvi al Codi de Consum de l'Agència Catalana de Consum.
R11	Suport campanya sensibilització	Difusió amb cartelleria física de la campanya de sensibilització de violències sexuals als espais públics d'oci. Preferència de llocs com parades d'autobusos, enlloc de les festes i recorregut Festa del Cos Blanc.
R12	App atenció violències sexuals	Creació d'una App per dispositius mòbils d'atenció immediata dels cossos de seguretat , en cas de patir o presenciar una violència sexual als espais festius.
R13	Parades a demanda autobusos	Implementació de parades a demanda de les usuàries al transport públic d'autobusos del municipi.

Document 2. Informe de Diagnosi

A continuació es presenta l'informe de la Diagnosi elaborada en el marc del present Protocol. L'**objectiu general** de la diagnosi és el de realitzar un **acostament a la realitat del territori** per tal de conèixer la situació de les violències sexuals i les seves manifestacions en els espais d'oci per poder desenvolupar així, les estratègies i accions necessàries per a l'elaboració del Protocol.

AJUNTAMENT DE SALOU | 2021

Coordinació del treball
Ajuntament de Salou.

Autoria
Observatori Noctàmbul@s. FSC.

noctàmbul@s

Juliol, 2021

Índex

1. Presentació.....	87
2. Plantejament de la Diagnosi.....	88
3. Metodologia	89
4. Anàlisi documental.....	90
5. Entrevistes a informants clau	92
6. Comissió Participativa	97
7. Enquesta	100
8. Resum de les conclusions	131
9. Bibliografia	135

Aquest és un document informatiu de diagnosi en el marc d'elaboració del "**Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais festius**" al municipi e Salou.

El projecte es va iniciar el mes de **març de 2021** arran de la proposta de **l'Agència Catalana de Joventut a l'Ajuntament de Salou** d'un recurs tècnic per elaborar un Protocol municipal que abordi les violències sexuals en espais públics d'oci de Salou. L'entitat adjudicatària per realitzar la dinamització i redacció d'aquest recurs tècnic ha estat el projecte **Observatori Noctàmbul@s**³³ de la Fundació Salut i Comunitat.

L'entrega de l'esborrany definitiu del Protocol està prevista el mes de desembre de 2021 no essent aquesta la data de finalització d'un procés, sinó l'inici d'un seguit d'accions que ajudaran a una millor implementació del Protocol al llarg del temps.

El present document és fruit de la finalització de la primera fase del procés d'elaboració (març-juliol 2021) en la que s'han realitzat diverses **activitats de recerca** d'informació per a la redacció d'una **Diagnosi** del municipi.

³³ <https://www.drogasgenero.info/noctambulas/>

L'**objectiu general** de la diagnosi és el de realitzar un **apropament a la realitat del municipi** i del territori per tal de conèixer la situació de les violències sexuals i les seves manifestacions en espais d'oci, i així, poder desenvolupar les estratègies i accions necessàries per a l'elaboració del protocol. La definició del **tema** a diagnosticar és el següent:

Violències sexuals en espais festius i estratègies d'actuació comunitàries a Salou

Al voltant d'aquesta qüestió, es plantegen 8 preguntes endreçades segons tres temàtiques:

Preguntes sobre mapeig d'actors i agents	
Pregunta 1	Quins són els agents, actors i perfils que participen als espais festius?
Pregunta 2	Quines dinàmiques hi ha entre els agents polític-governamental, tènic-administratiu i social-comunitari relacionades amb l'actuació de les violències sexuals en espais festius?
Pregunta 3	Quines són les necessitats de cada un dels agents que interactuen als espais festius relacionades amb l'abordatge de les violències sexuals?
Preguntes sobre dinàmiques de les violències sexuals en espais festius	
Pregunta 4	Quins són els imaginaris col·lectius al voltant de les violències sexuals relacionades amb espais festius?
Pregunta 5	Quines són les violències sexuals percebudes, viscudes i exercides als espais festius?
Pregunta 6	Com operen les violències sexuals al voltant de la mobilitat i el disseny dels espais festius?
Preguntes sobre polítiques públiques relacionades	
Pregunta 7	Quines polítiques i actuacions s'estan duent terme al municipi?
Pregunta 8	Quines són les valoracions i les propostes que tenen els diversos agents implicats en els espais festius?

Les tècniques de recollida d'informació utilitzades en funció dels recursos destinats i per respondre les preguntes plantejades, són les següents:

Tècnica	Descripció	Analitzat
 Anàlisi de dades estadístiques secundàries	<p>Recerca de dades relacionades amb les desigualtats de gènere al territori. En concret sobre desigualtats de gènere, violències de gènere, violències sexuals, oci i salut.</p>	<p>Dades generals sobre Salou. Comparatives amb altres dades de rellevància.</p>
 Anàlisi documental	<p>Recerca de marc normatiu sobre les violències de gènere i les violències sexuals en les diferents escales competencials (internacional, comunitària, estatal, autonòmica i municipal). Recerca d'experiències, circuits, serveis, plans d'actuació i protocols que ja s'estan aplicant al territori per detectar buits i duplicitats.</p>	<p>2 Plans i Informes. 1 Protocol.</p>
 Enquesta	<p>Recerca de dades específiques i actuals al territori sobre percepció i experiències relacionades amb les violències sexuals, la reproducció d'aquestes als espais d'oci i el consum d'alcohol i altres drogues.</p>	<p>1 enquesta en línia per internet, aleatòria, amb 32 preguntes, sobre les dinàmiques de les violències sexuals en espais festius de Salou amb una Mostra de 76 persones.</p>
 Entrevistes semi-estructurades a informants clau	<p>Entrevistes a informants amb diferents percepcions, coneixements i experiències sobre les desigualtats de gènere, les violències associades i els àmbits del context d'actuació del protocol.</p>	<p>entrevistes a 8 informants clau.</p>

A continuació es presenten els documents que s'han analitzat per recollir informació sobre aspectes que puguin servir d'ajuda per resoldre les qüestions plantejades a la Diagnosi.

Document	Nom	Àmbit	Descripció	Aspectes a destacar
Plans Informes	Protocol municipal d'abordatge de les violències masclistes de Salou 2015. Regidoria Acció Social. Ajuntament de Salou	Igualtat	Protocol municipal d'abordatge de les violències masclistes de Salou Marc d'actuació davant les violències masclistes al municipi de Salou.	Eina d'intervenció integral per part de tots els serveis implicats a l'atenció de les violències masclistes al municipi. Al document del Pla s'estableixen quatre eixos d'actuació a treballar des dels diferents àmbits d'actuació definits. En concret, els eixos d'actuació són la prevenció, detecció, atenció i recuperació, i els àmbits; serveis socials, cossos de seguretat, sanitari, jurídics i educatiu. Al Pla es fixen els circuits d'actuació comuns a tots els àmbits així com l'estratègia de coordinació centralitzada.
	I Pla Perspectiva LGTBI III Pla d'Igualtat ciutadania Resum objectius i accions. 2021-2025 Ajuntament de Salou.	Igualtat LGTBI	I Pla Perspectiva LGTBI III Pla d'Igualtat ciutadania Resum objectius i accions. Informe dels objectius i les accions vinculades als plans de polítiques d'Igualtat i LGTBI al municipi.	Recull dels objectius i accions plantejats als Plans per promoure la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere per a l'eliminació de les desigualtats i violències LGTBI al municipi . Entre els objectius i les accions proposades, s'ha de destacar la consolidació i difusió de serveis com el SAI la sensibilització en diversitat sexual i de gènere i l'actuació davant les actituds masclistes a l'espai públic .

	<p>I Pla Perspectiva LGTBI</p> <p>Anàlisi per Àrees municipals.</p> <p>2020-2024</p> <p>Ajuntament de Salou</p>		<p>I Pla Perspectiva LGTBI</p> <p>Anàlisi per Àrees municipals.</p> <p>Diagnosi aplicació perspectiva LGTBI a l'actuació i organització dels ens locals del municipi.</p>	<p>Document d'anàlisi dels resultats de la diagnosi, per àrees municipals, al voltant de perspectiva LGTBI a l'actuació i organització dels ens locals del municipi.</p> <p>Cal destacar, el 70% dels departaments del consistori han dut a terme actuacions amb perspectiva LGTBI.</p> <p>Així com, que el 85% del personal enquestat ha rebut formació en diversitat sexual i de gènere o que només el 6% recull dades desagregades per gènere.</p>
--	---	--	--	--

Les persones a entrevistar han estat triades per la **Comissió tècnica**. Això s'ha decidit en funció d'un mapeig d'actors de persones, associacions i col·lectius on s'ha valorat que poden tenir una opinió, experiència i informació rellevant per elaborar una diagnosi que ajudi a marcar unes línies pel Protocol i les propostes d'accions a promoure.

El projecte aprovat per a l'elaboració de la Diagnosi contempla realitzar **8 entrevistes semi-estructurades** a un total d'informants clau.

*S'han realitzat **8 entrevistes** a un total de **8 informants clau**. Aquestes han estat realitzades des de març fins a maig de 2021. Totes elles han tingut una durada aproximada entre **45 minuts i 1 hora i quart i s'han fet en línia**. S'ha seguit el mateix guió, s'ha procurat generar un entorn informal i de confiança a i s'han adequat els temes a treballar segons el perfil de la persona a entrevistar.*

Els **perfils proposats** i les persones finalment entrevistades, han estat els següents:

Àmbit	Perfils proposats a la Comissió Tècnica	Perfils entrevistats
Polític - Governamental	<ul style="list-style-type: none"> > Regidoria Igualtat, Benestar, Drets Socials, Cultura, Seguretat, Salut, Joventut. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Regidoria Benestar, Serveis Socials i Igualtat.
Tècnic - Administratiu	<ul style="list-style-type: none"> > Personal tècnic d'Igualtat, Benestar, Drets socials, Cultura, Seguretat, Joventut, Salut, Serveis Socials. > Professorat. > Personal Serveis Sanitaris > Personal de Serveis d'Atenció a les dones (SIAD, SIE, Punts Liles, etc.). > Serveis de Seguretat Pública (Policia Local, Mossos d'Esquadra). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tècnic municipal Àrea LGTBI. ✓ Dinamització, Educació social. ✓ Professorat secundària. Institut Marta Mata.
Social - Comunitari	<ul style="list-style-type: none"> > Persones i/o representants d'entitats feministes i/o de persones amb identitats i expressions de gènere no normatives (LGTBI). > Persones i/o representants d'entitats de dones. > Persones i/o representants d'entitats de festes populars. > Persones i/o representants d'entitats de joves que participen a festes. > Persones i/o representants d'entitats racialitzades que participen a festes. 	<ul style="list-style-type: none"> > Membre d'entitat present al municipi: Grup Esplai. > Membre d'entitat present al municipi: Associació Panda > Responsable entitat esportiva.

Conclusions de les entrevistes

A continuació s'exposa el **recull d'idees principals** extretes durant les entrevistes realitzades.

Mapeig d'actors i agents

Àmbit polític-governamental

- > **Bona predisposició** i compromís a nivell polític de col·laborar en el procés d'elaboració del Protocol i en la seva implementació.
- > **Primera legislatura** amb àrea d'Igualtat amb **Regidoria específica**. Voluntat de dotar a les polítiques d'entitat i recursos propis .
- > **Bona coordinació** entre Regidories i entre àrees tècniques i polítiques a l'Ajuntament.
- > **Possibilitat de millora** en referència al treball amb Igualtat i LGTBI, amb voluntat de fer-ho de manera **transversal a diferents àrees**, però amb àrees amb més compromís o formació que d'altres.
- > **Necessitat d'una coordinació** estructural entre àrees i amb Igualtat i LGTBI, menys puntual i que generi **vinculació formal** d'aquestes al llarg de tot el procés.

"La coordinació és bona, però es necessiten més recursos i que a nivell institucional s'ha de prendre seriosament la temàtica. A vegades els projectes queden a mitges o a un calaix. S'ha de millorar la difusió i la visibilització de la feina que es fa."

"A nivell polític sembla que el feminisme està de moda, i sí que sempre et demanen perspectiva de gènere o una activitat d'igualtat, però penso que es queda en lo superficial. Després els i les professionals no tenen formació en gènere, a l'Ajuntament o de perfils tècnics m'he trobat amb gent amb molt bona intenció i ganes però sense formació"

Àmbit tècnic-administratiu

- > **Alt volum de feina** a les àrees tècniques i superposició de projectes de diverses índoles. Necessitat d'ampliar els recursos humans disponibles.
- > Dificultat de **treball transversal** de polítiques d'Igualtat i LGTBI.
- > Diferències de **compromís i voluntat de treball** de polítiques d'Igualtat i LGTBI en funció de les àrees a l'Ajuntament.
- > **Interès per continuar amb la formació** en perspectiva de gènere, i concretament en la prevenció i detecció de les violències sexuals.

"Treballar les temàtiques d'Igualtat i LGTBI de manera transversal és molt complicat. Sempre es porta més pes del que ens agradaria. Per volum de feina i de personal, no es treballa des de totes les àrees amb implicació i això genera problemes de funcionament, ja que el pressupost no arriba si només ha de sortir d'una àrea"

Àmbit social-comunitari

- > **Ampli teixit associatiu** de temàtiques d'oci, esportiu, cultural i tradicional.

Violències sexuals en espais públics d'oci

- > **Necessitat de promoure altres tipus d'entitats** o associacions amb vinculació de joves, dones, persones migrades o col·lectiu LGTBI...
- > **Necessitat de promoure la implicació** i el treball de **xarxa entre associacions**, especialment amb vinculació jove.
- > Bona **predisposició** de les entitats a col·laborar en l'elaboració del present protocol, oferint el seu coneixement situat al municipi.
- > Necessitat de **promoure oci juvenil alternatiu al municipi a nivell institucional**, amb una mirada multicultural i feminista, més enllà de les propostes de caire tradicional i cultural.
- > A l'**àmbit educatiu**, necessitat de continuar amb el treball de **promoció de la coeducació**, amb compromís per part dels equips directius i suport institucional.
- > **Necessitat formació en detecció de violències sexuals** com eina indispensable a tots els àmbits de l'esfera social-comunitària.

"El tracte de l'Administració no és el mateix amb totes les entitats. Hi ha entitats més culturals o tradicionals amb les que fan més coses, i si hi ha comunicació, però crec que amb entitats LGTBI o feministes, la comunicació no és la mateixa. I seria molt interessant, perquè és la millor manera d'arribar a la gent".

"Per part de l'Ajuntament sempre podem comptar (les entitats) amb suport econòmic, però penso que a vegades només compten amb les mateixes associacions. Només criden a algunes i s'obliden d'altres. Potser és un tema de temps"

"Les entitats s'impliquen, però sempre són les mateixes. A Salou tenim més de 200 entitats, un teixit associatiu molt ric, però costa de trobar implicació a vegades."

Àmbit privat-empresarial

- > A **nivell d'oci privat, àmplia oferta de locals**, amb horaris extensos de tancament i molt vinculats al turisme d'estiu.
- > **No hi ha protocol d'actuació** davants les violències sexuals als espais d'oci privat.

"L'oci està molt vinculat al turisme i a un grup de població molt específic. No es promou l'oci alternatiu, ni per a gent del municipi i més enllà de la festa de borratxera i platja".

Dinàmiques d'oci i violències sexuals els espais festius i entorns de Salou

- > **Àmplia oferta d'oci privat**, amb concentració de locals a carrers determinats amb horaris extensos de tancament i molt connectats al turisme d'estiu.
- > **Identificació de malestar comunitari** respecte al model d'oci al municipi, vinculat a la promoció d'alcohol i altres drogues, especialment als locals d'oci privat a la temporada d'estiu.
- > Espais d'oci privat molt associats a determinants **perfils generacionals i nacionalitats**. Locals d'oci vinculats a perfils joves i amb públic potencial estranger no resident al municipi.
- > **Percepció comunitària de violències sexuals com les** associades especialment a les dinàmiques d'oci a tres espais o esdeveniments: Locals privats al carrer Carles Buïgas, les zones de platja i la festa del Cós Blanc.
- > Dificultat a l'hora d'**identificar altres tipus de violències sexuals més normalitzades**, especialment a altres espais menys vinculats als consums d'alcohol i altres drogues.
- > Dificultat a l'hora d'**identificar perfils d'agressors** de violències sexuals no vinculats als espais d'oci privat i residents al municipi.
- > Percepció de la **festa del Cós Blanc**, com un esdeveniment especialment perillós amb relació a les **potencials violències sexuals** i a l'elevat consum d'alcohol i altres drogues.

- > **Identificació** de violències sexuals com la **sensació de por a patir una agressió sexual**, especialment vinculada a les dinàmiques d'oci d'estiu.
- > **Identificació de violències sexuals com agressions sexuals** a dones sense capacitat d'oferir consentiment sota els efectes de l'alcohol i altres drogues.
- > **Identificació de violències sexuals normalitzades** com comentaris sexuals no desitjats, tocaments sense consentiment, acorralaments o invasions continuades de l'espai vital,
- > **Necessitat de promoció** de la llibertat sexual de persones amb identitats o orientacions sexuals no normatives.
- > **Identificació de mites i violències** al voltant de la sexualitat de les dones limitant la seva lliure expressió.
- > A **nivell de seguretat**, s'identifiquen **zones que generen inseguretat**, especialment a les dones, tant per ser espais neuràlgics d'oci privat (carrer Carles Buïgas) o públic (platges) com per ser altres poc transitats o mal il·luminats.

"Sobretot he tingut problemes i he vist situacions de violències sexuals amb els anglesos a l'estiu. Beuen molt i no accepten un no. He vist com fan insistències o van en grups i acosen a grups de noies pel carrer. També fan botellón a la platja i és impossible anar de nit amb seguretat o fins i tot de dia, que queda tot amb vidres, colilles, condons..."

"He presenciat i viscut violències, sobretot cap a parelles de dones lesbianes. Comentaris del tipus "fem un trio?", o també insults com bollerias de mierda, o me dás asco. Ho he viscut a la zona de discoteques, mai a la zona dels bars o dels pubs al poble".

"Sí que hi ha violència sexual, sobretot al Cós blanc, que considero la festa més perillosa. Abans també el Salou fest, però fa 4 anys que no es fa. He vist noies, molt joves, estirades a terra, begudes. I nois insistint molt, molestant, amb noies begudes, com esperant o fer-les beure més, per aprofitar-se. (...). I veus aquestes coses i no saps què fer, perquè les amigues tampoc fan res, i la policia tampoc"

Polítiques públiques implementades a Salou respecte a la temàtica

- > Presència de **campanyes i jornades institucionals** de prevenció de violències masclistes i promoció de la igualtat, vinculades a dates de visibilització col·lectiva (Dia de la dona, de l'erradicació de les violències masclistes, de la visibilització LGTBI...)
- > Desplegament de **dispositius de suport** davant les violències sexuals com **punts liles-multicolor** als esdeveniments públics com el Cós Blanc.
- > Desplegament de **dispositius de prevenció** i reducció de riscos dels **consums d'alcohol i altres drogues** als esdeveniments públics com el Cós Blanc.
- > Possibilitat d'ampliar les **localitzacions dels dispositius de suport** a carrers potencialment insegurs, pròxims a les zones d'oci privat.
- > Desenvolupament de **programes educatius** amb activitats puntuals de **prevenció e violències masclistes i promoció de la igualtat**. Necessitat d'ampliar les formacions de manera estructural.
- > Compromís de treball des de **l'àrea de Salut** amb perspectiva de gènere i apropament al jovent a les **escoles i instituts**.
- > **Coneixements** diferents en funció de l'àrea d'acció i responsabilitat de les polítiques públiques amb **temàtiques de gènere i igualtat**
- > Necessitat de fomentar el coneixement social dels **Serveis d'Atenció i Recuperació** (SIE, SIAD, SAI) i del **circuit d'atenció** davant de violències masclistes.

"Al Cos Blanc, a la zona de l'envelat es posen punts liles i ho trobo molt bé. Perquè tens la sensació de seguretat, de que hi ha gent que es passeja per la zona de ball o està parada i saben detectar i què fer".

"A l'escola es treballa dia a dia el tema de la igualtat i amb xerrades i activitats puntuals, però des de l'Ajuntament hauríem d'arribar més formacions professionals. Tenim la formació personal o que ens preocupen de fer nosaltres."

COMISSIÓ PARTICIPATIVA

La **Comissió Participativa** és el grup de treball dissenyat perquè sobretot l'àmbit **social-comunitari** tingui la possibilitat de participar i aportar percepcions sobre l'estat de la qüestió, expressant propostes pel Protocol o el Pla d'Abordatge.

A la primera sessió d'aquest grup de treball es va oferir una primera aproximació al marc teòric feminista i es van recollir idees sobre la diagnosi.

Fitxa de la sessió	
Acció	Sessió 1 Comissió Participativa .
Data i lloc	20 de maig de 2021 . Telemàtica.
Nombre de participants i perfils	8 participants . Perfils: Membres d'entitats i associacions presents al municipi com Creu Roja, Grup de Joves de Salou, Associació Cooperació Activa i Esplai Salou.
Descripció	La Comissió Participativa és un grup de treball obert a totes les persones del municipi que vulguin participar en l'elaboració del protocol. Està contemplada en tres sessions de treball, de les quals la primera és perquè les persones participants entenguin l'aproximació teòrica des de la qual s'emmarcarà l'elaboració del Protocol i elaborin unes idees bàsiques sobre com perceben les dinàmiques concretes de les violències sexuals en espais festius del municipi .
Continguts	La sessió va consistir en una explicació del procés d'elaboració del protocol, de les funcions de la Comissió Participativa, una aproximació al marc teòric i la detecció i, finalment, l'elaboració d'una petita diagnosi sobre les dinàmiques pròpies de les violències sexuals en espais festius al municipi de Salou.
Canals de difusió	Es va fer de la convocatòria per xarxes socials, mailing i contacte telefònic amb totes les entitats que es pensava estarien interessades. Es va fer especial èmfasi perquè assistissin a la sessió, a través d'altres canals informals, a col·lectius feministes i entitats amb perspectiva de gènere, entitats culturals que participen activament o organitzen activitats festives a Salou.

Conclusions de la diagnosi de la Comissió Participativa

A continuació s'exposa el **recull d'idees principals** extretes durant la primera sessió de la Comissió Participativa. En aquest cas, el recull està endreçat segons temàtiques més obertes que a les entrevistes a informants clau.

Tema	Idea recollida
Festes populars	<ul style="list-style-type: none"> > La fiesta amb més afluència de gent a Salou és el Cós Blanc on es detecten violències sexuals i elevats consums d'alcohol i altres drogues des d'edats primerenques.
Seguretat.	<ul style="list-style-type: none"> > Es plantegen elements que generen inseguretat, especialment a les dones, com l'oferta concentrada de locals d'oci privats a determinades zones del municipi.
Mobilitat	<ul style="list-style-type: none"> > S'identifiquen altres espais que generen inseguretat com les platges, per l'absència d'il·luminació i vigilància. > Dificultats de mobilitat en transport públic al mateix municipi o a municipis propers. Ús extensiu del transport privat i els trajectes a peu.
Violències sexuals més normalitzades durant festes	<ul style="list-style-type: none"> > Comentaris masclistes i homòfobs. > Convidar a copes esperant una devolució de caire sexual, o promovent l'incapacitat de consentiment sexual voluntari i conscient per part de les dones. > Agressions sexuals a dones sense capacitat de donar consentiment sexual sota els efectes dels consums d'alcohol i altres drogues. > Insistències davants de negatives. > Tocaments sense consentiment als espais amb alt volum de gent com rues de la festa del Cós blanc, concerts o espais d'oci privat. > Sensació de por a patir una agressió sexual, especialment entre les dones i als espais festius estacionals. > Acorralaments per part de grups de nois, a noies, especialment als espais de trànsit a les zones de locals d'oci privat. > Oferiment d'entrada o consumicions gratuïtes a les dones als locals d'oci privat, promovent la cosificació sexista. > El concepte "violència sexual" s'associa només a violències expressament rebutjades socialment i no tant a les més naturalitzades. > El consum d'alcohol i d'altres drogues s'assenyala com causant de conductes violentes, sexuals o no sexuals en el cas dels homes.
Associacionisme	<ul style="list-style-type: none"> > Ampli teixit associatiu de temàtiques d'oci, esportiu, cultural i tradicional. > Necessitat de promoure altres tipus d'entitats o associacions amb vinculació de joves, dones, persones migrades o col·lectiu LGTBI...

Sensibilització i polítiques públiques

- > **Campanyes i jornades institucionals** de prevenció de violències masclistes i promoció de la igualtat, vinculades a dates de visibilització col·lectiva (Dia de la dona, de l'erradicació de les violències masclistes, de la visibilització LGTBI...)
- > **Necessitat de potenciar la difusió** de les polítiques públiques d'Igualtat i LGTBI a l'àmbit comunitari.
- > **Bona valoració** dels dispositius de suport com punts liles-multicolor als espais festius.

Atenció

- > **Serveis d'Atenció (SIAD i SAI)** disponibles al municipi, amb atenció d'assessoria jurídica i psicòloga per casos de violències masclistes.
- > **Necessitat de major difusió** d'aquests serveis, especialment entre la gent jove i per casos més enllà de violències masclistes per part de la parella o ex parella.

ENQUESTA

Informació bàsica sobre el qüestionari realitzat:

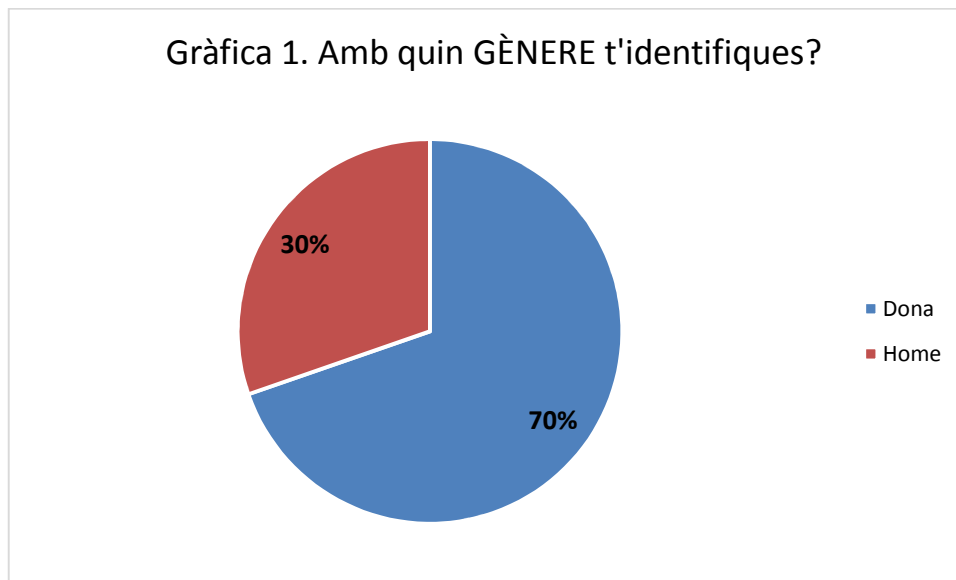
- > Qüestionari online, aleatori, accidental, no representatiu. **Mostra tendències.**
- > Difusió a través de pàgina web oficial de l'Ajuntament, xarxes socials, llistat de correus interns de personal de l'Ajuntament, llistat de correus d'entitats registrades. Suport amb difusió informal a través de mòbils particulars entre grups d'iguals.
- > Període de recull: obert per contestar des **del 20 de maig al 9 de juliol de 2021**
- > Mostra de **76 persones** que han respost.
- > A Salou hi ha **28.526 habitants** censats, dels quals el **51,5%** estan identificats com a homes i el **48,5%** com a dones.
- > Dividida en 7 apartats: informació general, espais festius, mobilitat, percepció sobre violències sexuals, violències presenciades, violències viscudes, violències exercides, actuació commutaria.

A continuació l'explotació de dades i gràfiques essencials per tema i pregunta:

Informació general

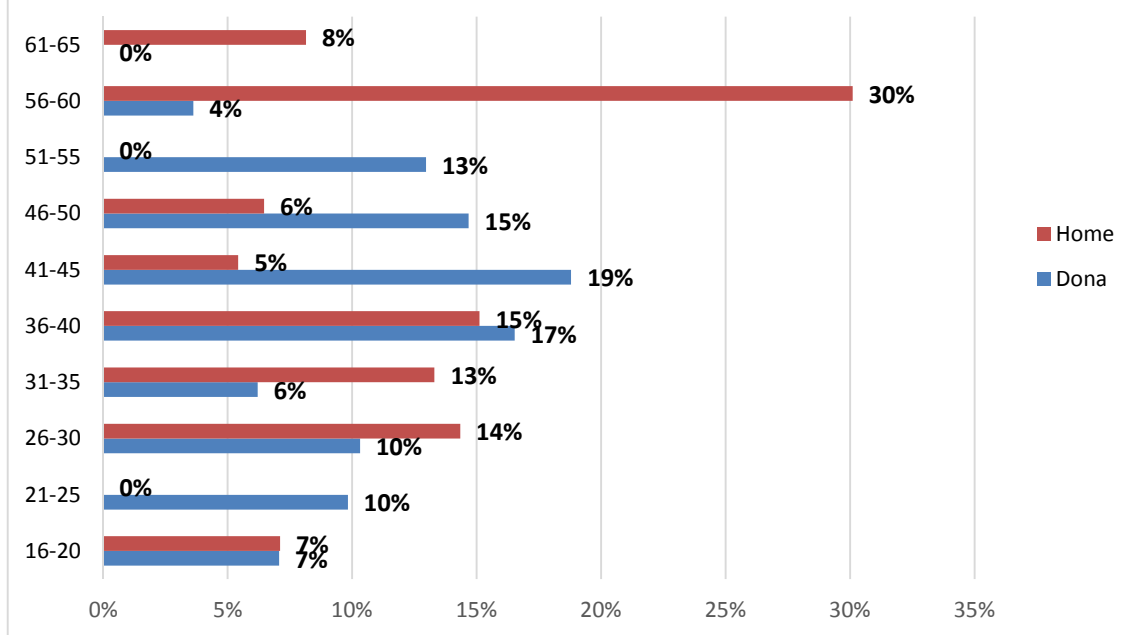
Dades sociodemogràfiques

Al primer apartat sobre informació general es pot observar el número i percentatge de persones que s'han identificat com a **dones (70% de la mostra)** i com a homes (**30% de la mostra**). Al ser un qüestionari aleatori, accidental, acostuma a ser freqüents amb les temàtiques de gènere que **les dones mostren més interès** i participen més a les activitats que es proposen.

Les dades segueixen la mateixa tendència de respostes obtingudes a les recerques anuals de l'Observatori Noctàmbul@s, fet que es pot interpretar sota l'argumentació que: tot i que als últims anys es pot percebre un augment del rebuig i preocupació per les violències sexuals i masclistes a nivell social (i on cada cop hi ha més homes que prenen consciència de la gravetat del fenomen), aquesta preocupació continua essent **majoritària entre la població femenina** ja que és justament la que en pateix les conseqüències. I és aquesta la població que es troba més mobilitzada en les diferents estratègies que miren de fer-hi front: ja sigui tant des de l'activisme feminista com en la participació activa en estratègies que s'articulen des de les administracions locals.

Gràfica 2. Edat i gènere

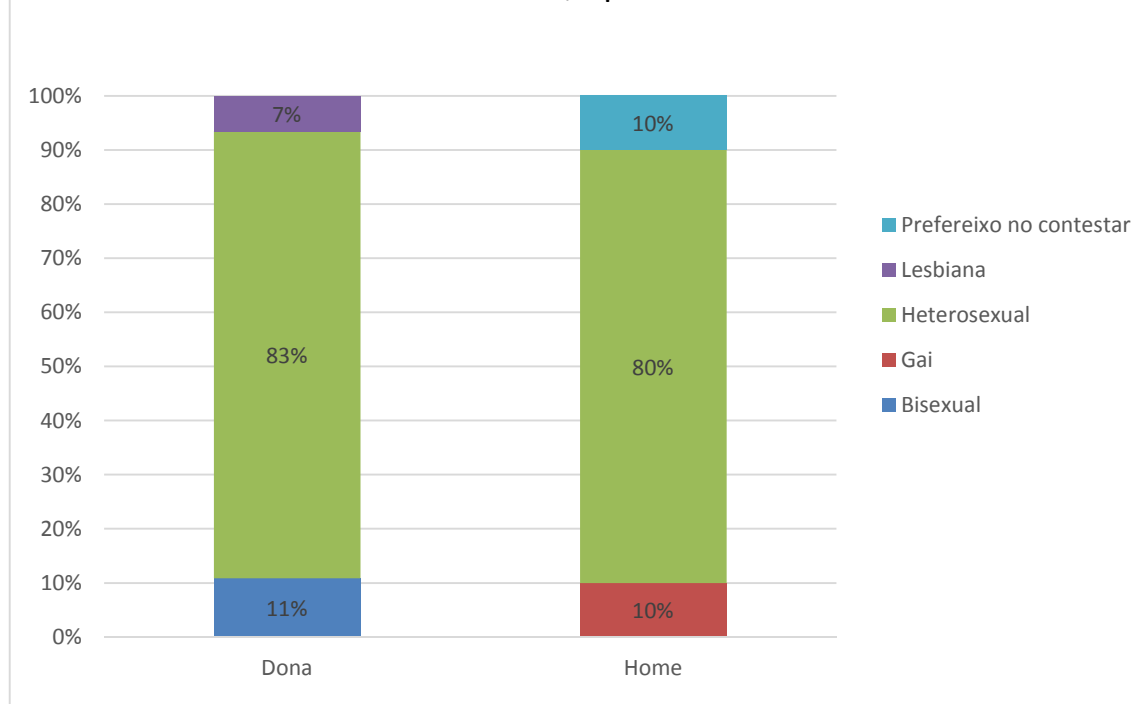

L'edat més present al qüestionari ha estat la franja **'entre 36 i 40 anys'**, que representa el 16% del total de la mostra (17% d'homes i 15% de dones). La franja d'edat **'entre 41 i 45'** ha estat la segona més posada al qüestionari, un 14% del total de la mostra (19% de dones i 5% d'homes)

Com a dada a destacar cal advertir que el 30% de les persones identificades com a homes se situen en la franja d'edat **'entre 55 i 60'** anys.

S'ha de dir que més de la meitat de la mostra, concretament el **66% del total**, se situa en una franja d'edat que va dels **36 als 65 anys**, i per tant ens trobem amb una mostra amb **menor presència juvenil** del que acostuma a passar amb les enquestes sobre espais festius.

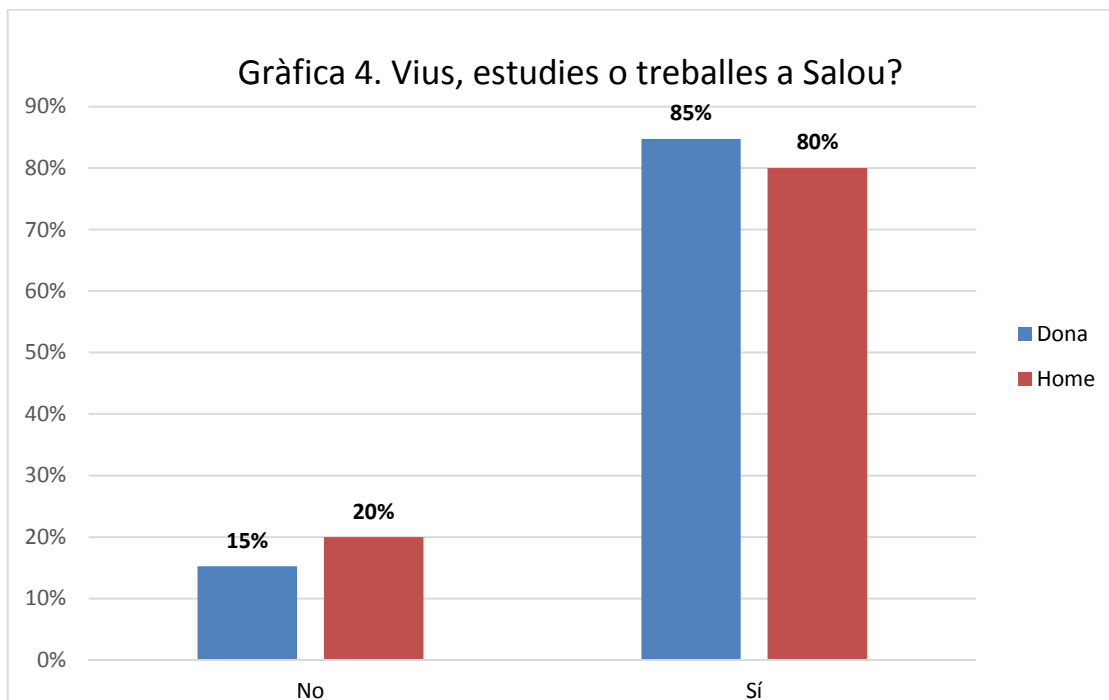
Gràfica 3. Preferència, opció o orientació sexual

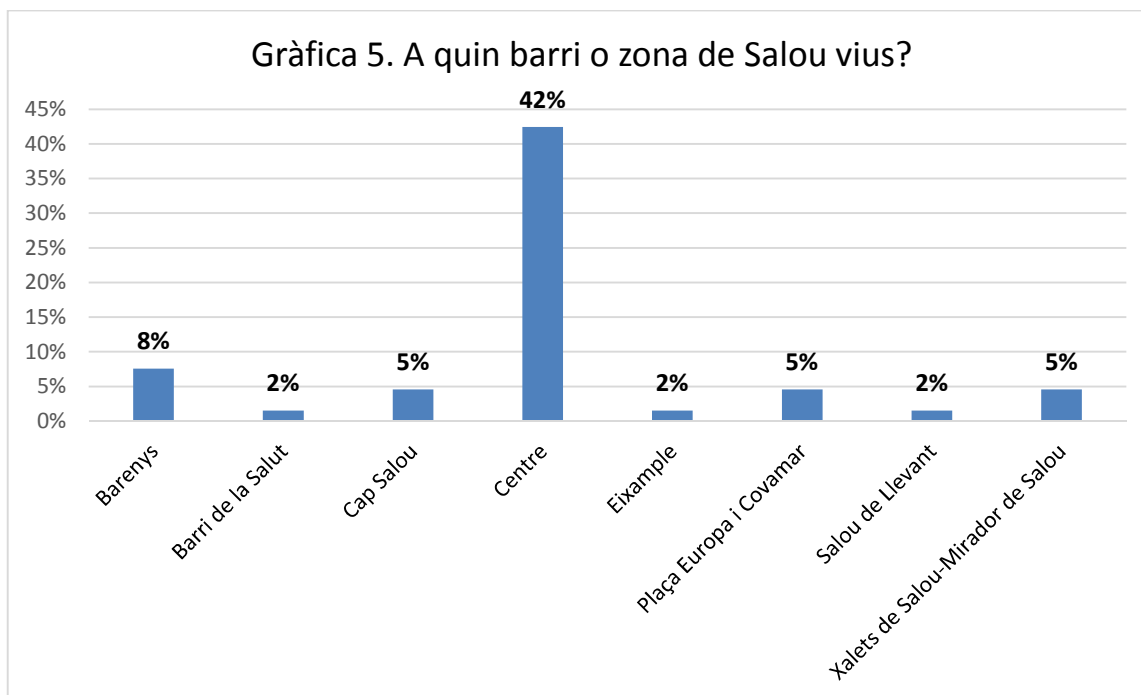
Les respostes sobre la preferència, **opció o orientació sexual** mostren un clar predomini de les persones que es declaren **heterosexuals** (80% d'homes i 83% de dones), evidenciant l'heteronormativitat que orienta a la majoria de la població cap a aquesta opció, esdevenint l'heterosexualitat com a l'única opció *normal* i *natural* segons l'imaginari hegemònic.

L'heterosexualitat obligatòria exclou a aquelles persones que no encaixen dins dels paràmetres de *normalitat* heteropatriarcal, facilitant que es puguin exercir violències sobre elles.

Però també cal d'assenyalar la prevalença de persones que s'identifiquen amb **orientacions sexuals no normatives**. En concret un 17% de dones que s'identifiquen com "lesbianes", "bisexuals" i un 10% dels homes que s'identifiquen com "gais".

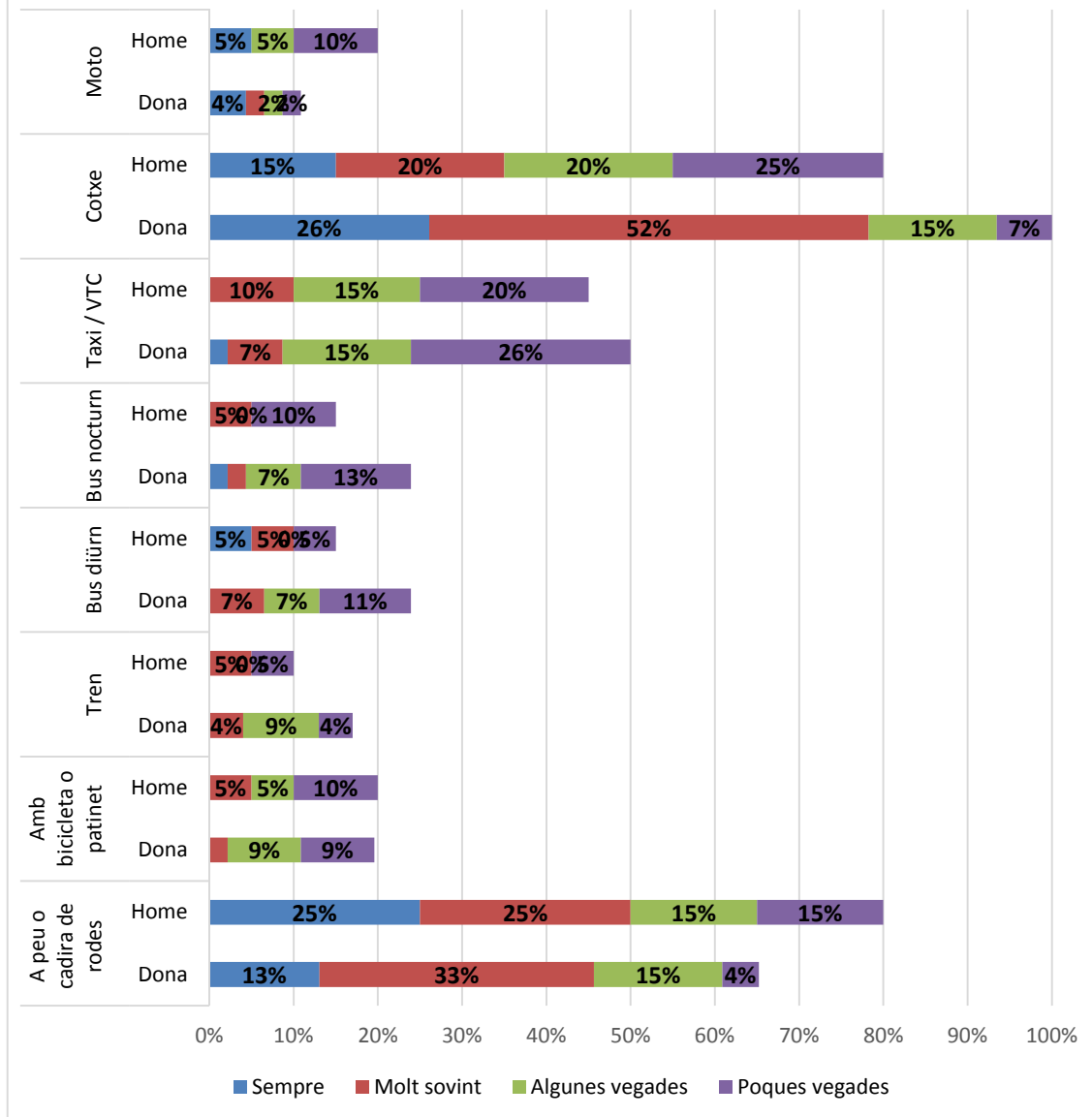
A la pregunta de si **vius, estudies o treballes a Salou**, la resposta majoritària es ferma, el 83% de la mostra respon sí (80% d'homes i 85% de dones) i només el 4% restant de la mostra (5% de dones) respon negativament a la pregunta.

La majoria de les persones que han respost el qüestionari, el **42% de la mostra, viu la zona centre de Salou**, seguit de Barenys, amb el 8%.

Mobilitat i espai públic

Gràfica 6. Com t'acostumaves a MOURE per anar i tornar dels espais festius de Salou?

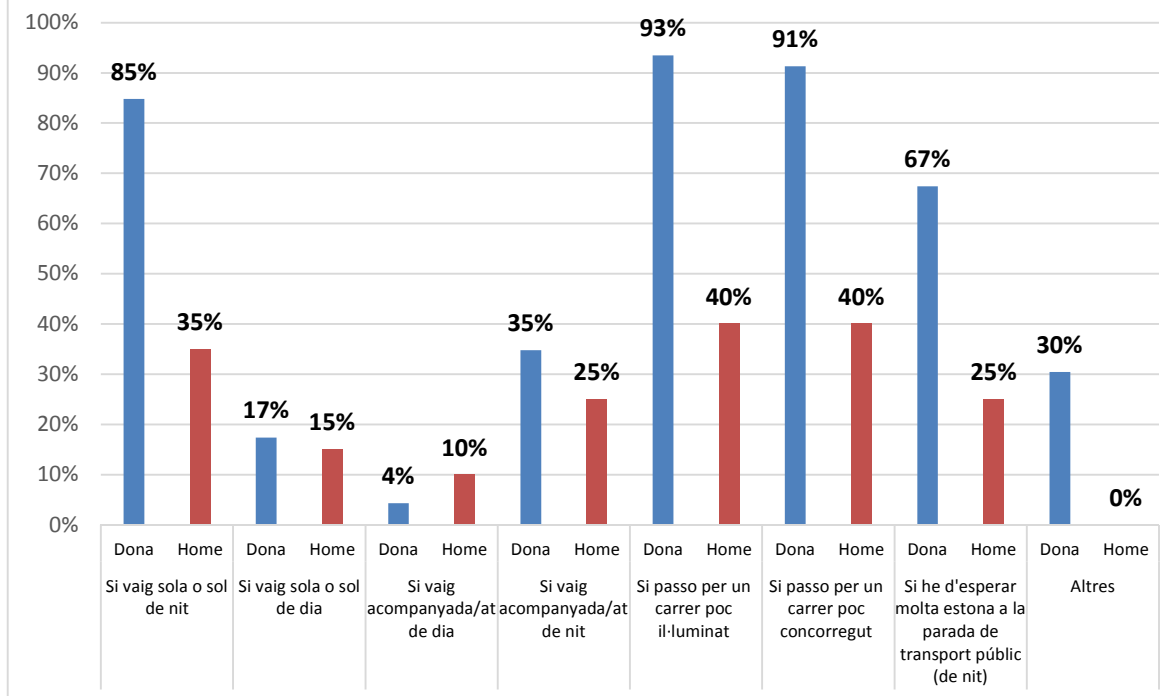

Sobre la **mobilitat entre espais de festa** les respostes mostren que el cotxe i anar a peu o cadira de rodes són els mitjans de transport majoritaris entre les persones que han respost el qüestionari.

Les dades recollides són en aquest sentit semblants a les d'altres enquestes on es reflecteix que les **dones són usuàries en major mida i amb més freqüència del transport públic**.

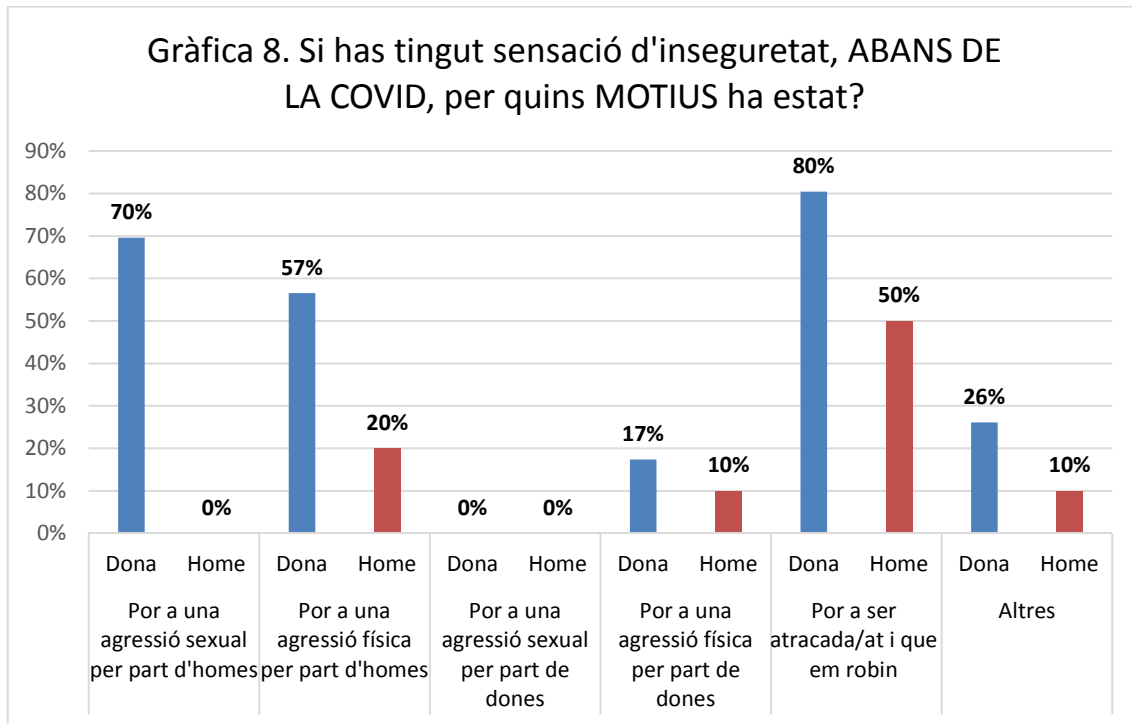
Però es troben diferències respecte als resultats d'altres enquestes amb referència al major ús dels **trajectes a peu o cadira de rodes per part dels homes 25%** ho fa sempre; i l'ús majoritari del cotxe per part de les dones, **26%** ho fa sempre.

Gràfica 7. Has tingut sensació d'inseguretat quan et desplaçaves caminant d'un espai festiu a un altre o quan tornaves a casa en alguna d'aquestes situacions?

En aquesta gràfica es fa precís destacar les dades següents:

- Una gran majoria de les **dones** enquestades, el **85%** afirmen haver tingut **sensació d'inseguretat** quan es desplaçaven **soles de nit**, mentre que els homes un 35%.
- El doble de dones que d'homes, el **93% de dones** enfront del 40% d'homes, han tingut sensació d'inseguretat quan han passat per un **carrer poc il·luminat**.
- Gairebé el triple de dones que d'homes, el **91% de dones** enfront d'un 40% d'homes, ha tingut sensació d'inseguretat desplaçant-se d'un espai festiu a un altre o a casa quan han hagut de passar per un **carrer poc concorregut**.
- Més del triple de dones que d'homes expressen haver tingut sensació d'inseguretat si han hagut d'esperar molta estona a la parada **de transport públic de nit**, un **67% de dones** mentre un 25% d'homes.

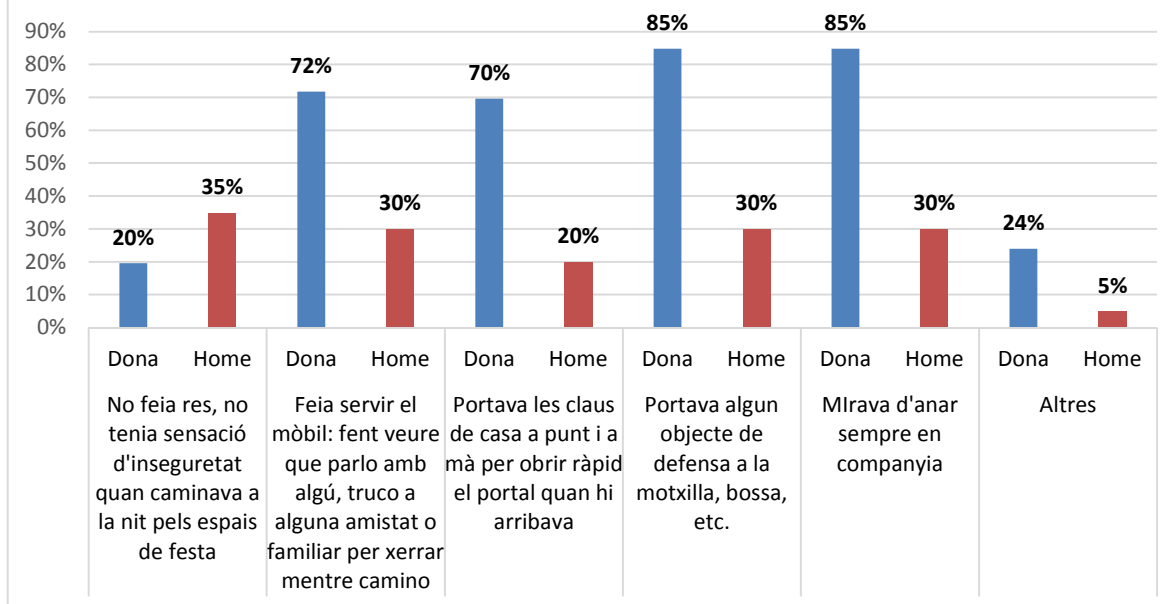
D'aquesta gràfica es pot concloure que les agressions per part d'homes, junt als robatoris són el principal motiu que provoca sensació d'inseguretat a les dones enquestades.

El **70% de dones** enquestades expressen **por a ser agredides sexualment per part d'homes** i un valor molt semblant respecte de la por que expressen a ser agredides físicament per part d'homes, un 57% de dones.

Entre els homes les agressions físiques o sexuals per part de dones representen entre el 0% i el 10% dels motius d'inseguretat.

Així mateix, la **sensació d'inseguretat és clarament més comuna entre les dones**.

Gràfica 9. Què feies per EVITAR ser assetjat/da, molestat/da o agredit/da al caminar de nit als espais o entorns festius de Salou, ABANS DE LA COVID?

De la gràfica 9 s'ha de destacar:

- Una majoria molt ampla de dones expressen que, **com a estratègia, fan servir el mòbil** per a evitar ser assetjades, molestades o agredides mentre caminen pels espais de festa durant la nit, **un 72% de dones** enfront d'un 30% d'homes.
- Així mateix, un **70% de les dones** enquestades manifesten que porten **les claus de casa a la mà** quan tornen de nit dels entorns festius de Salou, enfront del 20% dels homes.
- Per últim, el **85% de les dones** enquestades miren sempre **d'anar acompanyades** a la nit, enfront del 30% d'homes.

Cal donar importància a les experiències de les dones quan tornen a casa i, com a font d'informació per sensibilitzar, és interessant explicar la quantitat d'estratègies diverses que moltes dones fan servir.

Figura 1. Si has marcat ALTRES, quines altres estratègies has fet servir per millorar la teva sensació de seguretat en aquesta situació?

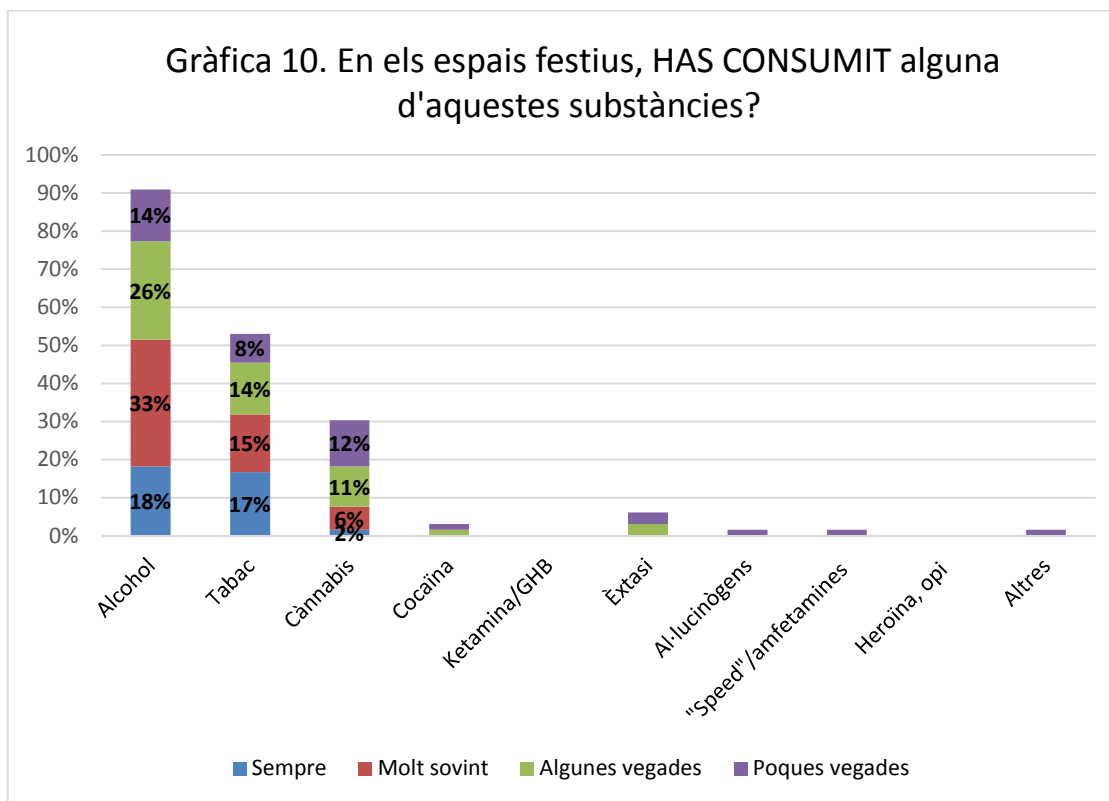
D'entre les **estratègies assenyalades**, cal destacar per la repetició en el nombre de respostes "anar en companyia", "còrrer o caminar ràpid", "anar en cotxe o taxi" "mirar al voltant" o "canviar de carrers".

Pregunta oberta. Si vols, aquí pots afegir un comentari sobre si hi ha alguna zona del municipi que et generi sensació d'inseguretat quan hi passes caminant de nit (en cas que sí: quina és? Per què et genera inseguretat?).

A continuació es transcriuen de manera literal els **llocs concrets afegits i els motius vinculats**. Però s'ha de avançar que les respostes més repetides tenen a veure amb llocs com "**Carrer Carles Buïgas**", "**zona de discoteques**" o "**carrer nord**".

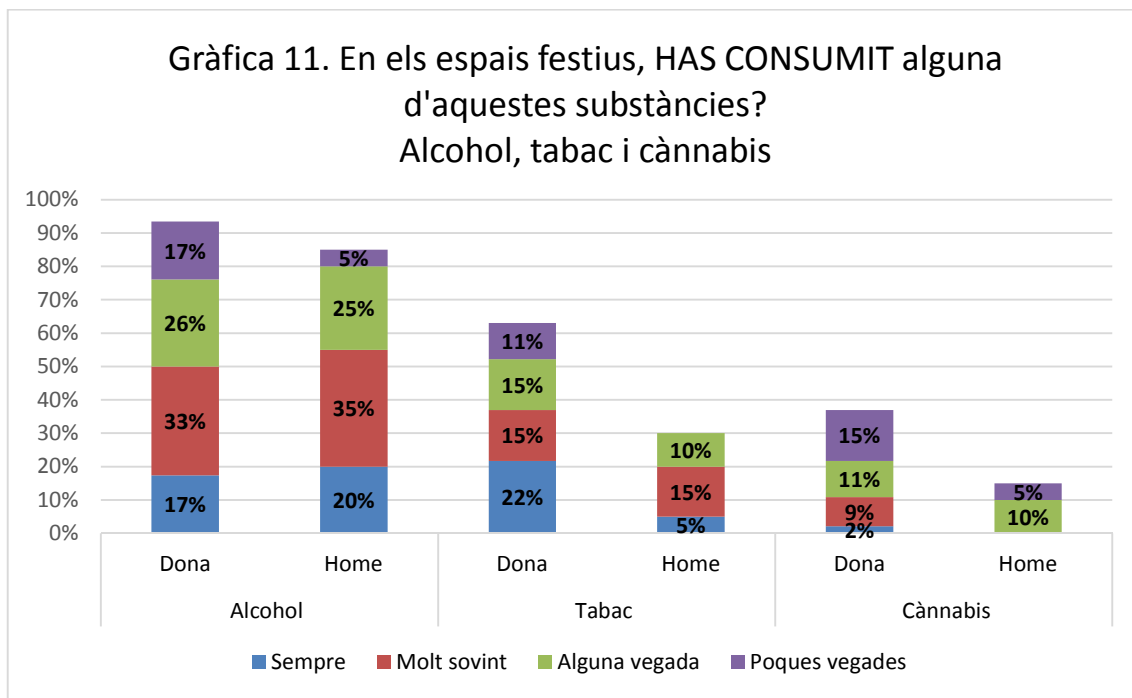
- *Tot el CAP Salou on hi ha falta d'enllumenat i poca vigilància.*
- *Qualsevol zona pot ser susceptible de generar sensació de por segons l'hora, sobretot les poc il·luminada.*
- *Av. de Carles Buïgas.*
- *La zona de discoteques, pel tipus de persones i l'estat en què es troben.*
- *Autovia Reus.*
- *Carrer Nord.*
- *Carrer major, passeig Jaume 1, per què no hi havia molt control policial abans..*
- *zona de bars de Carles Buïgas.*
- *Carles Buïgas i els voltants. Encara que hi ha gent et poden robar. Van molt passats de volta.*
- *Pot ser el carrer del Nord*
- *Tota la zona de l'Eixample de Salou, sembla que no li importi a ningú*
- *Las calas de noche*

Dinàmiques d'oci i espais festius: festes populars i locals oci nocturn

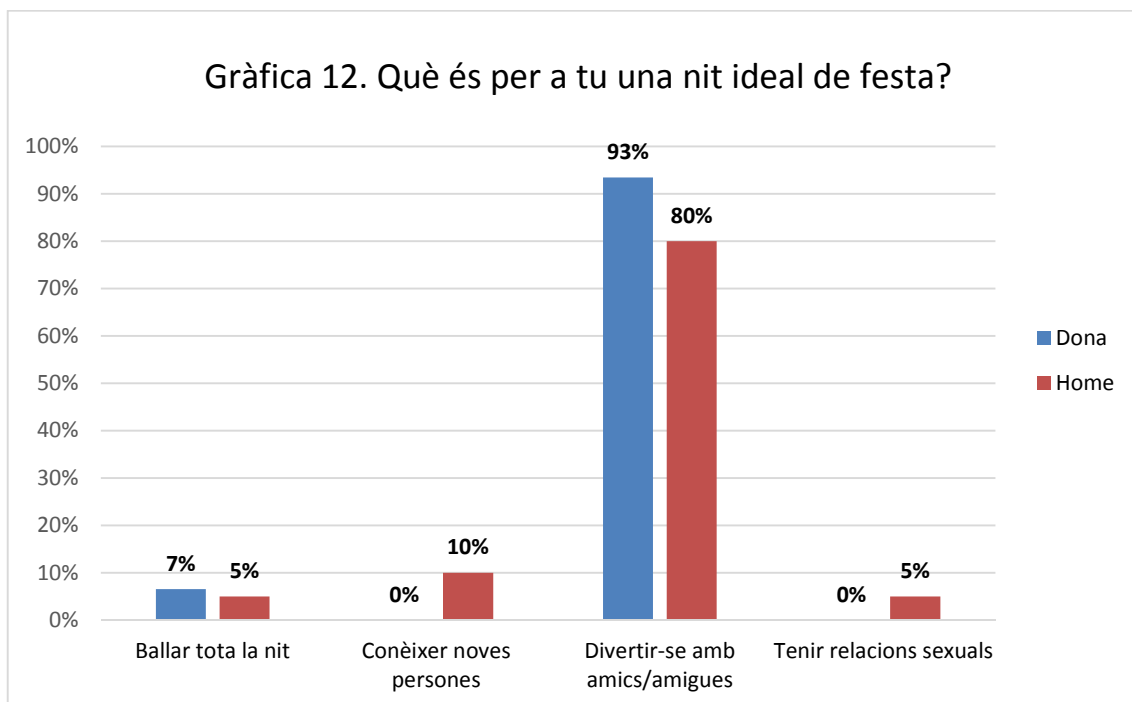

Com es pot observar en la gràfica 10, **l'alcohol és la substància més consumida** per part de les persones que han fet el qüestionari, gairebé el 50% ho consumeix sempre o molt sovint. S'observa així mateix com el consum i la freqüència de la resta de substàncies descendeix notablement.

Les dades qualitatives i quantitatives analitzades per l'Observatori Noctàmbul@s al llarg dels cinc informes publicats, permeten concloure que la droga més present a les situacions de violència sexual és l'alcohol. Aquest d'una banda, **actua com a droga depressora que pot reduir o fins i tot fer desaparèixer la capacitat de reacció de la persona agredida; per altra banda, pot actuar com a desinhibidor del potencial agressor**. Alhora, a nivell social la lectura que es fa de les persones que consumeixen alcohol (i altres drogues) té una forta **càrrega de gènere: mentre legitima i desresponsabilitza als homes que el consumeixen (al ajustar-se el seu consum al model de masculinitat hegemònica), penalitza i culpabilitza a les dones que el consumeixen al transgredir la norma de gènere** que genera l'expectativa de la moderació i autocontenció femenina.

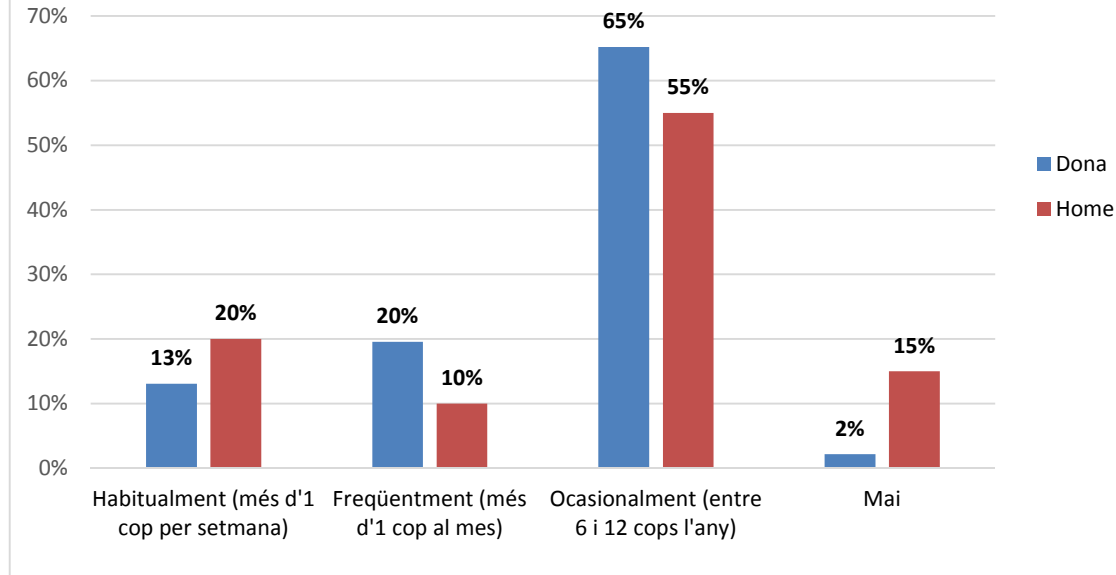

D'acord amb **les dades de consums desagregades per gènere**, s'aprecia un consum més elevat per part de les dones de les tres substàncies amb més freqüència d'ús. Destaca **l'alcohol**, consumit sempre o molt sovint per un **50% de les dones* i un 55% dels homes**.

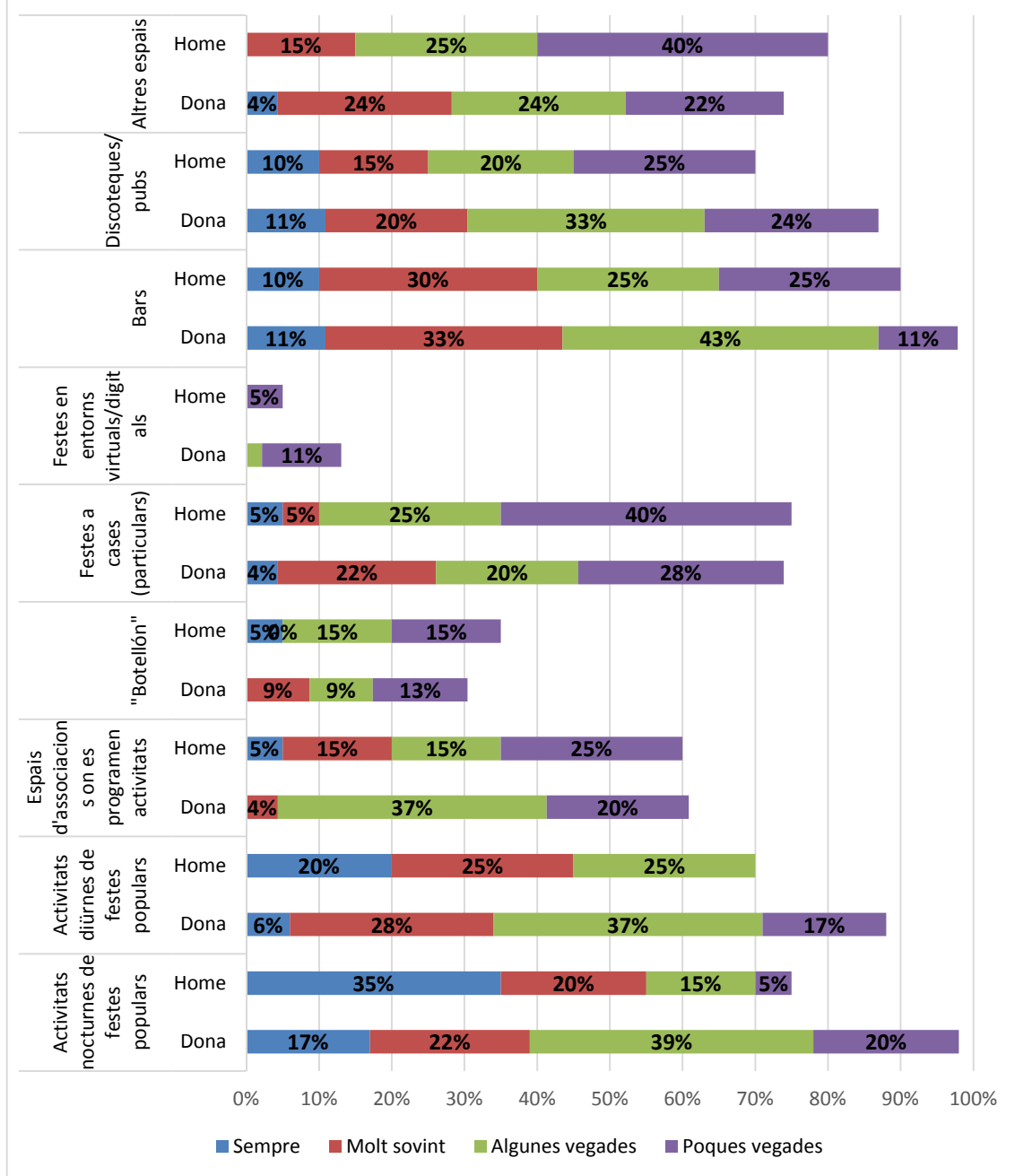
En aquesta gràfica número 12 es pot apreciar com dones i homes coincideixen en allò que entenen com a una nit ideal, mostrant majoritàriament el seu interès a **divertir-se amb amics i amigues**, amb el 93% d'homes i el 80% de dones que s'expressen en aquest sentit.

Gràfica 13. ABANS DE LA COVID19 (abans del març 2020), aproximadament amb quina freqüència ASSISTIES a espais festius de Salou?

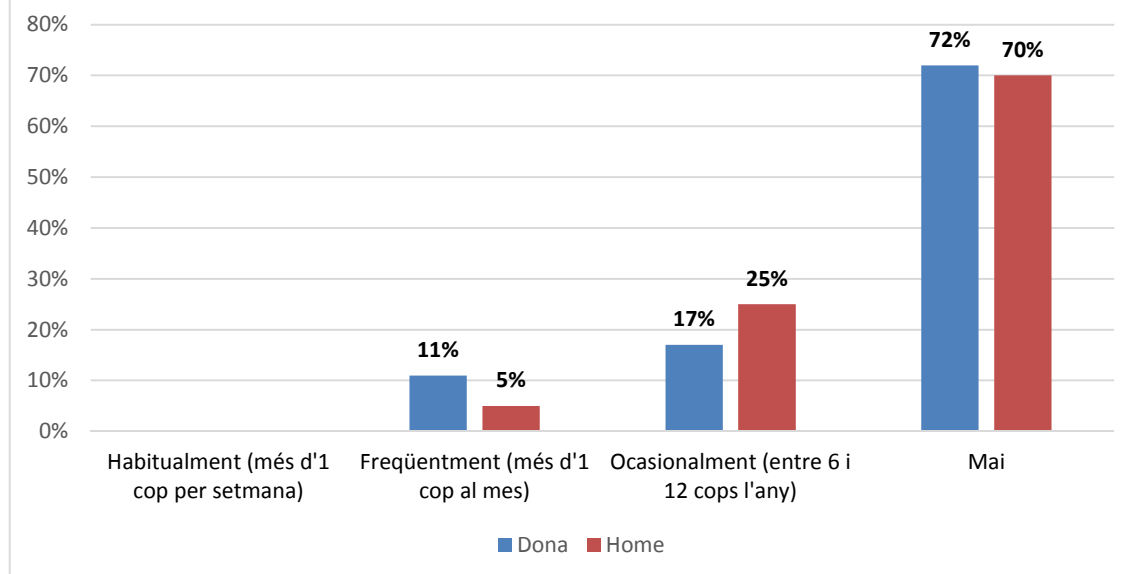
Respecte de **l'assistència a espais festius** de Salou abans de la crisi de la covid-19 és més freqüent pel que fa als homes respecte de les dones, però, en línies generals es pot observar que és molt semblant en tots dos gèneres.

Gràfica 14. A quins ESPAIS FESTIUS de Salou acostumaves a anar i amb quina freqüència (ABANS DE LA COVID19)?

A la gràfica 14 es pot observar com, en línies generals, els resultats mostren una **freqüència molt semblant entre dones i homes** a l'hora d'anar als espais festius de Salou. S'aprecia, però, que són les dones les que en major mida acostumen a sortir a més espais de festa i amb una freqüència major. Els llocs festius més freqüentats són activitats de **festes populars (nocturnes o diürnes)**, **els bars** i **les festes a cases**.

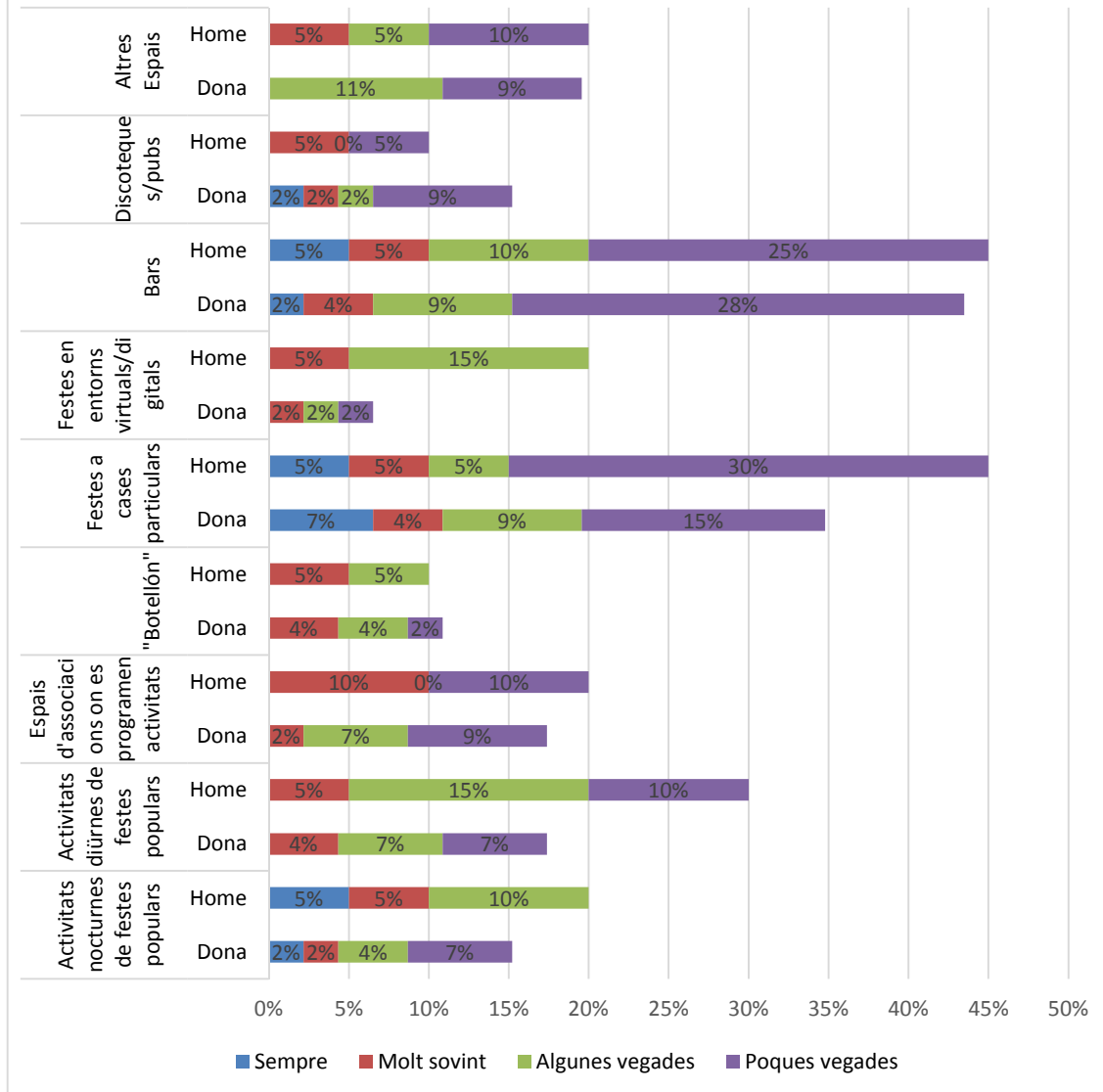
Gràfica 15. Durant L'ÚLTIM ANY i DURANT LA COVID19 (després del març 2020), amb quina freqüència has ASSISTIT a espais festius de Salou?

Arran de la pandèmia originada per la covid-19 és evident que **els hàbits de socialització hi han canviat** de manera notable, i aquesta gràfica 15 ho mostra perfectament.

Més del 70% de les persones enquestades no han assistit a espais festius de Salou en l'últim any i el 72% de les dones i el 70% dels homes.

Gràfica 16. A quins ESPAIS FESTIUS de Salou acostumes a anar i amb quina freqüència hi has assistit al llarg de L'ÚLTIM ANY, DURANT LA COVID19?

En la gràfica 16 es pot comprovar que, en línies generals, les respostes sobre l'assistència a espais festius i la freqüència al llarg de l'últim any durant la crisi de la covid-19 assenyalen un comportament molt semblant entre dones i homes.

Els bars i les festes a cases particulars apareixen com als espais festius més concorreguts, però, igualment amb una freqüència molt baixa.

Cal destacar, el **canvi de tendència** respecte a les dades de dinàmiques d'oci anteriors a la pandèmia amb relació al gènere. A aquesta gràfica, a diferència de l'anterior amb dades anteriors a la pandèmia, són els **homes els que expressen major freqüència d'ús a la majoria d'espais festius**.

Figura 2. Si vols, aquí pots afegir un comentari sobre els espais festius del municipi als quals acostumaves a anar (ABANS COVID19) i que ara acostumes a anar (DURANT COVID19).

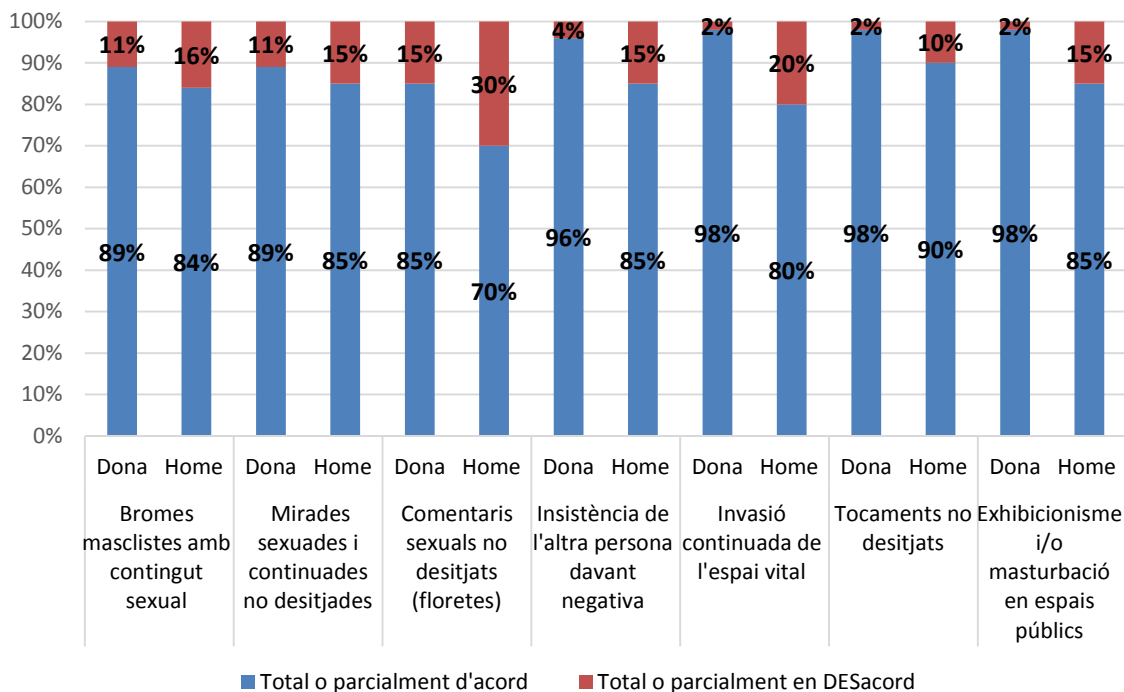
A continuació, es representen a partir d'un núvol de paraules les respostes a aquesta pregunta oberta al qüestionari.

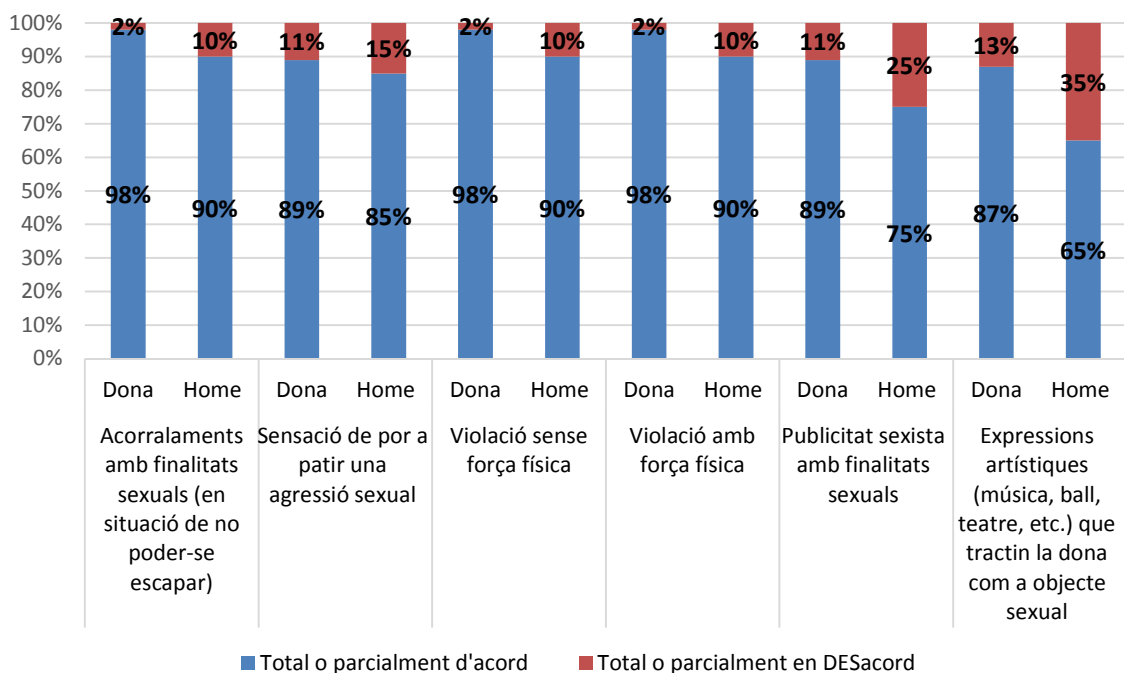
Tal com es pot observar, s'aprecia una diferència entre les **respostes referides a espais festius abans i durant la COVID**. Respostes com "Festa Major", "Bars" o llocs festius concrets com "Garage" o "Flashback" tenen més a veure a la pre pandèmia. Mentre que paraules com "aire lliure" o "locals tancats o cerrados" ens parlen de l'escenari actual.

Percepció de les violències

Gràfica 17.1. Què és i què no és una forma de violència sexual? Hi estàs d'acord?

Gràfica 17.2. Què és i què no és una forma de violència sexual? Hi estàs d'acord?

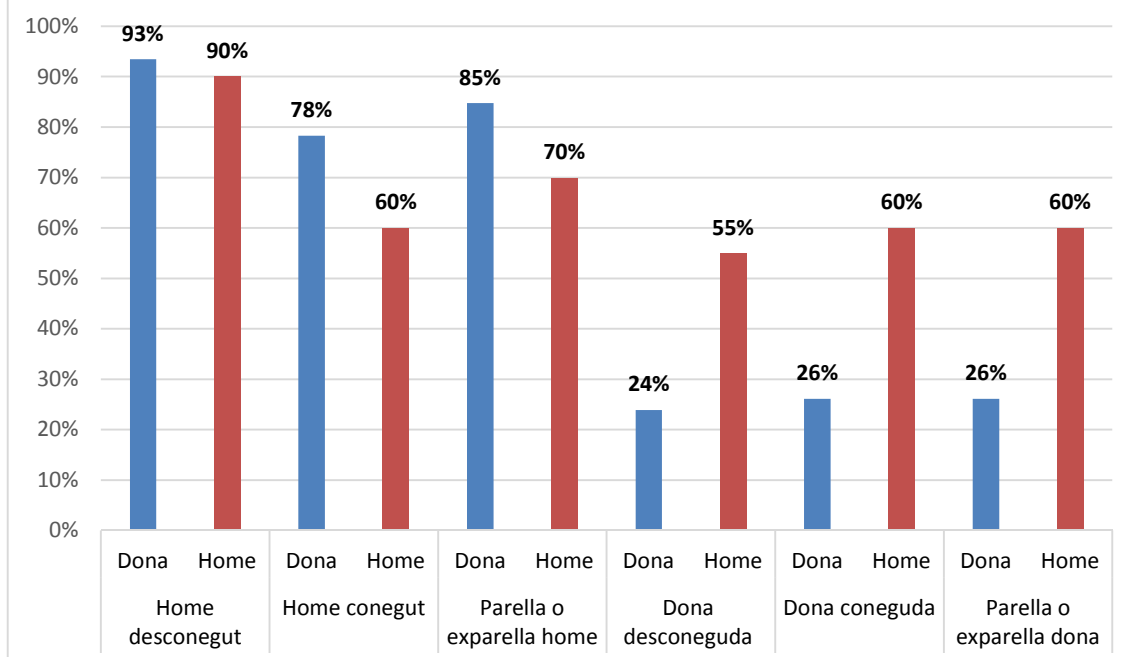

Aquestes dues gràfiques mostren que la majoria de **formes de violències sexuals** són percebudes com a formes de violència, amb més fermesa per part de les dones enquestades respecte dels homes en totes i cadascuna de les formes de violència.

Es destaca el següent:

- Un **16% dels homes** enquestats estan totalment o parcialment en desacord en considerar que les **bromes masclistes** amb contingut sexual siguin violència sexual. Un 11% de dones tenen la mateixa consideració.
- Un **15% dels homes** enquestats afirmen no estar d'acord en considerar les **mirades sexuals i continuades** no desitjades com a violència sexual, un 11% de les dones pensen d'igual manera.
- Per últim, un **30% d'homes** expressen el seu desacord total o parcial amb la consideració com a violència sexual dels **comentaris sexuals no desitjats**, les floretes. Un 15% de les dones enquestades afirmen així mateix el seu desacord total o parcial amb aquesta qüestió.
- Un **15% dels homes** enquestats manifesten el seu desacord total o parcial amb la consideració com a violència sexual de la **sensació de por a patir una agressió sexual**. Un 11% de les dones s'expressen en el mateix sentit.
- Un **10% dels homes** enquestats i un **2% de les dones** enquestades afirmen no estar d'acord totalment o parcialment amb considerar com a violència sexual la **violació sense força física i amb força física**.
- Un **35% dels homes** enquestats expressen el seu desacord total o parcial amb el fet que siguin considerades com a violència sexual les **expressions artístiques que tractin la dona com a objecte sexual**. Un 13% de dones enquestades expressen el mateix.

Gràfica 18. En cas d'agressió sexual, quin perfil creus que acostuma a exercir l'agressió?

Hi ha un seguit d'**imaginariis col·lectius** que operen en la construcció del **terror sexual** com, per exemple, que els violadors són homes desconeguts, que van sols pel carrer de nit perseguint a les víctimes, que tenen problemes mentals, que posen "burundanga" a la beguda, etc. Aquests imaginariis són dinàmics, van canviant amb el temps i els discursos hegemònics i cal analitzar com es reproduïxen.

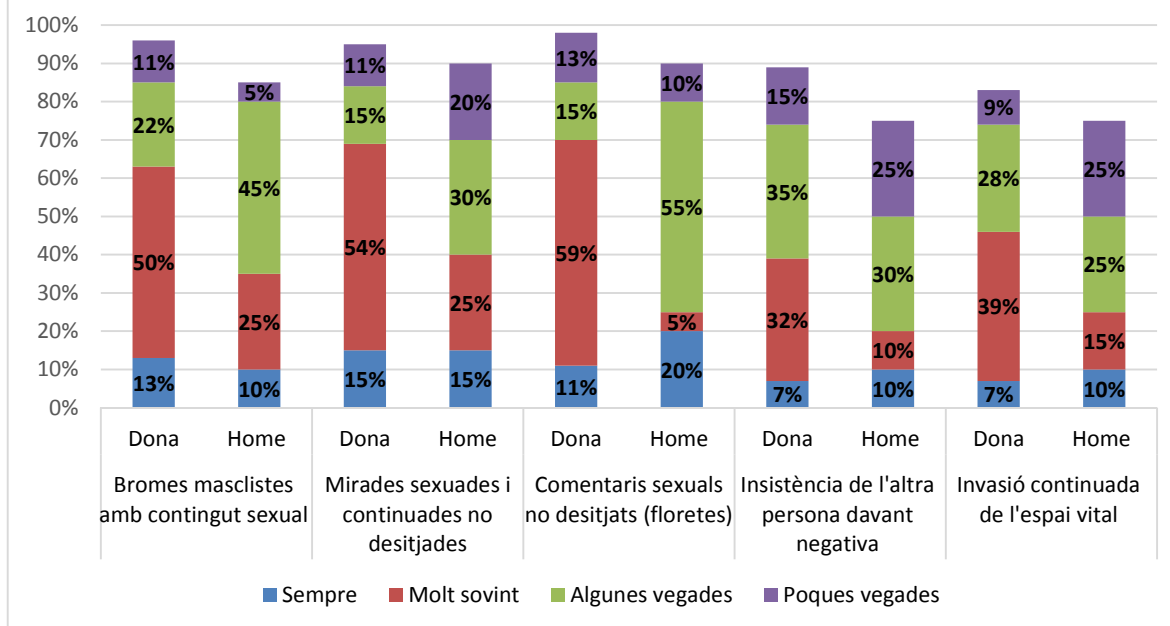
En la gràfica 18 s'expressen els resultats sobre percepcions que hi ha de **perfils sobre persones agressores** per recollir informació sobre aquestes creences. S'ha de ressaltar el següent:

- El **93%** de les **dones** enquestades i el **90%** dels **homes** enquestats, considera que el perfil més habitual de persona que agredeix sexualment és el d'un **home desconegut**.
- El **78%** de les **dones** enquestades i el **60%** dels **homes** enquestats, expressa que el perfil més habitual de persona que agredeix sexualment és el d'un **home conegut**.
- El **85%** de les **dones** enquestades i el **70%** dels **homes** enquestats, creu que el perfil més habitual de persona que agredeix sexualment és el d'un **home parella o exparella**.

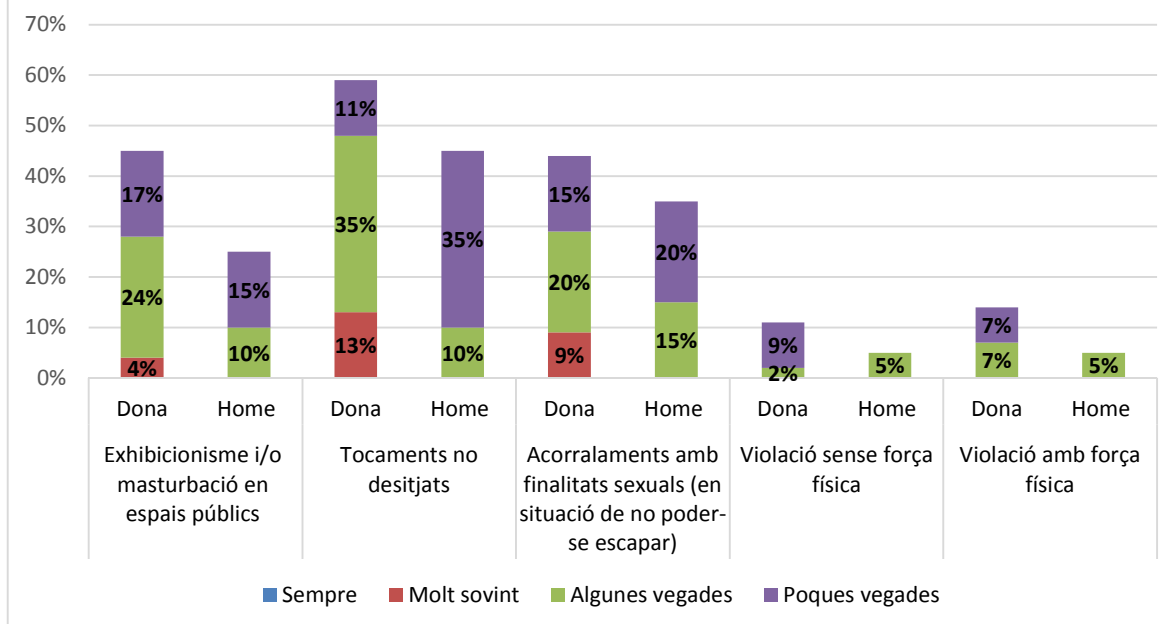
És important relacionar aquests resultats amb la dada que, segons la **macro enquesta a nivell estatal** del 2015, explica que el **81% de les dones** que han patit agressions sexuals, aquestes han estat **exercides per part de persones conegudes**: parelles, ex-parelles, amics, coneguts i familiars.

Violències sexuals presenciades als espais festius

Gràfica 19.1. Als espais festius (públics, populars i/o privats) de Salou on acostumaves a anar, quines d'aquestes situacions HAS PRESENCIAT i amb quina freqüència?

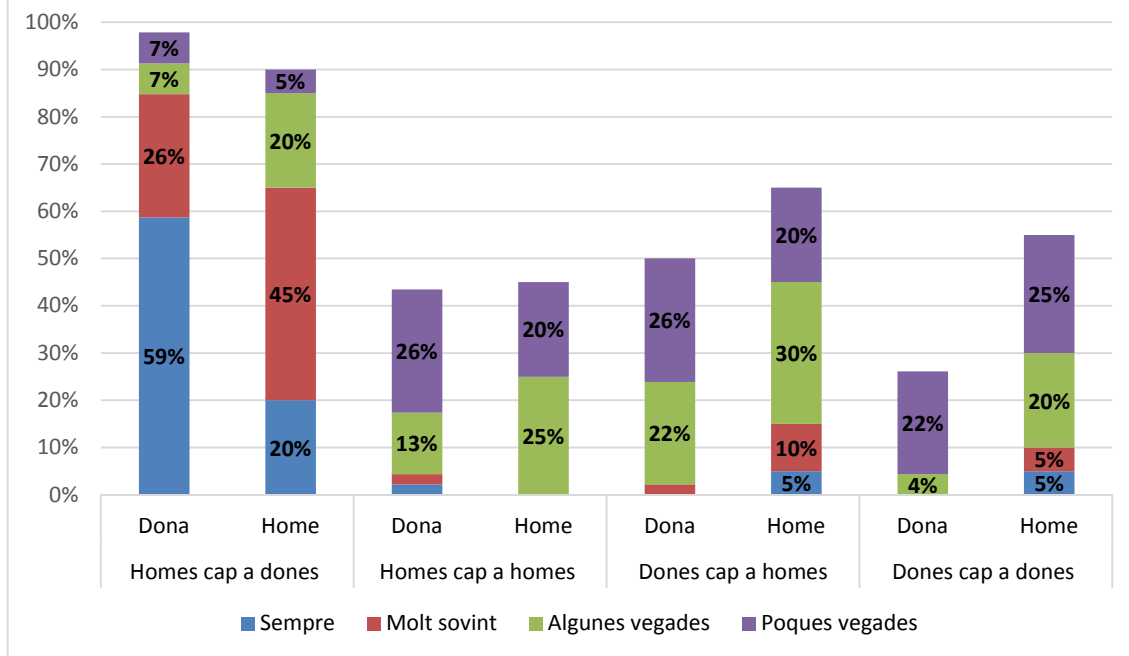
Gràfica 19.2. Als espais festius (públics, populars i/o privats) de Salou on acostumaves a anar, quines d'aquestes situacions HAS PRESENCIAT i amb quina freqüència?

A continuació els resultats més rellevants:

- El **63%** de les **dones** enquestades i el **35%** dels **homes** enquestats han **presenciat** als espais festius de Salou "sempre" o "molt sovint" **bromes masclistes amb contingut sexual**.
- El **69%** de les **dones** enquestades i el **40%** dels **homes** enquestats han **presenciat** als espais festius de Salou "sempre" o "molt sovint" **mirades sexuals i continuades no desitjades**.
- El **70%** de les **dones** enquestades i el **25%** dels **homes** enquestats han **presenciat** als espais festius de Salou "sempre" o "molt sovint" **comentaris sexuals no desitjats**.
- El **38%** de les **dones** enquestades i el **20%** dels **homes** enquestats han **presenciat** als espais festius de Salou "sempre" o "molt sovint" **insistència davant negativa**.
- El **46%** de les **dones** enquestades i el **25%** dels **homes** enquestats han **presenciat** als espais festius de Salou "sempre" o "molt sovint" **invasió continuada de l'espai vital**.
- El **25%** de les **dones** enquestades i el **10%** dels **homes** enquestats han **presenciat** als espais festius de Salou "molt sovint" o "algunes vegades" **exhibicionisme o masturbació** en espais públics.
- El **59%** de les **dones** enquestades i el **10%** dels **homes** enquestats han **presenciat** als espais festius de Salou "sempre", "molt sovint" o "algunes vegades" **tocaments no desitjats**.
- El **44%** de les **dones** enquestades i el **15%** dels **homes** enquestats, als espais festius de Salou han **presenciat** "sempre", "molt sovint" o "algunes vegades" **acorralaments amb finalitats sexuals**.
- L'**11%** de les **dones** enquestades i el **5%** dels **homes** han **presenciat** als espais festius de Salou **violació sense força física**.
- El **14%** de les **dones** enquestades i el **5%** dels **homes** han **presenciat** als espais festius de Salou **violació amb força física**.

Gràfica 20. Quina direccionalitat has observat en aquestes situacions PRESENCIADES?

Cal destacar les dades següents:

- Primer de tot es pot comprovar que les persones enquestades han presenciat amb una major freqüència i en major mida violències d'homes cap a dones que en la resta de casos gairebé el doble.
- La gran majoria de dones enquestades, concretament el **85% de dones**, han presenciat agressions d'homes cap a dones "sempre" o "molt sovint". El 65% dels homes enquestats manifesten el mateix.
- Resultats molt semblants entre gèneres mostra la gràfica pel que fa a les agressions presenciades d'homes cap a homes: el **4% de dones** i el **0% d'homes** afirmen haver-les presenciades "sempre" o "molt sovint".
- Respecte de les agressions presenciades de dones cap a homes els resultats mostren que el **2% de dones** afirmen haver-les presenciades "sempre" i "molt sovint" mentre que el **15% d'homes** s'expressen en aquest sentit.

Pregunta oberta. Si vols, pots afegir un comentari en referència a la violència sexual presenciada, la persona que la va exercir, la que la va patir o qualsevol altra qüestió que consideris important.

A continuació, es transcriuen les respostes literals a aquesta pregunta oberta.

- *Qui la pateix calla per evitar problemes. Si plantes cara, segons com, intimides i segons com fas que l'altre insisteixi més. Si el increpador està begut encara pitjor.*
- *La gent del voltant no es van immutar sabent que estava aquest acte de agressió. La majoria seguien amb la seva festa.*
- *Hi ha molta violència masclista entre el jovent, expresiones i maneres de tractar la dona molt dominant*
- *La majoria de les vegades s'aprofiten de l'estat ebri de la víctima.*

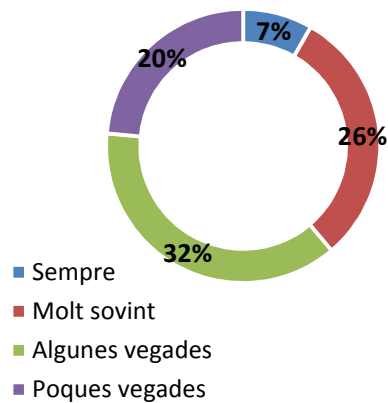
Figura 3. En quins espais o entorns festius de Salou creus que caldria focalitzar-se per combatre les violències sexuals?

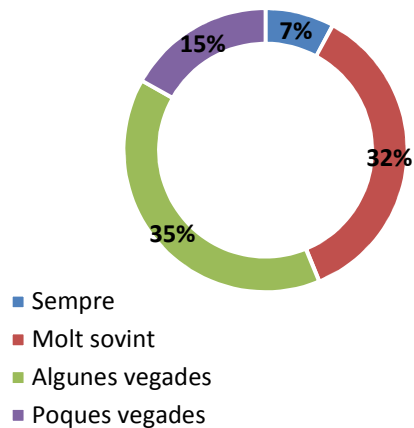
Com es pot observar, els entorns o espais més repetits són els vinculats a l'oci nocturn com "les festes", "bars", "discoteques", "platges" o carrers concrets com "Carles Buigas."

Violències sexuals viscudes als espais festius

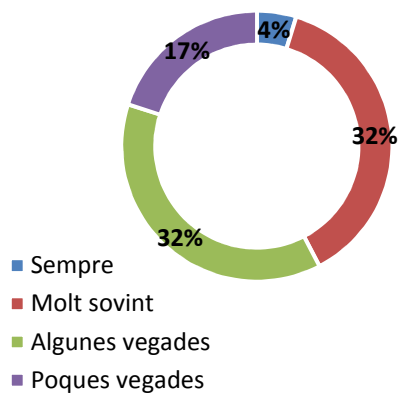
Gràfica 21.1. Bromes masculistes amb contingut sexual

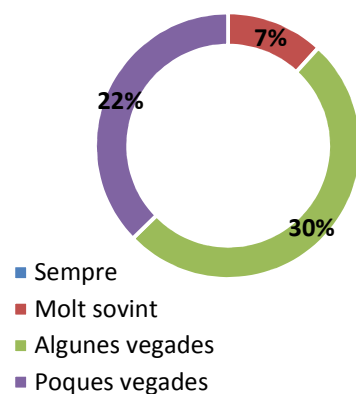
Gràfica 21.2. Mirades sexuals no desitjades

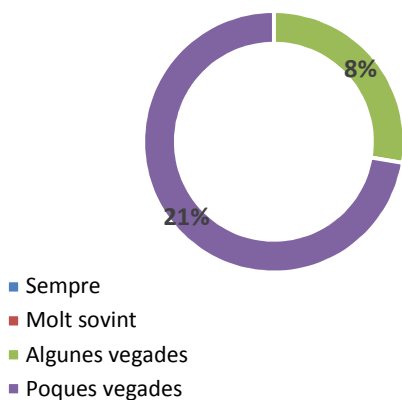
Gràfica 21.3. Comentaris sexuals no desitjats

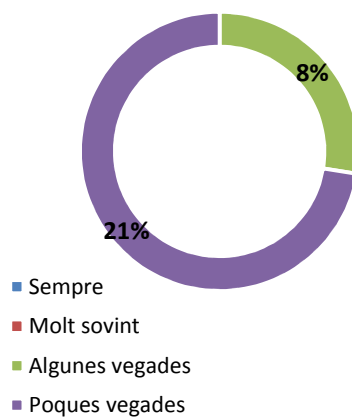
Gràfica 21.4. Insistència davant la negativa d'altra persona

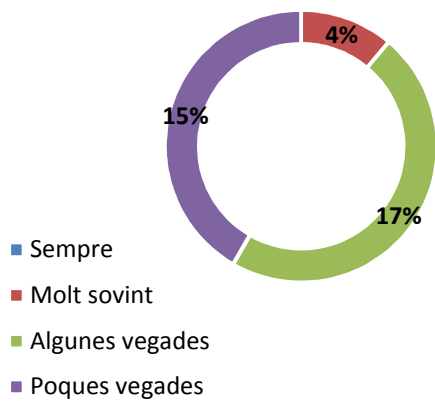
Gràfica 21.5. Invasió continuada de l'espai vital

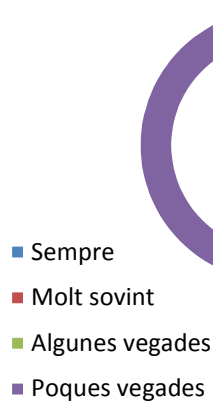
Gràfica 21.6. Exhibicionisme i/o masturbació en espai públic

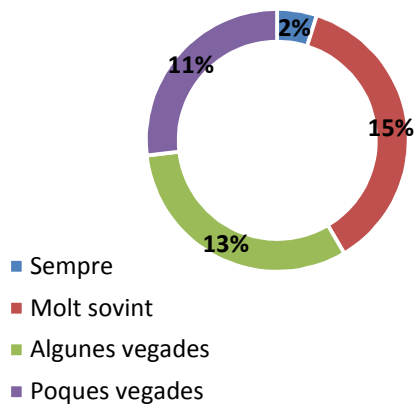
Gràfica 21.7. Tocaments no desitjats

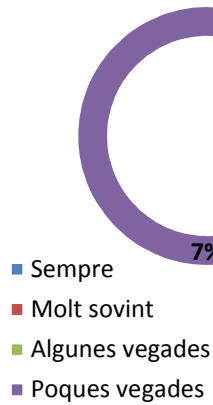
Gràfica 21.8. Acorralaments amb finalitats sexuals

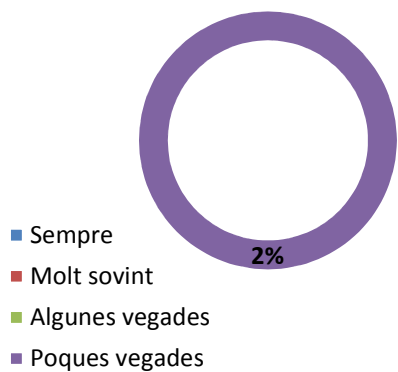
Gràfica 21.9. Sensació de por a patir una agressió sexual

Gràfica 21.10. Violació sense força física

Gràfica 21.11. Violació amb força física

Del conjunt de gràfiques sobre **violències viscudes** es poden extraure les dades següents:

- El **85% de dones** enquestades afirmen haver patit **bromes masclistes** amb contingut sexual als espais festius de Salou. El 33% de dones amb una freqüència de "sempre" o "molt sovint".
- El **89% de dones** enquestades afirmen haver patit **mirades sexuades** continuades i no desitjades als espais festius de Salou. El 34% de dones amb una freqüència de "sempre" o "molt sovint".
- El **75% de dones** enquestades asseguren haver **patit comentaris sexuals** no desitjats. El 39% de dones amb una freqüència de "sempre" o "molt sovint".
- El **59% de dones** enquestades afirmen haver patit **insistència davant la seva negativa** als espais festius de Salou. El 37% de dones amb una freqüència de "sempre", "molt sovint" o "algunes vegades".
- El **9% de les dones** enquestades afirma haver patit **invasió continuada de l'espai vital** als espais festius de Salou amb una freqüència de "sempre", "molt sovint" o "algunes vegades".
- L'**11% de dones** enquestades assegura haver patit **exhibicionisme i/o masturbació en espais públics** de Salou.
- El **36% de les dones** enquestades afirma que ha patit **tocaments no desitjats** als espais festius de Salou, un 19% d'elles amb una freqüència de "sempre" o "molt sovint".
- El **41% de les dones** enquestades afirma haver tingut sensació de **por a patir una agressió** als espais festius de Salou, el 17% d'elles amb una freqüència de "sempre" o "molt sovint".

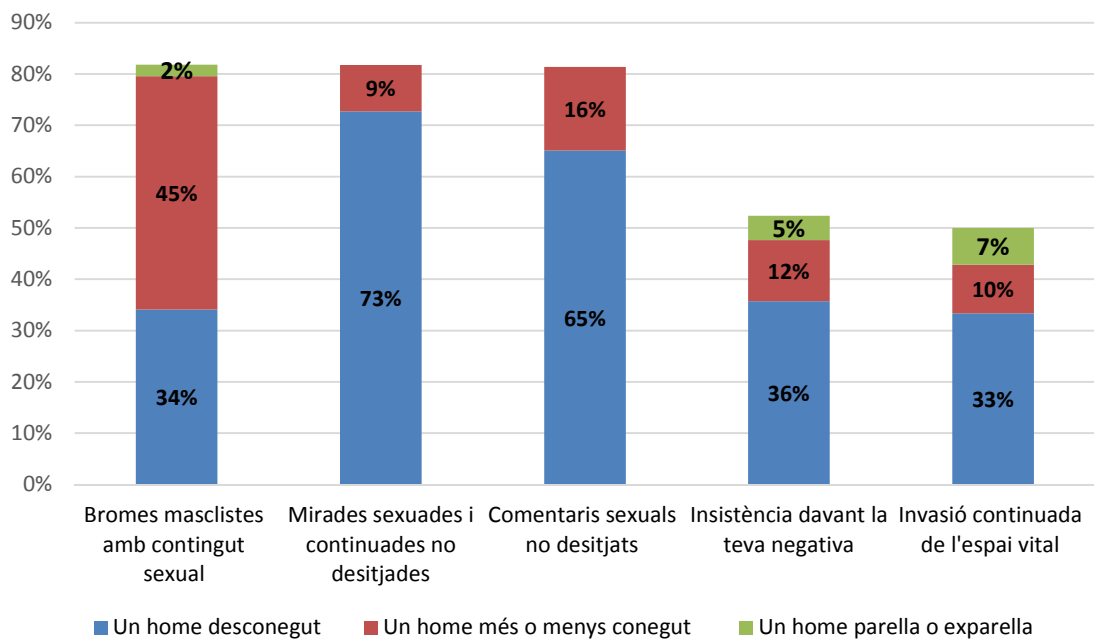
Pregunta oberta. Si vols, aquí pots afegir un comentari en referència a la violència sexual viscuda, la persona que la va exercir, o qualsevol altra qüestió que consideris important.

A continuació, la transcripció de les dues respostes al qüestionari:

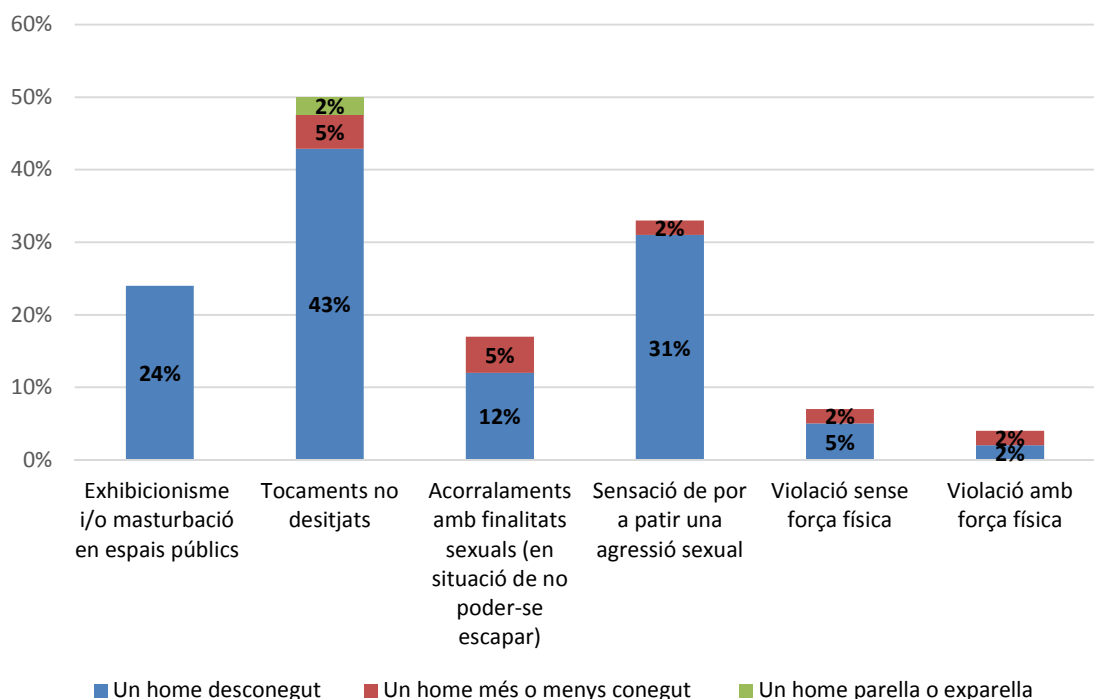
- *Sobretot venien de persones egocèntriques amb poca consideració cap als altres.*
- *La persona que ho va fer, era homosexual, però era conegut, i ell ho feia bromejant. No sé si seria violència això. No va passar res.*

Violències sexuals en espais públics d'oci

Gràfica 22.1. En cas d'haver patit alguna d'aquestes formes de violència sexual per part d'un home, pots indicar quin vincle tenies amb ELL?

Gràfica 22.2. En cas d'haver patit alguna d'aquestes formes de violència sexual per part d'un home, pots indicar quin vincle tenies amb ELL?

Aquestes gràfiques mostren el perfil de la persona que va agredir les dones enquestades.

És interessant destacar com exceptuant el cas de les **bromes masclistes amb contingut sexual** en el qual cas el 45% de dones afirmen que el seu vincle amb l'agressor és d'un home més o menys conegut, la resta de formes de violència són exercides de forma majoritària per part d'homes desconeguts.

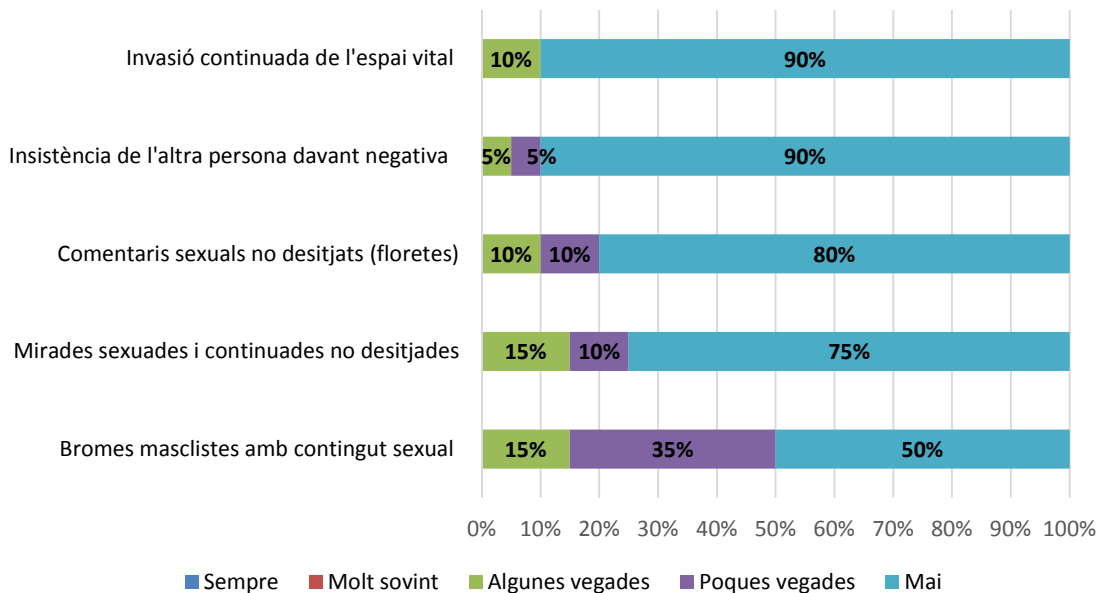
Així doncs, el **73% de les dones** afirmen van patir **mirades sexuals continuades** i no desitjades per part d'un **home desconegut**, mentre que el **9%** de dones afirmen que van venir d'un **home més o menys conegut**.

El **65% de dones** afirmen que va ser un **home desconegut** qui els va fer **comentaris sexuals** no desitjats, un **16%** asseguren que es tractava d'un home més o menys **conegut**.

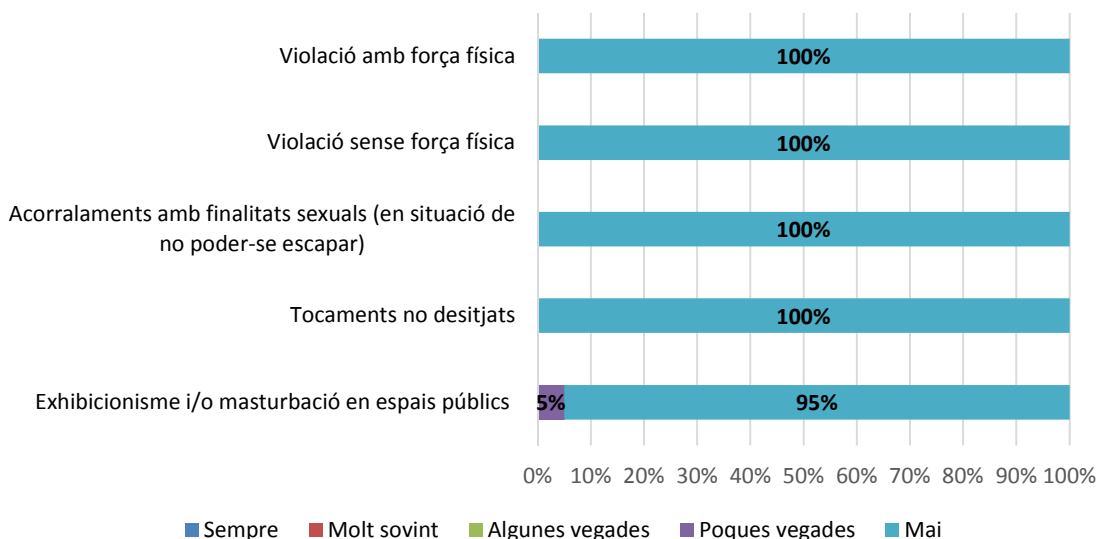
Els valor més alt de tots els casos de violència exercida per part d'un **home parella o exparella** es tracten de la **invasió continuada de l'espai vital**, amb el 7% i de la **insistència davant negativa**, amb el 6% de dones que ho afirmen. En la resta de casos la violència exercida per part d'un home parella o exparella és el valor minoritari dins de les violències exercides per part d'un home desconegut o més o menys conegut.

Respecte de **l'exhibicionisme o masturbació** en espais públics, el **24% de dones** afirmen que el perfil de l'agressor era un home **desconegut**. Així mateix, respecte dels **tocaments no desitjats el 43% de dones** afirmen que es tractava d'un home **desconegut** i respecte de la **sensació de por** a patir una agressió sexual, el **31%** de dones afirma haver estat un **home desconegut**.

Gràfica 23.1. Trobant-te en un espai o entorn festiu, quines d'aquestes formes de violència sexual HAS EXERCIT i amb quina freqüència?

Gràfica 23.2. Trobant-te en un espai o entorn festiu, quines d'aquestes formes de violència sexual HAS EXERCIT i amb quina freqüència?

Pel que fa a les **violències exercides** per part dels **homes**, de la gràfica 23 destaca com el **50%** d'homes accepten que "algunes vegades" o "poques vegades" han fet **bromes masclistes** amb contingut sexual a dones.

El **15% d'homes** asseguren haver fet **mirades sexuades** i continuades no desitjades a dones amb una freqüència "molt sovint", mentre que el 10% d'homes reconeixen haver-ho fet "poques vegades". Un **20% d'homes** reconeixen així mateix haver fet "poques vegades" **comentaris sexuals** no desitjats a dones.

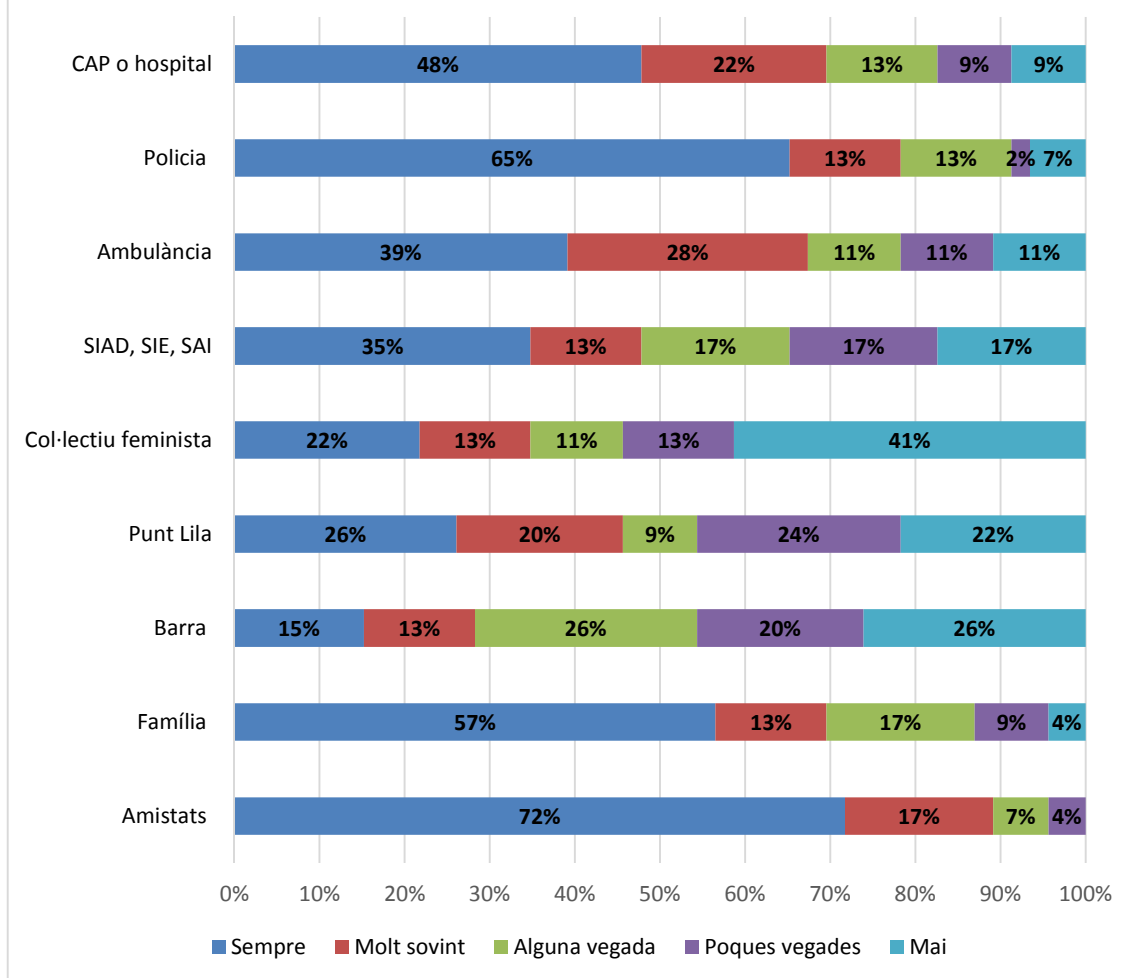
Respecte a **invasió continuada de l'espai vital i la insistència davant negativa**, un **10% d'homes** reconeixen haver-ho fet "algunes o poques vegades"

La tònica general és de negació per part dels homes enquestats d'exercir aquests tipus de violència contra les dones, així doncs la resposta "mai" és la més repetida. Com és el cas de la resta de violències preguntades amb el **100% d'homes enquestats que neguen haver-les exercit** contra dones.

Aquestes dades es corresponen amb els resultats d'altres enquestes en relació amb **la figura de l'agressor fantasma**. Les dades d'homes que afirmen haver exercit violències sexuals són més baixes, i no es corresponen amb les de violències presenciades o viscudes, trobant-nos amb un escenari de violències sense agressor.

Aquest fenomen condueix a la conclusió de que tot i que part dels homes participants a l'enquesta han manifestat haver exercit alguna forma de violència en algun moment, és probable que part de la **resta d'homes participants o bé no identifiquen** haver-ne exercit mai per la dificultat d'identificar certes formes de violència sexual com a tals (especialment les que es troben més normalitzades socialment) **o bé sí que son conscients d'haver-les exercit però no han tingut la capacitat de manifestar-ho** en el context d'aquesta enquesta.

Gràfica 24. En cas de patir alguna forma de violència sexual, a qui demanaries AJUDA o acompanyament?

Davant la pregunta **a qui es demanaria ajuda** en cas de patir alguna forma de violència sexual, el **100% de les dones** enquestades asseguren que acudirien a les **amistats**, un **72%** d'elles "sempre". La **família** és el segon grup preferit al qual s'acudiria en cas de patir alguna forma de violència sexual, amb el 96% de dones, un 57% d'elles "sempre". Seguidament, el **CAP o hospital i la Policia** apareixen com els recursos als quals les dones enquestades demanarien ajuda amb més freqüència, sent en aquest cas la policia l'ajuda que en cas de violència seria buscada "sempre" per més de la meitat de les dones, per un 65%.

Cal advertir que el **col·lectiu feminista** es mostra com a l'opció menys buscada en cas d'ajuda davant d'una agressió sexual per part de les dones enquestades, el 41% d'elles no acudirien mai en cas de necessitar ajuda.

Figura 4. Què creus que es pot fer per combatre les violències sexuals al municipi?

- *Salou lliure ! De violències sexuals.*
- *Si tocas a una, vamos todas.*
- *Ni es mira ni es toca. El meu cos només és meu. Ens sumem al NO.*
- *No és no*
- *Salou per totes i tots, sense excepció.*
- *Salou, espai per ser i estar-hi, espai de diversitat i respecte*
- *Hoy por ti, mañana por mí.*
- *Festa és diversió, no agressió.*
- *El sexe amb atracció i consentiment mutu és més plaent.*
- *Si et sents assetjada, denuncia-ho*
- *Bailar contigo no te da derecho a abusar*
- *Ja n'hi ha prou, no és no*

A continuació, es presenta el **recull de conclusions** extretes a partir de les informacions de la diagnosi. Estan endreçades segons els temes i preguntes plantejades a l'inici del present document.

Conclusions sobre mapeig d'actors i agents

Número conclusió	Pregunta plantejada	Àrea	Resum conclusió
1	P1	Participació Joventut	Ampli teixit associatiu de temàtiques d'oci, esportives, culturals i tradicionals.
2	P1	Igualtat LGTBI	Voluntat i compromís polític de l'àrea d'igualtat i LGTBI amb la promoció de l'igualtat i la diversitat. Primera legislatura amb àrea d'Igualtat amb Regidoria específica.
3	P2	Totes	Necessitat d'una coordinació estructural entre Igualtat i LGTBI i la resta d'àrees de l'ajuntament per promoure el treball transversal .
4	P3	Participació Joventut Igualtat LGTBI	Necessitat de promoure altres tipus d'entitats o associacions amb major vinculació de joves, dones, persones migrades o col·lectiu LGTBI.
5	P3	Igualtat LGTBI	Necessitat de promoure creació de col·lectius feministes i LGTBI amb capacitat d'oferir activitats comunitàries de prevenció de les violències masclistes i sexuals.
6	P3	Igualtat LGTBI	Necessitat de potenciar els recursos en polítiques d'Igualtat, especialment a les àrees tècniques, sobrecarregades de projectes de diferents temàtiques.
7	P3	Totes	Necessitat de formació en detecció de les violències sexuals , especialment de formes més naturalitzades socialment i a tots els perfils polítics, tècnics i comunitaris.

Conclusions sobre les dinàmiques de violències sexuals en espais festius

Número conclusió	Pregunta plantejada	Àrea	Resum conclusió
8	P4	Totes Igualtat LGTBI	Percepció comunitària de violències sexuals com les associades especialment a les dinàmiques d'oci a tres espais o esdeveniments: Locals

Violències sexuals en espais públics d'oci

			privats al carrer Carles Buïgas, les zones de platja i la festa del Cós Blanc
9	P4	Totes Igualtat LGTBI	Dificultat a l'hora d' identificar altres tipus de violències sexuals més normalitzades , especialment a altres espais menys vinculats als consums d'alcohol i altres drogues.
10	P5	Totes Igualtat LGTBI	Dificultat a l'hora d' identificar perfils d'agressors de violències sexuals no vinculats als espais d'oci privat i residents al municipi.
11	P5	Totes Igualtat LGTBI	Identificació de violències sexuals normalitzades com comentaris sexuals no desitjats, tocaments sense consentiment, acorralaments o invasions continuades de l'espai vital,
12	P5	Totes Igualtat LGTBI	Identificació de violències sexuals com la sensació de por a patir una agressió sexual , especialment vinculada a les dinàmiques d'oci d'estiu.
13	P5	Totes Igualtat LGTBI	Identificació de violències sexuals com agressions sexuals a dones sense capacitat d'oferir consentiment sota els efectes de l'alcohol i altres drogues
14	P5	Totes Igualtat LGTBI	Necessitat de promoció de la llibertat sexual de persones amb identitats o orientacions sexuals no normatives.
15	P5	Totes Igualtat LGTBI	Identificació de mites i violències al voltant de la sexualitat de les dones limitant la seva lliure expressió
16	P6	Mobilitat Seguretat	A nivell de seguretat , s'identifiquen zones que generen inseguretat , especialment a les dones, tant per ser espais neuràlgics d'oci privat (carrer Carles Buïgas) o públic (platges) com per ser altres poc transitats o mal il·luminats.

Conclusions sobre polítiques públiques relacionades amb la temàtica

Número conclusió	Pregunta plantejada	Àrea	Resum conclusió
17	P7	Igualtat LGTBI	Campanyes i jornades institucionals de prevenció de violències masclistes i promoció de la igualtat, vinculades a dates de visibilització col·lectiva (Dia de la dona, de l'erradicació de les

Violències sexuals en espais públics d'oci

			violències masclistes, de la visibilització LGTBI...)
18	P7	Igualtat LGTBI	Desplegament de dispositius de suport davant les violències sexuals com punts liles-multicolor als esdeveniments públics com el Cós Blanc.
19	P7	Igualtat LGTBI Salut	Desplegament de dispositius de prevenció i reducció de riscos dels consums d'alcohol i altres drogues als esdeveniments públics com el Cós Blanc.
20	P7	Ensenyament Igualtat LGTBI	Programes educatius amb activitats puntuals de prevenció de violències masclistes i promoció de la igualtat
21	P7	Salut Igualtat LGTBI	Compromís de treball des de l'àrea de Salut amb perspectiva de gènere i apropament al jovent a les escoles i instituts.
22	P8	Igualtat LGTBI	Necessitat de fomentar el coneixement social dels Serveis d'Atenció (SIAD, SAI) i del circuit d'atenció davant de violències masclistes
23	P8	Igualtat LGTBI	Necessitat de protocol d'abordatge de les violències sexuals als espais públics i privats amb coordinació e implicació de tots els agents.
24	P8	Igualtat LGTBI Participació Joventut	Necessitat de promoure oci juvenil alternatiu al municipi a nivell institucional , amb una mirada multicultural i feminista, més enllà de les propostes de caire tradicional i cultural.
25	P8	Participació Joventut	Necessitat de xarxa entre associacions , especialment amb vinculació jove

BIBLIOGRAFÍA

- AGÈNCIA DE SALUT PÚBLICA DE CATALUNYA. (2017). *La prevenció de la violència masclista a l'oci nocturn. Recull de Campanyes*. Barcelona: GENERALITAT DE CATALUNYA. Recuperado el Desembre de 2018, de http://hemerotecadrogues.cat/docs/prevencio_de_violencies_masclistes_en_oci_nocturn.pdf
- AJUNTAMENT DE BARCELONA. (2017). *Protocol d'actuació estand Barcelona antimasclista La Lali Jove*. Barcelona.
- AJUNTAMENT DE SALOU. (2015). Protocol municipal d'abordatge de les violències masclistes de Salou.
- AJUNTAMENT DE SALOU. (2021). Resum objectius i accions. I Pla Perspectiva LGTBI.
- AJUNTAMENT DE SALOU. (2021). Resum objectius i accions. III Pla d'Igualtat ciutadania
- AJUNTAMENT DE SALOU. (2021). Anàlisi per Àrees municipals. I Pla Perspectiva LGTBI.
- AYUNTAMIENTO DE VITORIA-GASTEIZ. (2016). *Protocolo local de actuación ante las agresiones machistas que se manifiestan en espacios de ocio y festivos*. Vitoria-Gasteiz.
- BRUGUER, J. (2017). *Guia per dissenyar i executar processos participatius en l'àmbit municipal*.
- CAL TEMERARI. (2016). *Protocol contra les agressions masclistes Quinto de Nadal i Cap d'any*. Sant Cugat del Vallès.
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA. (2012). *Guia per a l'elaboració d'un pla local de prevenció de drogodependències*. Barcelona: SPOTT, Àrea d'Atenció a les Persones, Diputació de Barcelona. Recuperado el febrer de 2018, de <https://www1.diba.cat/uliep/pdf/52508.pdf>
- DIRECCIÓ GENERAL DE JOVENTUT. (2013). *Protocol de Joventut per a l'abordatge de la violència masclista*. Barcelona: Departament de benestar Social i família, Generalitat de Catalunya. Recuperado el febrer de 2018, de www.jove.cat/protocolviolenciajove
- FUNDACIÓ SALUT I COMUNITAT;. (2014). *Observatorio cualitativo sobre la relación entre el consumo de drogas y los abusos sexuales en espacios de ocio nocturno*. Consultat el febrer / 2018, a <http://www.drogasgenero.info/noctambulass/informes/>
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2009). *Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista*. Barcelona: Publicacions del Parlament de Catalunya. Consultat el 2018, a <https://www.parlament.cat/document/nom/TL75.pdf>
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2016). *LLEI 11/2014, per garantir els drets de les lesbianes, gais, bisexuals, transgènere, intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia*. Barcelona: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions.
- GOBIERNO DE ESPAÑA. (2017). *EDADES. Encuesta sobre alcohol y otras drogas en España, 1995-2017*. Madrid: Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. Recuperado el 2019, de http://www.pnsd.mscbs.gob.es/profesionales/sistemasInformacion/sistemaInformacion/pdf/EDAD_ES_2017_Informe.pdf
- MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD. (2015). *Macroencuesta de violencia contra la mujer 2015*. Madrid: Publicaciones oficiales. Obtenido de http://www.violenciagenero.msssi.gob.es/violenciaEnCifras/estudios/colecciones/pdf/Libro_22_Macroencuesta2015.pdf
- PARÉS, M., & MARCH, H. (2012). *Guia per avaluar processos participatius*. Barcelona: Departament de Governació i Relacions Institucionals. Consultat el febrer / 2018, a

http://governobert.gencat.cat/web/.content/30_ParticipacioCiutadana/04_Difusio_i_recerca/guies_breus_de_participacio_ciutadana/Guia_per_avaluar_processos_participatius/3-guia_avaluar.pdf

POBLE SEC FEMINISTA. (2015). *Protocol d'actuació contra les agressions sexistes Festes Majors del Poble Sec*. Barcelona.

PUNT 6, Col·lectiu. (2017). *Entorns habitables*. Barcelona: Col·lectiu Punt 6. Recuperado el febrer de 2018, de https://issuu.com/punt6/docs/entorns_habitables_cat_final

TOLEDO, P., & PINEDA, M. (2016). *L'abordatge de les violències sexuals a Catalunya. Part 1. Marc conceptual sobre les violències sexuals*. Grup de Recerca Antígona i Creació Positiva.